

A close-up, shallow depth-of-field photograph of a light fixture. The primary focus is a bright yellow, trapezoidal lens or reflector. To its right, a portion of a green lens is visible. The background is heavily blurred, showing indistinct shapes and colors, including a blue object on the left. The overall lighting is warm and directional, highlighting the textures of the plastic components.

2014

Årsrapport

Gryteklar jobbvekst i Follidal. På grunn av denne kjelen er det skapt sju arbeidsplasser i Primar AS, som produserer bacalao i Follidal. Her med driftsleder Elin Slåen (t.v.) og gründer Sissel Opshaug. I denne gryta koker de 200 tonn bacalao i året. Tidligere laget Slåen brunost for Tine i den samme kjelen. KILDE: Sparebanken Hedmarks Konjunkturbarometer 2014.

INNHOOLD

Regnskapsanalyse	4
Positive resultater for Sparebanken Hedmark	6
Dette er Sparebanken Hedmark	8
Klimaregnskap	10
Samfunnsengasjert bank	11
Årskavalkade 2014	15
Årsberetning	21
Resultatregnskap	30
Balanse	31
Endring i egenkapital	32
Kontantstrømsoppstilling	33
Noter	35
Erklæring fra styret og daglig leder	92
Kontrollkomitéberetning	93
Revisjonsberetning	94
Datterselskaper	96
Med røtter i Hedmark	98
Konsernledelsen	99

Redaksjon: Siv Stenseth, Trine Lise Østberg, Tore Anstein Dobloug, Heidi Enger og Mari Hage. **Design & produksjon:** Ferskvann reklamebyrå. **Foto:** Ricardofoto, Siv Stenseth, Mari Hage og Aud Ingebjørg Barstad.

I denne årsrapporten finner du bilder av kunder, samarbeidspartnere, medarbeidere og ledere. De viser litt av bredden i bankens virkeområde gjennom 2014.

Regnskapsanalyse

HOVEDTALL KONSERN

Resultatsammendrag (mill kr og % av gj.sn.forv.kap.)	2014		2013	
	Kr	%	Kr	%
Netto renteinntekter	1 043	2,08 %	1 008	2,21 %
Netto provisjons- og andre inntekter	663	1,32 %	559	1,22 %
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	573	1,14 %	263	0,58 %
Sum inntekter	2 279	4,55 %	1 829	4,01 %
Sum driftskostnader	981	1,96 %	916	2,01 %
Resultat før tap	1 298	2,59 %	913	2,00 %
Tap på utlån og garantier	66	0,13 %	72	0,16 %
Resultat før skatt	1 232	2,46 %	841	1,84 %
Skattekostnad	192	0,38 %	147	0,32 %
Resultat etter skatt	1 040	2,08 %	694	1,52 %
Minoritetsinteresser	2	0,00 %	-10	-0,02 %
Lønnsomhet				
Egenkapitalavkastning av resultat før skatt		17,1 %		13,3 %
Egenkapitalavkastning av resultat etter skatt		14,4 %		11,0 %
Egenkapitalavkastning av totalresultat etter skatt		13,5 %		11,0 %
Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter		43,0 %		50,1 %
Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter eks. netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		57,5 %		58,5 %
Balansetall				
Brutto utlån til kunder	39 936		37 180	
Brutto utlån til kunder inkl. utlån overført til kredittforetak*	55 930		52 361	
Innskudd fra kunder	31 070		30 097	
Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån til kunder (eksl. utlån overført til kredittforetak*)		77,8 %		80,9 %
Utlånsvekst siste 12 mnd		7,4 %		4,9 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. utlån overført til kredittforetak*		6,8 %		8,9 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd		3,2 %		7,0 %
Forvaltningskapital	49 934		47 397	
Tap og mislighold				
Tap på utlån i prosent av brutto utlån		0,2 %		0,2 %
Misligholdte engasjementer i prosent av brutto engasjement		0,8 %		0,8 %
Misligholdte engasjementer i prosent av brutto engasjement inkl. utlån overført til kredittforetak*		0,6 %		0,6 %
Andre tapsutsatte engasjementer i prosent av brutto engasjement		0,5 %		0,6 %
Andre tapsutsatte engasjementer i prosent av brutto engasjement inkl. utlån overført til kredittforetak*		0,3 %		0,5 %
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement		0,9 %		1,1 %
Soliditet				
Ren kapitaldekningsprosent		14,8 %		16,2 %
Kjernekapitaldekningsprosent		15,2 %		16,4 %
Kapitaldekning		17,1 %		16,4 %
Netto ansvarlig kapital	6 273		5 083	
Egenkapitalprosent		15,3 %		14,2 %

HOVEDTALL MORBANK

Resultatsammendrag (mill kr og % av gj.sn.forv.kap.)	2014		2013	
	Kr	%	Kr	%
Netto renteinntekter	835	1,73 %	830	1,82 %
Netto provisjons- og andre inntekter	482	1,00 %	409	0,90 %
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	296	0,61 %	126	0,28 %
Sum inntekter	1 613	3,34 %	1 364	2,99 %
Sum driftskostnader	726	1,51 %	681	1,49 %
Resultat før tap	886	1,84 %	684	1,50 %
Tap på utlån og garantier	52	0,11 %	61	0,13 %
Resultat før skatt	835	1,73 %	622	1,36 %
Skattekostnad	159	0,33 %	124	0,27 %
Resultat etter skatt	675	1,40 %	499	1,09 %
Forvaltningskapital	49 061		46 669	
Lønnsomhet				
Egenkapitalavkastning av resultat etter skatt		10,3 %		8,3 %
Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter		45,0 %		49,9 %
Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter eks netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		55,2 %		55,0 %
Tap og mislighold				
Tap på utlån i prosent av brutto utlån		0,1 %		0,2 %
Misligholdte engasjementer i prosent av brutto engasjement		0,7 %		0,7 %
Misligholdte engasjementer i prosent av brutto engasjement inkl. utlån overført til kredittforetak*		0,5 %		0,5 %
Andre tapsutsatte engasjementer i prosent av brutto engasjement		0,5 %		0,7 %
Andre tapsutsatte engasjementer i prosent av brutto engasjement inkl. utlån overført til kredittforetak*		0,4 %		0,5 %
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement		0,8 %		1,0 %
Soliditet				
Ren kapitaldekningsprosent		21,7 %		21,7 %
Kjernekapitaldekningsprosent		21,7 %		21,7 %
Kapitaldekning		22,6 %		21,7 %
Netto ansvarlig kapital	6 245		5 143	
Egenkapitalprosent		13,9 %		13,3 %

*Kredittforetak som benyttes er SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

«I samarbeid med våre kunder skaper konsernets dyktige medarbeidere verdier til glede og nytte for menneskene og virksomhetene i regionen.»

Richard Heiberg
administrerende direktør

Sammen om å skape det beste resultatet noensinne

Sparebanken Hedmarks konsernresultat for 2014 ble det beste noensinne, med 1 040 millioner kroner etter skatt. Sammen om å skape er bankens visjon og årets resultat viser at vi evner å realisere visjonen i det daglige.

Fjorårsresultatet er 346 millioner bedre enn året før. Meget gode bidrag fra hel- og deleide selskaper, salg av aksjene i Nets og god bankdrift, har bidratt til det sterke resultatet.

De deleide selskapene Bank 1 Oslo Akershus AS og SpareBank 1 Gruppen AS, bidro med til sammen 385 millioner kroner etter skatt. Salget av bankens eierandel i Nets ga en gevinst på 158 millioner kroner. Datterselskapene leverte også meget gode resultater, både finansieringsselskapet, eiendomsmeglere og regnskapshuset, til sammen 85 millioner kroner etter skatt.

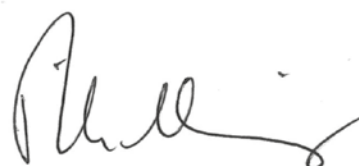
Årets overskudd styrker bankens soliditet ytterligere, noe som gjennom mange år har vært et sentralt strategisk mål for Sparebanken Hedmark. Å være solid er ekstra viktig for en regionbank av vår størrelse. Det sikrer at vi ved eventuelle urolige tider kan kjøre «business as usual» og dekke kunders kapitalbehov til å bygge og bo, eller finansiere virksomheter og bedrifter. Vi har i 2014 nok en gang sett at det er en fordel å leve i oljeskyggen. Konjunktursvingningene er lavere i Innlandet og olje-relaterte investeringer er få. Det er viktig for banken å fortsette å bygge soliditet, også for å møte nye kapitalkrav fra myndighetene framover.

Vi har hatt stabil utvikling i morbanken. I bankens markedsområde som helhet innvilget vi totalt bortimot 10 000 nye lån til bolig i 2014. Dette vitner om framtidstro og god omsetning i boligmarkedet. Veksten har også i år vært spesielt positiv i de nye markedene i Oppland og Akershus. Sparebanken Hedmarks unike tilgjengelighet, positive utvikling i digitale kanaler og

konkurransedyktige priser, bidrar også til kundevekst. I morbanken fikk vi 6 500 nye personkunder i 2014.

En enkelt sak som er viet spesielt mye oppmerksomhet i 2014, er styrets innstilling til representantskapet om å konvertere Sparebanken Hedmark til egenkapitalbevisbank, opprette en sparebankstiftelse og senere gå på børs. Dette er en sak som krever to behandlinger i representantskapet og det første vedtaket ble gjort i ekstraordinært representantskapsmøte i februar 2015. Det endelige vedtaket fattes på representantskapsmøtet i mars. Dette er en viktig sak for banken, blant annet for å kunne vokse videre og også ta del i framtidige strukturelle løp. Dersom representantskapet og Finanstilsynet gir sin tilslutning vil dette bli bankens hovedfokusområde i 2015.

2014 ble uten tvil et svært godt år for banken. I samarbeid med våre kunder skaper konsernets dyktige medarbeidere verdier til glede og nytte for menneskene og virksomhetene i regionen. Det er med stolthet og glede jeg takker kunder og medarbeidere for godt samspill gjennom året.

Richard Heiberg
administrerende direktør

Kontorene våre

Forretningsidé	Visjon	Verdier
<p>Sparebanken Hedmark skal være det mest attraktive finanshuset i vårt markedsområde. Basert på gode kundeopplevelser og dyktige medarbeidere skal vi bidra til vekst og utvikling av samfunnet vi er en del av.</p>	<p>Bankens visjon, Sammen om å skape, formidler at det er i samspill med omgivelsene at bankens resultater blir til. Visjonen innebærer samtidig en forventning om bedre samspill, flere initiativ og bedre resultater.</p>	<p>Dyktig, nær og engasjert er bankens kjerneverdier og signaliserer et ønske om å være en profesjonell samarbeidspartner som definerer behov og finner løsninger sammen med kundene. Vi skal også være aktive og utadrettede i kundekontakten.</p>

Dette er Sparebanken Hedmark

Sparebanken Hedmark er i dag det ledende finanshuset med 23 bankkontorer i Hedmark. Banken er også til stede med to kontorer i Oppland og ett kontor i Akershus.

Sparebanken Hedmark kan føre sine aner tilbake til 1845. Midler fra lokale kornmagasin, allmenninger, kommuner og privatpersoner var grunnlaget for de første sparebankene. Banken er blitt til gjennom fusjoner av tidligere selvstendige sparebanker i Hedmark. Gjennom flere sammenslutninger har 22 lokale sparebanker utviklet seg til å bli Hedmarks største kapitalkilde med hovedsete i Hamar.

Utover fylkesgrensene

Høsten 2011 tok Sparebanken Hedmark steget over i nabofylket og banken har i dag kontor både i Gjøvik og Lillehammer. I 2012 etablerte banken seg også i Nes kommune i Akershus.

Bærebjelke

Sparebanken Hedmark er i dag en bærebjelke i hedmarkssamfunnet med sine mange bankkontorer i 20 av fylkets 22 kommuner. Finanshuset tilbyr et bredt spekter av produkter innen utlån, innskudd, forsikring, pensjon, betalingstjenester, eiendomsformidling, regnskapstjenester, leasing og finansiering.

Som det ledende finanshuset i markedsområdet, tar banken ansvar for vekst og utvikling gjennom finansiering til privatpersoner og bedrifter som ønsker å realisere gode idéer. Banken bidrar på denne måten til at folk kan bygge, bo og arbeide her.

Nær markedet

Banken har et unikt konkurransefortrinn i kraft av sin 170-årige lokalkunnskap. Sparebanken Hedmark har en markedsandel på 50 prosent med cirka 181 000 kunder. Morbanken er nær markedet med cirka 460 årsverk fordelt på 26 kontorer. Konsernet inkluderer også datterselskapene EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Finans Østlandet AS og SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS med til sammen rundt 212 ansatte.

Selveiende

Sparebanken Hedmark er en selveiende finansinstitusjon uten egenkapitalbeveiseiere og konsernet har en egenkapital på 7,6 milliarder kroner. Av det årlige overskuddet betaler banken cirka 20 prosent skatt. Resten av overskuddet blir satt i arbeid og lånt ut igjen. Overskuddet kommer således hele regionen til gode.

Våren 2015 behandler bankens representantskap spørsmålet om konvertering av deler av bankens egenkapital til egenkapitalbevis og opprettelse av en sparebankstiftelse. Dette vil medføre at kunder, ansatte og andre investorer kan bli medeiere når banken senere introduseres på Oslo Børs. Det endelige vedtaket fattes 26. mars 2015 og forutsetter også godkjenning av Finanstilsynet.

Om Hedmark

Med 194 000 innbyggere utgjør hedmarkingene godt og vel fire prosent av Norges befolkning. I areal er Hedmark det tredje største fylket i Norge. Fylket har spredt bosetting, og snaut halvparten av innbyggerne bor i kommunene Hamar, Ringsaker, Stange og Løten. Hedmark har et variert næringsliv og er landets største jord- og skogbruksfylke. Sysselsettingen fordelt etter næring, viser at de fleste arbeider i industri, bygg, anlegg og offentlig sektor. Arbeidsledigheten er på nivå med landsgjennomsnittet. Nabofylket Oppland har mange likhetstrekk både demografisk og geografisk.

Natur og rekreasjon

Hedmark og Oppland har variert natur fra åkerlandskap i sør, til vidstrakte skogområder i øst og fjellvidder i nord. Store deler av disse fjellviddene er fredet. Norges største innsjø Mjøsa, landets lengste elv Glomma og Norges høyeste fjelltopp, Galdhøpiggen (2469 moh), er viktige elementer i kulturlandskapet.

Medeier i SpareBank 1

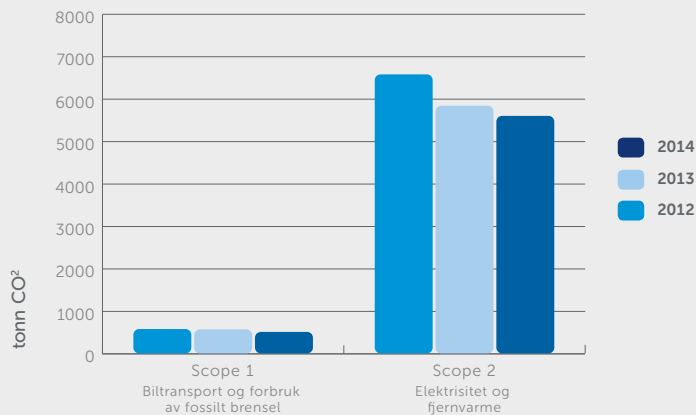
Banken er medeier i SpareBank 1 Gruppen AS (11 prosent). Samarbeidet sikrer banken konkurransekraft gjennom gode produkter, effektive IT-tjenester, innkjøpsordninger og kompetanseoverføring. Hensikten er å stå sammen nasjonalt med styrke lokalt. Bankens kunder utenfor Hedmark og Oppland får med dette et godt tilbud over hele landet, i og med at de kan benytte seg av alle SpareBank 1-alliansens bankkontorer. Fra januar 2013 økte banken sin eierandel i Bank 1 Oslo Akershus AS fra 12 til 40,5 prosent.

Se sparebank1.no for mer informasjon om SpareBank 1 Gruppen og alliansesamarbeidet.

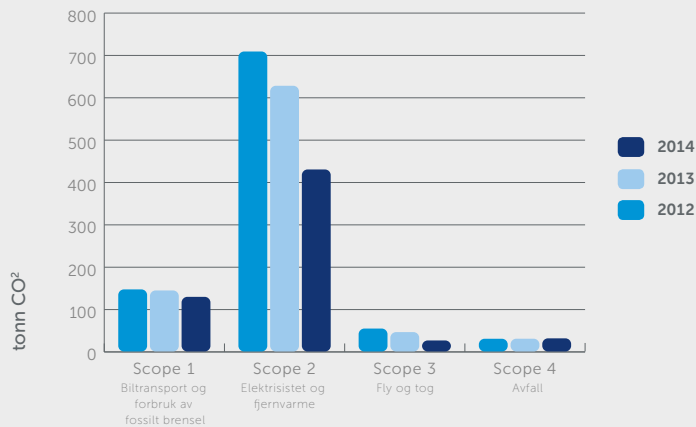
Klimaregnskap 2014

ENERGI OG KLIMAINDIKATORER	2014	13/14	2013	2012	2011
Totalt utslipp (tonn CO ₂):	633	-27 %	867	957	851
Totalt energiforbruk scope 1 og 2 (MWh):	6 102	-4,7 %	6 400	7 147	7 153
Energiforbruk per kvadratmeter (kWh/m ²):	183	-5,0 %	193	193	198
CO ₂ -utslipp per årsverk (tonn CO ₂ /årsverk):	1,4	-26 %	1,9	2,1	1,7
CO ₂ -utslipp per omsetning (tonn CO ₂ /mill NOK):	0,8	-423 %	1,4	2,0	1,6

Årlig energiforbruk (MWh) Scope 1 og 2

Årlige klimautslipp per scope

RAPPORTERING I HENHOLD TIL GREENHOUSE GAS PROTOCOL

Scope 1: Direkte utslipp

Omfatter direkte utslipp fra kilder som eies eller kontrolleres av selskapet, herunder egne biler, kjøretøy, eller fra prosess, transport av ansatte.

Scope 2: Indirekte utslipp

Er utslipp knyttet til innkjøpt energi, hovedsakelig elektrisitet og eller fjernvarme.

Scope 3: Indirekte utslipp

Omfatter andre indirekte klimautslipp. Utslippene er et resultat av selskapets aktiviteter, men slippes ut fra kilder som ikke kontrolleres av selskapet.

Samfunnsengasjert bank (CSR)

Sparebanken Hedmark lever i et gjensidig avhengighetsforhold til samfunnet rundt seg og samfunnsengasjement har stått sentralt i bankens valg og disponeringer helt siden Hof Sparebank ble stiftet i 1845. Dette var den første lokale sparebanken i det som i dag er blitt konsernet Sparebanken Hedmark.

Gode kredittvurderinger utgjør basisen i bankens samfunnsansvar. Hensikten er å skape verdier for den regionen banken er en del av. Med lokalkunnskap og nærhet til kundene, gjør bankens ledelse vurderinger som i tillegg til økonomi og risiko, baserer seg på et langsiktig samfunnsengasjement. Helt fra de små sparebankenes tid, har bankenes formål vært å ta del i samfunnsutviklingen som en engasjert og ansvarlig samfunnsaktør. Dette har hele tiden vært en del av grunnfilosofien i det å være et regionalt forankret finanskonsern i Hedmark. Det gjenspeiles også i konsernets visjon *Sammen om å skape* og bankens overordnede strategi. I strategien er samfunnsengasjement et eget målområde med tilhørende tiltak: *«Kundene opplever Sparebanken Hedmark som en kompetent og ansvarlig samfunnsaktør».*

Nærhet til beslutningene

Regionen skal være et godt sted å drive næringsvirksomhet, et godt sted å bo og et godt sted å flytte til. Dette ønsker banken å bidra til. Sparebanken Hedmark har vært til stede i Hedmark i 170 år og er opptatt av utviklingen i fylket og i Mjøsregionen. Dersom menneskene trives, bor godt, har utdanningsmuligheter, trygge arbeidsplasser og engasjerende fritidsmuligheter, vil banken også kunne gå godt. At banken er solid over tid, er viktig for innbyggerne og bedriftene. Å ha en solid kapitalkilde med hovedsete i regionen, gir trygghet og nærhet til beslutningene.

Bærekraftig drift

Banken har en viktig rolle som utviklingsaktør og ønsker å være et forbilde på god forretningsdrift, også når det gjelder miljø-, HR- og etiske spørsmål. Bankens mål er at all forretningsdrift og økonomisk verdiskaping skal være i tråd med naturens bæreevne. Konsernet skal kjennetegnes av høy etisk standard, god eierstyring og selskapsledelse.

Arbeidstager- og menneskerettigheter

Sparebanken Hedmark tar i sin virksomhet hensyn til arbeidstager- og menneskerettigheter, grunnleggende sosiale behov og naturens bæreevne. Sparebanken Hedmark skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for alle medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Banken legger til rette for at balansen mellom jobb, hjem og fritid oppleves som god. Banken jobber med helseforebyggende tiltak og stimulerer medarbeidere til fysisk aktivitet. Det er en god balanse mellom kjønn og andelen kvinner i lederstillinger øker. I samarbeid med NAV tar banken i mot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening.

Samfunnsstrategi

En egen strategi for samfunnsområdet ble vedtatt av bankens styre på nyåret 2014 for å imøtekomme nye rapporteringskrav fra myndighetene. I løpet av 2014 er flere av bankens styringsdokumenter oppdatert med henvisning til den vedtatte samfunnsstrategien og dette arbeidet vil fortsette i 2015. Samfunnsstrategien skal etter planen revideres i løpet av 2015.

Etikk og antikorrupsjonsarbeid

Sparebanken Hedmarks virksomhet er avhengig av tillit fra kunder, offentlige myndigheter og samfunnet. Bankens medarbeidere skal kjennetegnes ved høy etisk standard, kompetanse, tillit, ærlighet og redelighet. I all vår omgang med omgivelsene skal vi samtidig ha nødvendig profesjonell distanse. Verdiskapningen skal skje i tråd med god rådgivningsskikk, og innenfor rammer der den enkelte ansatte ikke må bryte etiske retningslinjer for å tilfredsstill økonomiske målsettinger.

Gjennomgang og drøfting av de etiske retningslinjene er en del av det obligatoriske introduksjonsprogrammet for nyansatte. I tillegg gjennomfører banken en årlig etikkuke på lokalt og sentralt nivå. Hvert år setter vi søkelys på ulike temaer som involverer hele organisasjonen. Korrupsjon var eget tema under etikkuka 2014, der hensikten var å øke bevisstheten om emnet og forebygge hendelser. Vi har også oppdatert bankens etiske retningslinjer med et eget avsnitt om antikorrupsjon: *«Bankens relasjonsbygging skal skje i samsvar med gjeldende retningslinjer og på en etisk forsvarlig måte. Vi skal i alle relasjoner ha et bevisst forhold til forsøk på korrupsjon og andre former for påvirkningshandel».* Arbeidet med antikorrupsjon er nå integrert i løpende arbeid.

Alle ansatte må årlig bekrefte at de har gjennomgått og forstår innholdet i de etiske retningslinjene. Slik sikrer banken at etikk, habilitet, lojalitet, antikorrupsjon og integritet står på dagsorden.

Gaver til allmenntilgode formål

Banken gir verdier direkte tilbake til samfunnet, blant annet gjennom sponsing av breddeidrett og tiltak for barn og unge. Sparebanken Hedmark har lang tradisjon for å føre deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet. Hvert eneste år deler banken ut mange millioner kroner i gaver. Midlene går til lag, foreninger og andre gode formål. Støtte kan søkes via bankens hjemmeside og midlene deles som regel ut etter at årsregnskapet er vedtatt i begynnelsen av året.

Gavefondet

Banken har et eget gavefond til større prosjekter innen kultur, idrett, fysisk aktivitet, forskning og utdanning. Av disse midlene har banken delt ut gaver til idrett og folkehelse, deriblant til Storhamar Fotball til bygging av aktivitetspark og til Vang Skiløperforening til ny preppemaskin. På kulturområdet har banken delt ut gaver til blant annet Kongsvinger festning, Vitensenteret i Gjøvik og Prøysenstjerna. Andre gavemottakere er Hamar og Hedmarken Turistforening til bygging av hengebru over Åsta.

Sparebanken Hedmarks talentstipend

Banken etablerte i 2014 et eget talentstipend for å stimulere idrettsungdom og unge kunstnere mellom 18 og 25 år til å utvikle sine talenter og engasjement gjennom trening, utdanning og utfoldelse av kreativitet. Tanken er å bygge stolthet, skape gode forbilder og synliggjøre mulige talentutviklingsløp. Talentstipendet er på to millioner kroner, én million til hvert av de to områdene kunst og idrett. I 2014 fikk 63 mottakere stipender på mellom 25 000 og 50 000 kroner, og banken arrangerte en egen motivasjonsdag og talentfest i Hamar kulturhus i oktober. Kunststipendet er begrenset til Hedmark fylke. Tildelingen av idrettsstipendet skjer innenfor bankens geografiske virkeområde i Hedmark, Oppland og Nes kommune i Akershus. Søkere må være bosatt i dette området eller ha annen tilknytning og tilhøre et idrettslag eller klubb i regionen. Idrettsstipendet tildeles av en jury bestående av representanter for idrettskretsene i Hedmark og Oppland, Olympiatoppen Innlandet og Sparebanken Hedmark. Kunststipendet deles ut av styret i Sparebanken Hedmarks kunsthåndverk. Talentstipendet videreføres etter samme lest også i 2015.

Sparebanken Hedmarks kunsthåndverk

Styret for kunsthåndverket delte ut én million kroner i talentstipend til 28 unge utøvere innen kunst og kultur (som beskrevet i avsnittet over). Vidar Sandbecks fiolin er kjøpt og gitt til Sandbeckstiftelsen. Det er også vedtatt å bruke tre millioner kroner på kunstverk i Hamar, Alvdal og Tynset. Arbeidet fortsetter med tidligere vedtatt skulptur til minne om finneinnvandringen i Grue kommune og storelgen på Bjøråa rasteplass langs riksvei 3 i Stor-Elvdal. Begge skal ferdigstilles i 2015. Kunstverket, en stor vannfontene, på torget i Brumunddal ble overrakt til Ringsaker kommune i mai.

Næringsutvikling

For utviklingen av regionen er det viktig med et aktivt samarbeid om forskning, utdanning og næringsliv. Samarbeidet med Høgskolen i Hedmark, kunnskapsparkene, bioteknologimiljøene, NCE Raufoss, Ungt Entreprenørskap Hedmark og Vitensenteret Innlandet i Gjøvik, er sentralt i dette arbeidet. Banken deltar også i investeringselskapet Komm-Inn AS. For å styrke tilgangen på risikokapital til tidligfase-bedrifter etablerte banken i 2013 et eget inkubatorfond. Erfaringen hittil er at det er for

få kvalifiserte søkere og banken ønsker flere gode prosjekter velkommen. Sparebanken Hedmark har et strategisk mål om å være kilden til samfunnsnyttig informasjon i Hedmark. Banken etablerte derfor et eget konjunkturbarometer for Innlandet i november 2013 og fulgte opp med andre utgave i 2014. Tanken er blant annet å bidra med fakta og innsikt som kan stimulere til vekst og utvikling i Innlandet.

Miljø

Sparebanken Hedmark har integrert hensynet til det ytre miljøet ved å innføre et miljøledelsessystem. Bankens ansatte skal ha et bevisst forhold til forbruk, reiser, avfallshåndtering og energiforbruk. Gjennom en årlig redegjørelse som dokumenterer bankens forbruk, gjenvinningsgrad og energiforbruk, kan vi regne om forbruket til CO²-utslipp og påvirkning på det ytre miljøet. Bankens lager årlig et energi- og klimaregnskap og følger de internasjonale standardene «The Greenhouse Gas Protocol» og ISO 14064. Dette er sjettede gangen banken har en slik årlig redegjørelse. Bankens miljøsertifiserte alle sine bankkontorer til Miljøfyrtårn i 2010 og har gjennomgått resertifisering i 2014. I 2014 brukte banken totalt 5595,5 MWh elektrisitet og fjernvarme. Dette er en nedgang i forbruk fra 2013. Transport av ansatte med tog og fly bidro til et klimagassutslipp på 26 tonn CO², som er en reduksjon siden foregående år. Bankens utslipp er redusert på de fleste områder som måles. Nedgangen i totale utslipp er 27 prosent. I tillegg har vi redusert utslipp per ansatt og redusert energiforbruk per kvadratmeter. Utslippene som rapporteres i den årlige rapporten er referanse for tiltak som skal minimere bankens utslipp. Konsernet utvikler stadig nye produkter som reduserer belastningen på miljøet. Boliglån på nett, mobilbank, SMS-tjenester og elektronisk distribusjon av brev og publikasjoner, reduserer transportbehov og papirforbruk. I 2014 har banken fortsatt arbeidet for å tilrettelegge for elektroniske betalingsløsninger for bedrifter og offentlig sektor.

Forholdet til leverandører

I forbindelse med anbudsinnbydelser krever banken sertifisering vedrørende miljøhensyn, og at prosesser og anskaffelser preges av miljøbevissthet. Også i SpareBank 1-alliansens anskaffelsesstrategi er det nedfelt at innkjøpsområdet skal opptre tillitvekkende, miljøbevisst og etisk korrekt i interne fora så vel som i eksterne fora.

Bankens interessenter

Ved å ha fokus på hva interessentene er opptatt av, vil virksomheten kunne innhente og kommunisere relevant informasjon til omgivelsene (se interessentkart neste side).

Interessentkart for Sparebanken Hedmark

Innhenting av data om kundens og andre respondenters syn på konsernet gjøres jevnlig gjennom fokusgrupper og egne kundeundersøkelser. På bakgrunn av dette kan banken prioritere riktig innsats for å forbedre både ikke-finansielle og finansielle resultater. Nedenfor er en grovkisse over bankens ulike interessenter og forhold som kan påvirke konsernets omdømme.

- **Ansatte:** Morbanken, datterselskaper, tillitsvalgte, verneombud, pensjonistforeningen, FNO, Frisk HMS
- **Kunder:** Personkunder, bedriftskunder, offentlige organisasjonskunder, gründere.
- **Myndigheter:** Kommuner, Fylkeskommuner/Storting/Regjering, Rettsapparatet, Finanstilsynet, Norges Bank, Konkurransetilsynet, Forbrukerombudet.
- **Kapitalmarkedet:** EKB-investorer, Fremmedkapital, andre banker og meglerhus.
- **Leverandører:** Ulike produkt- og tjenesteleverandører innen IT, drift, marked, revisjon, konsulentvirksomhet, personal, HMS, pengetransport, sikkerhet, energi, håndverksbedrifter og andre.
- **Konkurrenter:** Lokale, nasjonale, internasjonale aktører.
- **Sponsorater:** Lag og organisasjoner, klubber.
- **Samarbeidspartnere:** SpareBank 1-alliansen, sentrale og lokale aktører.
- **Gavemottakere:** Mottakere av gaver fra: Kunstfondet, Talentstipendet, gaver til allmennnyttige formål, gavefondet.
- **Interesseorganisasjoner:** Finans Norge, NHO, Vikinglauget, Trainee Innlandet, Regionrådene.
- **Deleide selskaper:** SpareBank 1 Gruppen, Bank 1 Oslo Akershus, SpareBank 1 Næringskreditt, SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Markets, SpareBank 1 Kredittkort AS, SpareBank 1 Verdipapirservise, SpareBank 1 Kundesenter AS, Østlandsforskning, KOMM-IN AS.
- **Samfunnet, offentlige aktører:** Ikke-kunder, potensielle kunder, opinionen, akuttberedskap: Politi/Helse/Brann, politikere, finansklagenemda, høgskoler.
- **Media:** Lokale gratisaviser, lokalaviser, regionale medier, riksmidier, NRK riks og lokal, NTB.
- **Sosiale medier:** Opinionen i sosiale medier.
- **Ratingbyråer og analytikere:** Moody's Analytikere.
- **Oslo Børs.**

Forhold som kan påvirke omdømmet

<ul style="list-style-type: none"> • Selskapsstyring • Bonus/opsjoner og belønningsmekanismer • Investerings- og utlåns-policy (etisike kriterier) 	<ul style="list-style-type: none"> • HMS • Konkurransedyktige betingelser • Utviklingsforhold/karriere-muligheter 	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvar i leverandørkjeden • Miljøkriter • Kriterier for å droppe leverandører som er «uetiske» 	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringspolicy og langsiktige strategier • Produktinformasjon/markedsføringsetikk/konkurranselov 	<ul style="list-style-type: none"> • Klima og miljøforhold (eksternt) • Lokalsamfunnet og kompetanseoverføring • Sponsing • Gaver
---	--	--	---	---

Status 2014

		2014	2013
Strategi/økonomi	Konsernstrategi	Oppdateres i ny strategi 2015	Strategien inneholder en egen formulering om samfunnsengasjement. Vil bli revidert etter CSR-strategi 2014.
	Utvikling CSR-strategi	Vedtatt 2014, revideres 1. halvår 2015. Innarbeiding i styringsdokumenter er påbegynt og fortsetter i 2015.	Under utarbeidelse i 2013, vedtatt tidlig 2014
	Resultat før skatt (mill), konsern	1 232	841
	Forvaltningskapital (mill), konsern	49 934	47 397
	Egenkapitalavkastning etter skatt, konsern	14,4 %	11,0 %
	Kapitaldekningsprosent, konsern	14,8 %	16,2 %
	Årlig gjennomgang og bekreftelse av bankens etiske regelverk	Gjennomført	Gjennomført
Samfunn/sosiale forhold	Antall årsverk, inkl. datterselskaper	673	656
	Antall årsverk, bank	459	478
	Sykefravær	4,1	5,6
	Andel kvinner	57 %	58 %
	Andel kvinner i ledende stillinger	44 %	41 %
	Gjennomsnittsalder	47 år	48 år
	Ansattes tilfredshet, organisasjonsundersøkelse	814	805
	Avtale om inkluderende arbeidsliv	Fornytt	Videreført
	Gjennomsnittlig ansettelsestid	18 år	19 år
	Antall rekrutteringer, internt	28	19
	Antall rekrutteringer, eksternt	34	27
	Turnover	3,50 %	2,00 %
	Gavemidler	Andel tildelt kunst og kultur	1 950 000
Andel tildelt idrett		2 011 000	2 120 000
Andel tildelt humanitært arbeid		716 000	700 000
Andel tildelt annet		1 012 000	1 334 000
Gavefond	Andel tildelt kunst og kultur	6 075 000	5 340 000
	Andel tildelt idrett og fysisk aktivitet	7 425 000	4 425 000
	Andel tildelt utdanning/forskning	3 960 000	7 500 000
	Andel tildelt annet	4 998 000	1 480 000
Sparebanken Hedmarks kunstfond	Tildeling kunst og kultur	4 070 000	2 495 000
		Av Inkubatorfondet er 500.000 kroner bevilget til konkrete prosjekter i 2014.	
Næringsutvikling	Andel tildelt nyskapingstiltak		9 000 000
Miljø*	*Se også eget klimaregnskap		
	Totalt klimagassutslipp (tonn CO ²)	633	870
	Klimagassutslipp per årsverk, morbank (tonn CO ² /årsverk)	1,4	1,9
	Antall videokonferanserom	42	42
	Antall kontor sertifisert som Miljøfyrtårn (Tre av bankens nye kontorer vil bli miljøsertifisert i 2015).	23	27

Årskavalkade 2014

Økonomi- og finansdirektør Tore Anstein Dobloug (t.v.) og administrerende direktør Richard Heiberg håper å kunne ta Sparebanken Hedmark på børs i 2016.

Vil bli egenkapitalbevisbank

Styret i Sparebanken Hedmark vedtok i 2014 å innstille overfor bankens representantskap å utstede egenkapitalbevis og gå på børs. I februar 2015 sa representantskapet ja til å foreta andregangsbehandling av saken i representantskapsmøtet den 26. mars.

Å bli egenkapitalbevisbank krever to vedtak i representantskapet og førstegangsbehandling ble gjennomført med et positivt vedtak i februar 2015. Andregangsbehandling av saken skjer i representantskapets ordinære årsmøte i mars. Forutsatt tilslutning fra representantskapet og Finanstilsynet, samt senere børsnotering, kan kunder og andre ta del i bankens overskudd, sannsynligvis fra 2016.

Hensikten med å utstede egenkapitalbevis er å sikre banken handlingsrom, kapital og den styrken vi over tid trenger for å betjene kunder og næringsliv i regionen. Innlandet knyttes i stadig sterkere grad opp mot hovedstadsregionen, både når det gjelder bosetting og næringsliv. Sparebanken Hedmark ønsker å ta del i utviklingen, og dette handler blant annet også om størrelse. Det er derfor nødvendig at banken vurderer eventuelle strukturelle endringer som oppkjøp. I den sammenheng vil egenkapitalbevis bli et viktig oppgjørsinstrument. Omdanning og børsnotering er et middel for å beholde posisjonen som den toneangivende region-sparebanken i Innlandet.

Sparebanken Hedmark må først omdanne deler av egenkapitalen til egenkapitalbevis og deretter gå på børs.

Banken vil med dette bli det eneste børsnoterte selskapet i Hedmark og det største i Innlandet. Banken etablerer en egen langsiktig eier, Sparebanken Hedmark Sparebankstiftelse, som i utgangspunktet vil eie egenkapitalbevis tilsvarende 60 prosent av bankens egenkapital. Egenkapitalen forblir således i banken og ingen penger tas ut av banken. Stiftelsen blir en langsiktig eier med betydelige muskler for å delta i senere emisjoner. Det regionale eierskapet forsterkes ved at både kunder, lokale investorer og bankens ansatte kan bli eiere av egenkapitalbevis i banken.

Sparebankstiftelsen får eget styre og generalforsamling, og alle medlemmer må være bosatt i Hedmark. Hovedoppgaven blir å forvalte stiftelsens midler og dele ut gaver til allmenntilretteleggelse. Egenkapitalbevis forandrer ikke bankens oppkjøpsvern. Det vil si at ingen kan overta banken uansett hvor mange egenkapitalbevis de eier. Dette har vært viktig når banken har konkludert med at egenkapitalbevis er et bedre alternativ enn aksjer. Slik sikres at den kapitalen som er bygget opp i Hedmark gjennom 170 år forblir i Hedmark. Tanken er å opprette stiftelsen høsten 2015 og gå på børsen i 2016.

God vekst i både mobil- og nettbankbrukere i 2014

Bruken av Sparebanken Hedmarks selvbetjente løsninger øker. Ni av ti kunder mellom 18 og 75 år var ved utgangen av 2014 digitale. – Vi må helt tilbake til 2005 for å se en større økning i inngåtte nettbankavtaler, forteller fagsjef Espen Røe.

Av bankens nettbankkunder er det nå 40 prosent som bruker mobilbank. Mange får løst daglige behov gjennom mobilbanken, og stadig flere kunder benytter kun denne tjenesten.

Sammen om å skape ny konsernstrategi

I løpet av 2014 har bankens ledergruppe, inklusive datterselskapene, utarbeidet forslag til ny strategi for finanshuset Sparebanken Hedmark for perioden 2015–2018. Målet er å se finanshuset mer under ett. Bransjen forventer store endringer i kundenes bruk av banktjenester de kommende årene, blant annet som følge av økt digitalisering. Vi ser også at aktører utenfor finans introduserer smarte betalingsløsninger og andre brukervennlige tilleggstjenester. Bred involvering i strategiarbeidet sikrer at bankens medarbeidere får eierskap til konsernets strategiske destinasjon for 2018. Målet er blant annet å utnytte alle tjenestene i finanshuset bedre og øke samhandlingen på tvers av konsernet.

Ny leder på kundesenteret for personmarkedet

Hege Langerud Bruset tok over som ny banksjef for bankens kundesenter for personmarkedet i november. Hun kom fra stillingen som daglig leder i Schibsted Norge Kundesenter AS. Tidligere har hun vært kundesenterleder for personmarkedet i Totens Sparebank samt rådgiver for deres daværende telefonbank-satsing, Totenbanken Direkte. Hun får ansvar for 34 dyktige medarbeidere ved kundesenteret.

Andre utgave av Konjunktur lansert

I november lanserte banken sitt andre Konjunkturbarometer for Innlandet, en kunnskapsdatabase om utviklingen i Hedmark og Oppland. Konjunktur 2014 viser blant annet at antall motpendlere fra Oslo og Akershus til Innlandet øker. Sentralisering er en økende trend, og utviklingen er mer positiv i de fire største byene, særlig i Hamarregionen. Barometeret ble presentert for næringslivskunder i egne møter rundt om i bankens markedsområde.

Delte ut to millioner på Talentfesten 2014

Hamar kulturhus var fylt av talentfulle stipendmottakere innen både kultur og idrett da Sparebanken Hedmarks talentstipend ble delt ut for første gang i november 2014. Mottakerne deltok på en motivasjonsdag med et variert program, deriblant foredrag av Johan Kaggestad og tilberedning av næringsrik lunsj med kokk Charlotte Mohn Gaustad. Dagen ble avrundet med en velgissert festforestilling med flere av talentene på scenen i Hamar kulturhus. Tidligere har banken delt ut kunststipender i Hedmark, men fra 2014 ble stipendet også utvidet til å omfatte idrettsutøvere fra regionen. Totalt to millioner kroner ble delt ut til 63 ungdommer fra 18 til 25 år. Stipendene var på 25 000 og 50 000 kroner. Banken ønsker med dette stipendet å bidra til at de som virkelig har potensiale innenfor sin sjanger får bedre økonomiske rammebetingelser for å lykkes.

Økende spare- og plasseringsvilje

– Med bakgrunn i det fallende rentenivået i 2014 og forventninger om fortsatt fall i 2015, har vi økt plasseringsaktiviteten det siste året, sier Tor Morten Nygård, banksjef for Investeringssenteret. – Flere og flere søker alternativer utover bankinnskudd for å få pengene til å vokse når rentene er lave. Bankene har i 2014 styrket

rådgiverkompetansen og fått et bedre produktutvalg, forteller Nygård. Sparebanken Hedmark tilbyr nå verdi-papirfond fra et knippe utvalgte norske og internasjonale fondsforvaltere, og dette er et konkurransedyktig alternativ for kundene. Samlet sett har dette bidratt til en volumøkning på over 30 prosent i 2014.

Nye banklokaler i Moelv

Sparebanken Hedmarks splitter nye lokaler i Moelv ble åpnet i november. – Vi tilpasser oss kundene og har bygget framtidens bank, sier avdelingsleder Frode Korsmo. Regionbanksjef Eva Kristin Myhre er tilfreds med oppgraderingen. – Moelvkontoret har hatt en svært god vekst de siste tolv månedene. Nå vil vi vokse ytterligere og styrke bankens soliditet, sier hun.

Banken eeneier i SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS

Sparebanken Hedmark kjøpte i desember tilbake eierandelen til SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS (40 prosent), og fikk fra 2015 hundre prosent eierskap i SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS. Med dette styrker banken det regionale eierskapet og satsingen i det definerte markedsområdet.

Rentenedgang

I oktober besluttet Sparebanken Hedmark å senke bankens utlånsrenter i privatmarkedet med i hovedsak 0,20 prosentpoeng. Hensikten var å tilpasse rentenivået på boliglån for å fortsatt være konkurransedyktige i markedet.

Storsatsing på pensjon

Banken satset offensivt på pensjon gjennom hele 2014. Totalt 2 500 deltok på pensjonsmøter i løpet av våren. Høstens møter ble også godt besøkt. Det er i ettertid jobbet aktivt med kundeoppfølging. Gjennom satsingen bidrar banken til at kundene finner ut mer om egen pensjon og hvilke muligheter de har til å tette eventuelle gap i forhold til egne pensjonsforventninger.

Innførte chat

I desember lanserte banken chattjeneste i nettbanken for både privat- og bedriftskunder. Hovedmålet er at kundene skal oppleve Sparebanken Hedmark som enda mer tilgjengelig. Undersøkelser viser at dette er en kanal kundene ønsker, spesielt yngre aldersgrupper. Potensialet på området er stort i forhold til å kunne tilby rask service og gode digitale løsninger.

Takker banken og hjertestarteren for livet

I januar plasserte banken 30 hjertestartere i sine lokaler rundt om i Hedmark. Medarbeidere ved alle kontorer deltok på kurs for å bistå der det kan være behov for akutt livredning. Kort tid etter kollapset Arve Egil Lillevold (74) utenfor bankens lokaler i Brumunddal. Rådgiver Marianne Holm og hennes kollegaer var raskt på plass med hjertestarteren. – Marianne og hjertestarteren berget livet mitt, sier Lillevold. I august var han tilbake for å takke banken.

Vellykket reåpning av Årnes-kontoret

Avdelingskontoret på Årnes feiret i september fem år som bank og to år som del av finanshuset Sparebanken Hedmark. I tillegg innviet de nyoppussede kontorlokaler.

Forsikringssuksess

Sparebanken Hedmarks avdeling for forsikring for bedriftsmarkedet leverte toppresultater på flere områder i 2014. Dyktige forsikringsrådgivere rekrutterte flere store nye kunder. Banken har nå den beste utviklingen på skade i SpareBank 1-alliansen med hundre prosent oppnådde måltall for perioden. Suksessen har sammenheng med kompetansebygging over tid og økt samhandling på tvers av ulike faggrupper i banken.

Lederkonferansen 2014

Lederkonferansen 2014 samlet over 300 ledere fra Innlandet. Temaet for dagen var inspirert av bankens visjon, *Sammen om å skape*. – Vi må stå sammen om å opprettholde og styrke Innlandsregionens attraktivitet for at folk vil bo og drive sine virksomheter her, sa Vegard Sæten, direktør for bedriftsmarkedet og konferansier for dagen. Konferansen fikk meget god evaluering fra deltakerne.

Q4

TILB
BLI
20

M3

Vellykket kontoråpning på Gjøvik

I januar ble Sparebanken Hedmarks nye kontor i Gjøvik åpnet av ordfører Bjørn Iddberg. Hele bankens virksomhet i Gjøvik er med dette samlet under ett tak. – Dette viser at dere har tro på utviklingen, næringslivet og befolkningen her i byen. Banken bidrar også til sentrumsutvikling, sa Iddberg.

Elektronisk signering av lånesaker

Ett år etter etableringen av elektronisk låneprosess i februar 2013, var 45 prosent av alle diskonterte lån i personmarkedet signert elektronisk. – Vi var sannsynligvis første bank i verden med denne løsningen, sa direktør for personmarkedet Kari Elise Gisnås. – Løsningene er tidsriktige og viser at Sparebanken Hedmark er tilgjengelig for kundene.

Økende tilfredshet i banken

Resultatet fra organisasjonsundersøkelsen i 2014, ga det beste resultatet noen sinne, med en svarprosent på 93 og total score på 814. Det er fremgang innenfor flere viktige indekser. De fleste opplever å ha god kompetanse. Årets resultat er et uttrykk for at den generelle tilfredsheten blant ansatte er stabilt god.

Pål Jan Stokke ny leder for representantskapet

Pål Jan Stokke fra Hamar ble valgt som ny representantskapsleder i Sparebanken Hedmark på representantskapsmøte i mars 2014. Stokke har vært nestleder siden 2012. Ny nestleder ble Erik Borg fra Arneberg.

Samlokalisering i Stange

Kontorene i Romedal og Ottestad ble samlokalisert med kontorene i Stange og Hamar fra april. Bakgrunnen er at trafikken i lokalene går ned og at banken ønsker å utnytte personalressursene bedre.

Etikkuka om korrupsjon

Temaet for etikkuka i 2014 var korrupsjon og antikorrupsjonsarbeid. Finansnæringen er avhengig av tillit, og korrupsjon kan svekke omdømmet. Målet med etikkuka i 2014 var å skape større bevissthet om hva korrupsjon innebærer i vår næring.

Rentenedgang

I april senket Sparebanken Hedmark utlånsrentene i privatmarkedet med inntil 0,25 prosentpoeng.

Sparebanken Hedmark solgte aksjene i Nets

Sparebanken Hedmark inngikk i mars en avtale om salg av sin eierandel i Nets. Banken var en av 186 eiere, i hovedsak danske og norske banker, som solgte sine aksjer i betalingsformidlings-selskapet. Sparebanken Hedmarks eierandel var 1,4 prosent. Banken fikk en gevinst på 158 millioner kroner ved salget.

Sparebanken Hedmark og Vitensenteret med unik kjempehjerne

I samarbeid med Sparebanken Hedmark åpnet Vitensenteret Innlandet i juni en to meter høy og seks meter lang «hjerne» som inngår i et undervisningsopplegg for elever og lærere på åttende trinn. Hensikten er å øke interessen for matte og realfag blant ungdom og forhindre frafall i den videregående skolen.

Mest optimistiske. Folk som bor i Lillehammer-regionen er de mest optimistiske i Innlandet. Familien Høyvesveen bor i Lillehammer og satser friskt på å bygge hus i tre etasjer.

KILDE: Sparebanken Hedmarks Konjunkturbarometer 2014.

Styrets beretning

Sparebanken Hedmark er det ledende finanshuset i Hedmark og Norges sjetteste største sparebank. Banken er den eneste regionale kapitalkilden med hovedsete i Innlandet.

Konsernet oppnådde tidenes beste resultat i 2014 med et resultat etter skatt på 1 040 millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 14,4 prosent. En fortsatt god makroøkonomisk situasjon både i Norge og i regionen bidro til svært lave tap.

Konsernets soliditet er høy med en uvekstet egenkapitalandel på 15,3 prosent og en kapitaldekning på 17,1 prosent.

Markedsposisjonen som regionens ledende finanshus ble ytterligere styrket i 2014 med en vekst i samlede utlån på 6,8 prosent. Konsernets døtre innenfor finansiering, eiendomsmegling og regnskapstjenester oppnådde også gode resultater. Konsernet hadde dessuten en meget god utvikling i nye markeder.

Sparebanken Hedmark – Konsern

Konsernet avlegger regnskapet etter internasjonale regnskapsstandarder vedtatt av EU.

Konsernet består av Sparebanken Hedmark og de konsoliderte 100 prosent eide datterselskapene EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Finans Østlandet AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS og Vato AS.

Hovedkontoret er i Hamar og konsernets virksomhet er i Hedmark, Oppland og Akershus. Konsernet anses ikke å ha virksomhet som forurensar det ytre miljøet.

Banken eier 40,5 prosent av Bank 1 Oslo Akershus AS, 11 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS, 16,8 prosent av SpareBank 1 Markets AS, og 8 prosent av SpareBank 1 Kredittkort AS. Videre eier banken 9,5 prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 3,8 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt AS (kredittforetakene). Resultatene fra ovennevnte selskaper inntektsføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel.

Resultat

Konsernets resultat etter skatt for året 2014 (fjorårets tall i parentes) ble 1 040 (694) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 14,4 (11,0) prosent. Eksklusive gevinsten fra salget av bankens aksjer i Nets Holding ASA ble egenkapitalavkastningen 12,2 prosent.

Spesifikasjon av konsernresultatet i millioner kroner:

Resultat etter skatt i morbanken	676
Eliminert utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper	-135
Resultatandeler fra:	
SpareBank 1 Gruppen AS	202
Bank 1 Oslo Akershus AS	183
SpareBank 1 Boligkreditt AS	19
SpareBank 1 Næringskreditt AS	5
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	8
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	73
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	4
Øvrige TS/FKV	5
Resultat etter skatt konsernet	1 040

Renteinntekter og øvrige inntekter

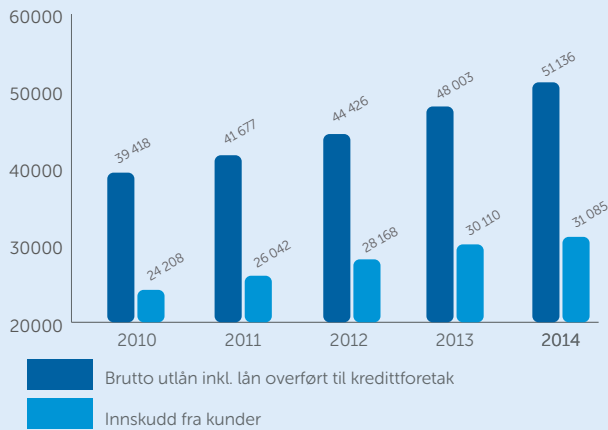
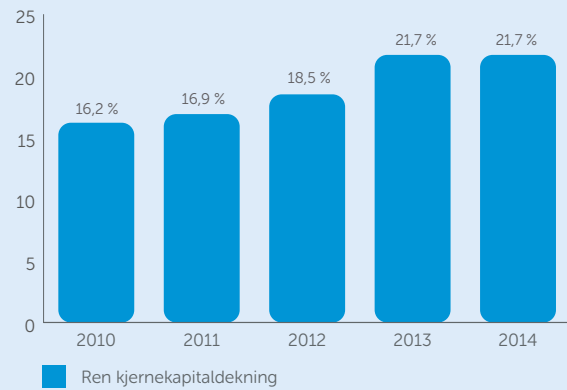
Samlede netto renteinntekter, inklusive provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide foretak (inntektsføres som provisjoner), ble 1 271 (1 215) millioner kroner. Dette var en økning på 4,6 prosent sammenliknet med 2013.

I forbindelse med etableringen av SpareBank 1 Kredittkort AS solgte banken i februar 2014 sin kredittkortportefølje på 306 millioner kroner til dette selskapet. Tidligere har avkastningen på bankens kredittkortportefølje inngått i netto renteinntekter. Etter salget resultatføres netto renteinntekter fra kortporteføljen som provisjoner etter samme prinsipp som overførte lån til boligkredittforetaket. Endringen påvirker bankens rapporterte rentemargin og rentenetto negativt. Konsernets rentenetto falt fra 2,21 prosent i 2013 til 2,08 prosent i 2014.

Konsernets utlånsmargin, inklusive boliglån i kredittforetaket, men eksklusive renteinntekter fra kortporteføljen, ble 2,96 (3,08) prosent. Innskuddsmarginen ble minus 0,52 (-0,68) prosent. Konsernets rentemargin ble 2,44 (2,40) prosent.

Netto provisjons- og andre inntekter økte fra 559 millioner kroner i 2013 til 663 millioner kroner i 2014. Av økningen på 104 millioner kroner bidro provisjoner fra overførte lån til kredittforetakene med 20 millioner kroner, gevinst ved salg av kredittkortporteføljen med 25 millioner kroner og provisjoner fra kredittkortporteføljen med 25 millioner kroner.

Økningen i andre driftsinntekter var 28 millioner kroner. Omsetningsøkningen i regnskaps- og eiendomsmeglervirksomheten var 36 millioner kroner.

Brutto utlån og innskudd (morbank)**Ren kjernekapitaldekning (morbank)****Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser**

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser økte med 310 millioner kroner til 573 (263) millioner kroner. Netto resultat fra eierinteresser økte med 68 millioner kroner. Gevinsten fra salget av aksjene i betalingsformidlingselskapet Nets Holding ASA bidro med 158 millioner kroner, og markedsverdiendringer på verdipapirer viste en forbedring på 94 millioner kroner.

Av resultatet fra eierinteresser utgjorde resultatandelen fra Bank 1 Oslo Akershus AS 183 (133) millioner kroner. Sparebanken Hedmark økte i annet kvartal 2013 sin eierandel i Bank 1 Oslo Akershus AS fra 12 prosent til 40,5 prosent.

Resultatandelen fra SpareBank 1 Gruppen AS utgjorde 202 (132) millioner kroner.

Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser var 166 (-84) millioner kroner. Ut over gevinsten fra salget av aksjene i Nets Holding ASA bidro øvrige verdipapirer med 8 millioner kroner. Bankens verdipapirgjeld, renteplasseringer, derivater og fastrenteprodukter til kunder vurderes til virkelig verdi over resultatet etter IAS 39 og endringer i markedsverdi resultatføres. Samlede netto markedsverdiendringer på rentepapirer var minus 36 (-67) millioner kroner, mens verdiendringer på fastrenteprodukter til kunder var 28 (-34) millioner kroner. Andre poster utgjorde 16 (16) millioner kroner.

Kostnader og tap

Konsernets driftskostnader var 981 (916) millioner kroner. Dette var en økning på 7,1 (6,0) prosent i forhold til i fjor. Av økningen på 65 millioner kroner var 23 millioner kroner økte kostnader i datterselskaper, og skyldtes hovedsakelig økt aktivitet. Antall årsverk økte med 17 fra 656 i 2013 til 673 i 2014.

Personalkostnadene ble 543 (486) millioner kroner. Dette var en økning på 57 millioner kroner eller 11,8 prosent. Ordinær lønnsvekst var 39 millioner kroner. Økningen

inkluderer 6 millioner kroner i ekstraordinære avsetninger og 5 millioner kroner knyttet til tjenesteproduksjon til banksamarbeidet i SpareBank 1 som genererer tilsvarende inntekter. Økte pensjonskostnader utgjorde 6 millioner kroner.

Andre driftskostnader økte med 1,8 prosent og ble 438 (430) millioner kroner.

Driftskostnadene i prosent av samlede inntekter var 43,1 (50,1) prosent.

Totale tap på utlån og garantier ble 66 (72) millioner kroner, tilsvarende 0,1 (0,1) prosent av brutto utlån på egen balanse. Kredittrisikoen målt som andel problemlån (misligholdte engasjementer og andre tapsutsatte engasjementer) gikk ned i 2014. Samlet utgjorde konsernets problemlån 1,2 (1,4) prosent av brutto engasjement på egen balanse, og 0,9 (1,1) prosent dersom overførte lån til kredittforetakene inkluderes.

Eiendeler og gjeld

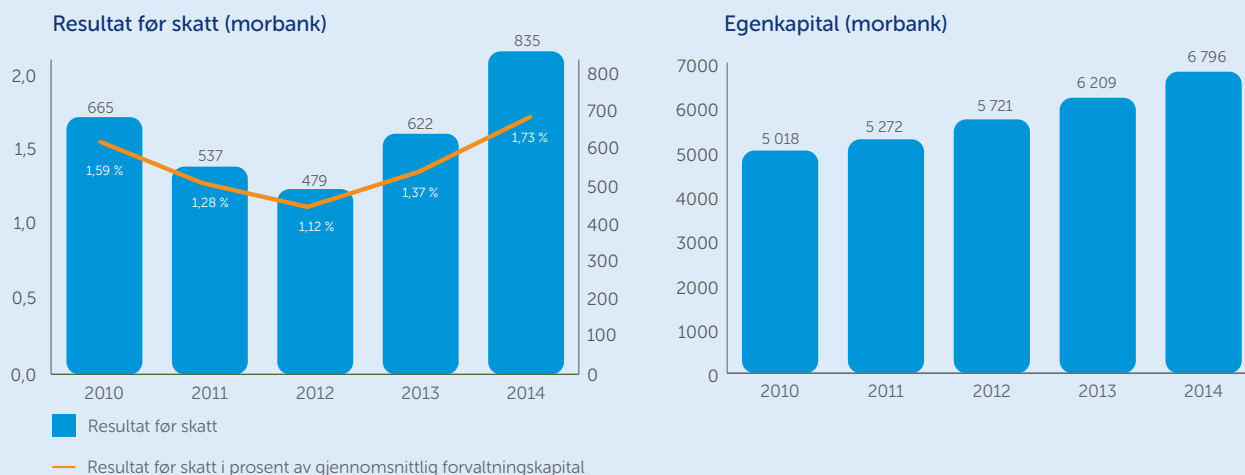
Brutto utlån til kunder, inklusive overførte lån til kredittforetakene, var 55,9 (52,4) milliarder kroner. Det var ved utgangen av året overført lån for 15,4 (14,6) milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og 0,6 (0,6) milliarder kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Personkundelån overført til boligkredittforetak som andel av totale personkundelån (lån på egen balanse og overførte lån) var 43,5 (40,5) prosent.

Inklusive overførte lån var konsernets utlånsvekst siste tolv måneder 6,8 (8,9) prosent.

Innskudd fra kunder var 31,1 (30,1) milliarder kroner. Veksten siste tolv måneders periode var 3,2 (7,0) prosent.

Innskudd i prosent av brutto utlån utgjorde 77,8 (80,9) prosent.

Senior gjeld til kredittinstitusjoner og senior gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var 9,6 (9,0) milliarder

kroner. Gjennomsnittlig løpetid på bankens langsiktige finansiering var 4,0 (4,5) år. Gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 3,6 (3,9) år. Gjennomsnittlig kredittpåslag på bankens innlånsportefølje var ved utgangen av året 82 basispunkter. I tillegg til senior gjeld hadde banken 0,5 milliarder kroner i ansvarlig lån.

Likviditeten har vært god med stor interesse for bankens obligasjoner. Banken hadde ved utgangen av året reserver til å opprettholde normal drift i 18 (16) måneder. Dette scenariet forutsetter 5,9 prosent utlånsvekst og 2,6 prosent innskuddsvekst.

Det er styrets vurdering at bankens likviditetsrisiko er lav.

Konsernets egenkapital på 7,6 (6,7) milliarder kroner utgjorde 15,3 (14,2) prosent av balansen.

Konsernets rene kjernekapitaldekning var 14,8 (16,2) prosent. Reduksjonen i ren kjernekapitaldekning skyldes hovedsakelig økte boliglånsvester og innføringen av regelverk innen CRD IV. Totalkapitaldekningen var 17,1 (16,4) prosent.

Rating

Sparebanken Hedmark er av Moody's ratet A2 («long-term senior debt and deposit rating»). Bankens individuelle rating («standalone financial strength rating») er C-. Moody's endret i mai Sparebanken Hedmarks rating fra A2 «Stable Outlook» til A2 «Negative Outlook». Bakgrunnen var EU's vedtak av «Bank Recovery and Resolution Directive», såkalt «Bail-in». Endringen omfattet alle norske sparebanker.

Sparebanken Hedmark – Morbank og datterselskaper

Med henvisning til regnskapslovens krav til innhold i årsberetningen, bekrefter styret at regnskapet er basert på forutsetningen om fortsatt drift.

Resultat etter skatt i 2014 ble 676 (499) millioner kroner.

Bankdriften, definert som rentenetto pluss provisjoner og andre inntekter minus driftskostnader og tap, fikk et resultat før skatt på 505 (497) millioner kroner.

Inntekter

Netto renteinntekter inklusive lån overført til kredittforetakene var 1 063 (1 037) millioner kroner. Økningen skyldes økte volumer.

Rentemarginen på lån på egen balanse (eksklusive valutilån) ble 2,49 (2,53) prosent. Utlånsmarginen var 3,01 (3,21) prosent og innskuddsmarginen var -0,52 (-0,68) prosent. Hensyntatt salget av kredittkortporteføljen, så var rentemarginen gjennom 2014 tilnærmet uendret.

Rentemarginen innenfor personmarksområdet var 2,38 (2,48) prosent og innenfor bedriftsmarksområdet 2,69 (2,61) prosent.

Av netto provisjons- og andre inntekter på 482 (409) millioner kroner utgjorde provisjonsinntekter fra overførte lån til kredittforetakene 228 (207) millioner kroner. Netto margin på overført portefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS, som beløp seg til 15,4 (14,6) milliarder kroner, var 1,47 (1,50) prosent.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser var 296 (126) millioner kroner. Inntekter fra utbytte utgjorde 13 (21) millioner kroner. Netto resultat fra eierinteresser, i all hovedsak utbytter, utgjorde 117 (189) millioner kroner. Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser var 166 (-84) millioner kroner, inklusive gevinsten fra salget av aksjene i Nets Holding ASA.

Driftskostnader og tap

Sum driftskostnader var 726 (681) millioner kroner. Kostnadsveksten sammenliknet med året før var 6,6 (4,4) prosent eller 45 millioner kroner. Personal-kostnadene økte med 32 millioner kroner. Av dette var 5 millioner kroner knyttet til oppgaver som utføres for

Siri J. Strømmevold

(født 1961), styreleder, bosatt på Tynset.

Strømmevold er utdannet dataingeniør og har 15 års erfaring fra oljeindustrien, blant annet Mobil Expl., Statoil og Saga Petroleum. Er nå daglig leder av Tynset Bokhandel. Hun ble valgt inn i styret i 2006.

allianseamarbeidet og som gir tilsvarende i inntekter. IT-kostnadene økte med 8 millioner kroner og markedsføringskostnadene økte med 3 millioner kroner. Øvrige driftskostnader økte med 3 millioner kroner.

Ved utgangen av året var det 459 (478) årsverk i morbanken.

Driftskostnadene utgjorde 45,0 (49,9) prosent av totale inntekter.

Tap på utlån og garantier ble 52 (61) millioner kroner. Av dette var 15 (18) millioner kroner tap i privatkunde-markedet og 36 (43) millioner kroner tap i bedriftskundemarkedet. Gruppevis nedskrivninger var 8 (-5) millioner kroner.

Eiendeler og gjeld

Brutto utlån til kunder var 51,1 (48,0) milliarder kroner inklusive overførte lån til kredittforetakene. Morbankens utlånsvest siste tolv måneder inklusive overførte lån til kredittforetakene var 6,5 (7,6) prosent.

Veksten inklusive overførte lån var 6,1 (7,2) prosent i personmarkedet og 7,2 (10,2) prosent i bedriftsmarkedet. Risikoprofilen i bankens kredittgivning er ikke endret gjennom året.

Innskudd fra og gjeld til kunder var 31,1 (30,1) milliarder kroner ved utgangen av året. Innskuddsveksten var 3,2 (6,9) prosent. Innskuddene fordelte seg med 20,2 milliarder kroner innenfor personmarkedet og 10,9 milliarder kroner innenfor bedriftsmarkedet. Offentlige innskudd var 3,6 milliarder kroner.

Ren kjernekapitaldekning var ved utgangen av året på 21,7 (21,7) prosent. Morbankens egenkapital på 6,8 (6,2) milliarder kroner består i sin helhet av opptjent egenkapital og utgjorde 13,9 (13,3) prosent av balansen.

Datterselskaper og deleide selskaper

Leasing og finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS fikk et resultat etter skatt på 73 (58) millioner kroner. Finansieringsselskapets brutto utlån ved utgangen av året var 4,8 (4,2) milliarder kroner. Brutto utlånsvest siste 12 måneder var 16,1 (15,0) prosent.

SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS omsatte for 126 (103) millioner kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 4 (-5) millioner kroner.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS omsatte for 79 (67) millioner kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 8 (3) millioner kroner.

SpareBank 1 Gruppen AS (11 prosent eierandel) oppnådde et konsernresultat etter skatt på 1 848 (1 109) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 28 (20) prosent.

Bank 1 Oslo Akershus AS (40,5 prosent eierandel) fikk et resultat på 452 (328) millioner kroner etter skatt. Resultatet ga en egenkapitalavkastning på 15,4 (12,8) prosent inklusive gevinst fra salg av aksjene i Nets Holding ASA. Uten denne gevinsten var avkastningen 11,2 prosent. Ren kjernekapitaldekning var 14,5 (14,0) prosent.

Risikostyring

Risikostyring i Sparebanken Hedmark skal sikre at risikoeksponeringen til enhver tid er kjent og innenfor rammer trukket opp av styret. Risikostyringen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse og sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Styret har vedtatt «Policy for risiko- og kapitalstyring i Sparebanken Hedmark». Dokumentet definerer det overordnede rammeverket for risikostyring, herunder styring av de ulike risikoer. Styret vedtar årlig overordnet risikostrategi, styringsdokumenter på kredittområdet, samt bankens finansstrategi som dekker områdene likviditetsrisiko og markedsrisiko. Risikoeksponering og risikoutvikling følges opp og rapporteres periodisk til bankens styre.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som risiko for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke har evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Kredittrisiko i utlånsporføljen er bankens største risiko. Risikoen styres løpende i henhold til bankens kredittstrategi, kredittpolicy, kredittfullmakter, rutiner/prosesser

Bjørnar Håkensmoen

(født 1969), nestleder, bosatt i Elverum.

Håkensmoen er utdannet innen pedagogikk, ledelse og kommunikasjon. Han har jobbet innen sports/idrettsbransjen. Fra 2006 har han vært administrerende direktør i Daldata. Nestleder i styret i 2012.

Erik Garaas

(f. 1950), styremedlem, bosatt i Oslo.

Garaas er utdannet samfunnsøkonom (cand. oecon.) og har blant annet arbeidet i Statistisk Sentralbyrå, Finansdepartementet, Gjensidige og DNB, hovedsakelig innenfor finans og kapitalforvaltning. Han ble valgt inn i styret i 2013.

for kredittgivning og ulike rapporterings- og oppfølgingskrav. Sparebanken Hedmark bruker statistiske risikoklassifiseringsmodeller som grunnlag for å dele porteføljen inn i risikogrupper. For nærmere informasjon henvises til konsernets Pilar 3-dokument som er tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Banken finansierer i all hovedsak privat- og næringslivskunder i Hedmark. Markedsområdet er de senere årene utvidet med Gjøvikregionen og Lillehammerregionen i Oppland, samt Nes i Akershus. Som tidligere deltar banken i finansieringen av større prosjekter i samarbeid med andre banker – i det alt vesentlige banker i SpareBank 1-alliansen.

Risikoprofilen i bedriftsmarkedsporteføljen er bedret gjennom 2014. Forventet tap og risikojustert kapital er redusert i relative termer. Samlet mislighold har vært stabilt og utlånstapene er fortsatt på et meget lavt nivå. Tapene var lavere i 2014 enn i 2013. Utlånsveksten var også noe lavere i 2014 enn i 2013.

Risikoprofilen i personmarkedsporteføljen er bedret og risikoen i porteføljen vurderes som lav, hvor det alt vesentligste er sikret med pant i fast eiendom. Samlet mislighold er redusert og utlånstapene er lave. Utlånsveksten har vært på nivå med veksten i markedet. Så lenge sikkerhetsverdier ikke forringes som følge av vesentlig reduserte boligpriser eller arbeidsledigheten øker vesentlig, er tapsrisikoen i porteføljen begrenset.

Bankens portefølje av rentebærende papirer innebærer også kredittrisiko. Denne er nærmere omtalt i avsnittet om markedsrisiko nedenfor. Videre har banken kredittrisiko knyttet til fordringer på andre kredittinstitusjoner. Den klart største enkeltfordringen er utlån til bankens datterselskap SpareBank 1 Finans Østlandet AS.

Styret mener at bankens kredittrisiko knyttet til utlånsvirksomheten totalt sett har utviklet seg positivt i 2014. Konsernets kredittrisiko vurderes som moderat.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap som følge av endringer i rentenivå, aksjekurser og valutakurser.

Rammer og retningslinjer for styring av markedsrisiko følger av konsernets finansstrategi som er vedtatt av styret. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styret.

Konsernets markedsrisiko er for det vesentligste relatert til investeringer i rentepapirer i morbankens likviditetsportefølje og til utstedelser av verdipapirgjeld. Denne markedsrisikoen – spreadrisiko – kan deles i renterisiko og kredittrisiko.

Retningslinjer og rammer for investeringer i rentepapirer er tilpasset regulatoriske krav til likviditetsstyring. Samlede plasseringer i rentepapirer utgjorde ved utgangen av året 4 milliarder kroner. Den relative andelen av rentepapirer med lavest kredittrisiko har økt gjennom året som følge av gradvis tilpasning til regulatoriske likviditetskrav. 79 prosent av porteføljen var ved utgangen av året ratet AA eller bedre.

Beholdningen av utstedt verdipapirgjeld økte i løpet av året fra pålydende 8,5 milliarder kroner til pålydende 8,9 milliarder kroner. Gjeldens markedsverdi varierer med endringer i rentenivå og kredittspreader.

Renterisiko oppstår som følge av at konsernets balanseposter har ulik gjenstående rentebindingstid. Bankens styrer renterisiko mot vedtatte risikorammer gjennom å tilpasse rentebindingen på ovennevnte plasseringer og innlån. Ved utgangen av året ville en økning i renten på ett prosentpoeng gjennom et parallellskift i hele rentekurven redusert resultatet med 15 millioner kroner.

Valutarisiko styres ved hjelp av vedtatte eksponeringsrammer. Posisjonene har i 2014 gjennomgående vært svært lave.

Kursrisiko for egenkapitalinstrumenter måles i forhold til eksponering i egenkapitalinstrumenter. Den største delen av eksponeringen vedrører strategiske investeringer i morbanken. I 2014 har banken hatt en nedgang i eksponering mot egenkapitalinstrumenter.

Det er styrets vurdering at bankens totale markedsrisiko er lav ved utgangen av året.

Espen Bjørklund Larsen

(f 1976), styremedlem, bosatt i Elverum.

Larsen er høgskolekandidat i økonomi og administrasjon, og har ett års fordypning i innovasjon i tillegg til Executive Master of Management fra Handelshøyskolen BI. Han har vært hovedtillitsvalgt og bankansattes representant i styret siden 2008.

Nina C. Lier

(f 1972), styremedlem, bosatt i Ringsaker.

Lier er utdannet siviløkonom og er økonomi- og direktør i Sykehuset Innlandet HF. Hun ble valgt til styremedlem i 2010.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser på forfall eller ikke evner å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økte kostnader.

Styring av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i finansstrategien. Denne setter rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig og diversifisert finansiering, størrelsen på likviditetsreserven, og tidshorisoner banken skal være uavhengig av ny ekstern finansiering.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Sparebanken Hedmark har som mål å opprettholde en bred innskuddsbasis fra så vel person- som bedriftskunder. Ved utgangen av 2014 hadde banken en innskuddsdekning på 78 prosent.

I tillegg til innskudd, finansierer banken seg med lån i verdipapirmarkedet, lån fra andre finansinstitusjoner og med obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) via salg av lån til kredittforetakene SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Gjennomsnittlig løpetid på morbankens langsiktige finansiering var 4,0 år ved utgangen av året. Gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 3,6 år.

Som ledd i likviditetsstyringen har Sparebanken Hedmark en beholdning av likvide verdipapirer. I tillegg til verdipapirporteføljen har banken en likviditetsreserve i form av tilrettelagte lån for salg til kredittforetakene.

Banken oppfylder regulatoriske likviditetskrav ved å ha likvide aktiva som tilfredsstillende kraftige kortsiktige stress, i tillegg til overlevelse i et lengre tidsperspektiv. Bankens hadde ved utgangen av året en LCR (Liquidity Coverage Ratio) på 88 prosent, samtidig som banken har likvider til å overleve i mer enn 18 måneder uten tilførsel av ekstern likviditet i en ordinær driftssituasjon med budsjettert vekst.

Det er styrets vurdering at bankens likviditetsrisiko er lav ved utgangen av året.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i «Policy for operasjonell risiko». Det gjennomføres årlige risikovurderinger av ulike områder. Disse danner grunnlaget for kontrollhandlinger som følges opp gjennom konsernets verktøy for oppfølging av operasjonell risiko.

Med bakgrunn i bankens inntjening og soliditet, samt organisasjonens kompetanse og styringssystemer, mener styret at bankens samlede risikoeksponering er forsvarlig.

Organisasjon og HR

Sparebanken Hedmark skal rekruttere, utvikle og beholde dyktige medarbeidere og utvikle en kompetent og tilpassningsdyktig organisasjon. Den enkelte medarbeider skal oppleve balanse mellom arbeid og fritid, og banken ønsker å bidra til at ansatte opprettholder en god helsesituasjon. Helsefremmende aktiviteter gjennom bedriftsidrettslagene, utvidet årlig helsekontroll og fokus på sunn livsstil gjennom ulike tiltak bidrar til bedre helse og økt trivsel og motivasjon.

Banken har en egen HR-strategi som særlig fokuserer på lederutvikling, kompetanseutvikling og intern samhandling.

De viktigste tiltakene knyttet til HR-strategien rapporteres og følges opp som en del av virksomhetens gjennomgripende virksomhetsstyringssystem.

Det er i løpet av året implementert «Kompetanseportalen» – et verktøy utviklet innenfor SpareBank 1-alliansen for å drive en mer strategisk, målrettet og systematisk kompetanseutvikling.

Banken har også etablert en egen «Lederskole» for utvikling av både nye og eksisterende ledere. I tillegg gjennomføres fagdager for ledere, halvårlige samlinger for alle ledere i konsernet, samt ledersamlinger innenfor den enkelte divisjon.

Aud Christensen

(f. 1956), styremedlem, bosatt i Åsnes.

Christensen er utdannet innen økonomi og markedsføring og strategisk styreledelse fra BI. Hun er daglig leder og partner i AButvikling AS. Christensen ble valgt inn i styret 2012.

Morten Herud

(f. 1959), styremedlem, bosatt i Eidskog.

Herud er utdannet siviløkonom. Han har jobbet innen finans og industri og er daglig leder 7sterke. Herud ble valgt inn i styret i 2013.

Organisasjonsutvikling og HMS

Det har i 2014 vært gjennomført noen mindre tilpasninger i organisasjonsstruktur, og en rekke organisasjonsutviklingsaktiviteter. Mye av dette har vært knyttet til forbedring av arbeidsprosesser og bedre samhandling mellom ulike deler av konsernet.

Den årlige organisasjonsundersøkelsen vektlegges i evaluering, oppfølging og utvikling av alle organisasjonens ledere, og benyttes også for å vurdere behovet for ulike organisasjonsutviklingstiltak. Resultatene i 2014 var for organisasjonen samlet sett på det høyeste nivå som er målt med denne metoden.

Sykefraværet falt fra 5,6 prosent i 2013, til 4,1 prosent i 2014. Korttidsfraværet er under 1,0 prosent, og langtidsfraværet var i all hovedsak knyttet til alvorlig sykdom som ikke er arbeidsplassrelatert. Banken har i løpet av 2014 undertegnet ny IA-avtale og fastsatt mål for langtidsfravær, økt sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne og høyere avgangsalder.

Det er registrert en arbeidsulykke som er meldt til Arbeidstilsynet i 2014.

Likestilling

Kvinner utgjør 57 prosent av bankens ansatte, mens kvinneandelen i lederstillinger er 44 prosent. Kvinneandelen blant ledere har vært økende i en årrekke.

Administrerende direktørs ledergruppe består av to kvinner og syv menn. Bankens styre består av tre kvinner og fire menn, mens bankens representantskap består av 14 kvinner og 26 menn.

Sparebanken Hedmark søker balanse i kjønnsfordelingen i ulike roller på alle nivåer i organisasjonen, og legger til rette for likestilling gjennom løpende personalforvaltning og utviklingstiltak.

Lønn fastsettes for alle medarbeidere på grunnlag av stillingsinnhold, utdanning, erfaring og personlige egenskaper og er gjenstand for individuelle, årlige vurderinger.

Sparebanken Hedmark søker i alle sammenhenger å unngå diskriminering. Banken legger til rette for medarbeidere som på grunn av sykdom, redusert arbeidsevne eller andre årsaker må ha tilpasninger av arbeidsplass og arbeidsinnhold. I samarbeid med NAV tar også banken i mot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening.

Utsikter for 2015

For å styrke bankens posisjon og legge grunnlaget for videre vekst har styret anbefalt representantskapet å vedta en konvertering av deler av grunnfondet til egenkapitalbevis. Dersom dette blir vedtatt vil det etableres en stiftelse som blir eier av 60 prosent av bankens egenkapital. Ved en senere børsnotering vil stiftelsens eierandel reduseres, men det foreslås vedtektsfestet at eierandelen må være over 50 prosent.

Det forventes at den økonomiske aktiviteten i Norge vil bli noe lavere i 2015. Sparebanken Hedmarks primærmarked er Innlandet, og omfatter fylkene Hedmark og Oppland. Regionen har tradisjonelt vært mindre konjunkturutsatt enn andre landsdeler. Utviklingen internasjonalt vil imidlertid kunne påvirke forholdene i Norge og dermed også i Innlandet. Redusert norsk oljeaktivitet vil ha begrensede konsekvenser for innlandet på kort sikt. Banken har en svært lav kreditteksponering mot oljerelatert virksomhet.

Med god likviditet, høy innskuddsdekning, stabil inntjening og høy egenkapital er banken godt forberedt på eventuelle tilbakeslag.

Styret i Sparebanken Hedmark
Hamar, 5. mars 2015

Siri J. Strømmevold
Styremedlem

Bjørnar Håkensmoen

Erik Garaas

Espen Bjørklund Larsen

Nina C. Lier

Aud Christensen

Morten Herud

Richard Heiberg
Administrerende direktør

A man in a green work jacket and cap stands with his hands on his hips next to an orange excavator. The excavator's arm is raised, and a large pile of gravel is visible in the background. The man is looking towards the right. The excavator has "www.nanse" visible on its side.

Regnskap

Alt for Osen. Maskinentreprenør Wiggo Rønningen har satset over ti millioner kroner på et risikofylt hotellprosjekt ved Osensjøen i Åmot. Målet er bl.a. å anlegge en kilometer lang strandpromenade. KILDE: Sparebanken Hedmarks Konjunkturbarometer 2014.

Resultatregnskap

Morbank				Konsern	
2013	2014	(mill. kroner)	Noter	2014	2013
1 908	1 894	Renteinntekter	20	2 101	2 085
1 078	1 059	Rentekostnader	20	1 058	1 077
830	835	Netto renteinntekter		1 043	1 008
416	497	Provisjonsinntekter	21	496	415
27	31	Provisjonskostnader	21	50	45
19	16	Andre driftsinntekter	21	217	189
409	482	Netto provisjons- og andre inntekter		663	559
21	13	Utbytte	22	13	21
189	117	Netto resultat fra eierinteresser	22,39,42	394	326
-84	166	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	22	166	-84
126	296	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		573	263
1 364	1 613	Sum netto inntekter		2 279	1 829
342	374	Personalkostnader	23,24	543	486
339	353	Andre driftskostnader	25	438	430
681	726	Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier		981	916
684	886	Driftsresultat før tap på utlån og garantier		1 298	913
61	52	Tap på utlån og garantier	11	66	72
622	835	Driftsresultat før skatt		1 232	841
124	159	Skattekostnad	26	192	147
499	676	Resultat for regnskapsåret		1 040	694
		Majoritetsandel av resultat for regnskapsåret		1 038	704
		Minoritetsandel av resultat for regnskapsåret		2	-10
499	676	Utvidet resultatregnskap		1 040	694
-67	-51	Estimatavvik pensjoner		-81	-85
18	14	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner		20	22
		Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felles-kontrollert virksomhet		10	1
-49	-37	Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat		-51	-62
56	142	Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg		144	56
-3		Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved nedskrivning for varig verdifall			-3
3	-158	Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved realisasjon		-158	3
		Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felles-kontrollert virksomhet			5
56	-16	Sum poster som vil bli reklassifisert til resultat		-14	61
7	-53	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen		-65	0
505	623	Totalresultat for regnskapsåret		975	693
		Majoritetsandel av totalresultat for regnskapsåret		973	703
		Minoritetsandel av totalresultat for regnskapsåret		2	-10

Balanse

Morbank			Konsern		
2013	2014	(mill. kroner)	Noter	2014	2013
EIENDELER					
572	748	Kontanter og fordringer på sentralbanker		748	572
4 254	4 856	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	675	699
32 598	34 923	Utlån til og fordringer på kunder	8	39 691	36 936
4 927	4 017	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	30	4 017	4 927
363	531	Finansielle derivater	31	531	363
357	239	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	32	239	357
2 140	2 323	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	39	3 073	2 565
407	668	Investering i datterselskaper	39		
		Eiendeler holdt for salg			1
266	315	Eiendom, anlegg og utstyr	34	336	288
117	110	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	33	185	177
70	72	Eiendel ved utsatt skatt	26	33	58
599	260	Andre eiendeler	35	406	455
46 669	49 061	Sum eiendeler		49 934	47 397
GJELD					
634	667	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	7	665	632
30 110	31 085	Innskudd fra og gjeld til kunder	36	31 070	30 097
8 398	8 951	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	37	8 951	8 398
182	330	Finansielle derivater	31	330	182
131	146	Forpliktelser ved periodeskatt	26	150	144
503	581	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	38	639	722
503	505	Ansvarlig lånekapital	37	505	503
40 460	42 265	Sum gjeld		42 310	40 679
EGENKAPITAL					
6 013	6 645	Grunnfondskapital		6 645	6 013
71	42	Gavefond		42	71
125	109	Fond for urealiserte gevinster		110	125
		Annen egenkapital		827	495
		Minoritetsinteresser			14
6 209	6 796	Sum egenkapital		7 624	6 718
46 669	49 061	Sum gjeld og egenkapital		49 934	47 397

Styret i Sparebanken Hedmark
Hamar, 5. mars 2015

Siri J. Strømmevold
Styremedlem

Bjørnar Håkensmoen

Erik Garaas

Espen Bjørklund Larsen

Nina C. Lier

Aud Christensen

Morten Herud

Richard Heiberg
Administrerende direktør

Endring i egenkapital

Morbank

Opptjent egenkapital

(mill. kroner)	Grunnfonds- kapital	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Sum egen- kapital
Egenkapital per 01.01.2013	5 569	83	69	5 721
Resultat for regnskapsåret	499			499
Estimatavik etter skatt på pensjonsordning	-49			-49
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			56	56
Utdelt gaver av resultat 2012	-6			-6
Utdelt fra gavefond 2013		-12		-12
Egenkapital per 31.12.2013	6 013	71	125	6 209
Egenkapital per 01.01.2014	6 013	71	125	6 209
Resultat for regnskapsåret	676			676
Estimatavik etter skatt på pensjonsordning	-37			-37
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			-16	-16
Utdelt gaver av resultat 2013	-6			-6
Utdelt fra gavefond 2014		-29		-29
Egenkapital per 31.12.2014	6 645	42	109	6 796

Konsern

Opptjent egenkapital

(mill. kroner)	Grunnfonds- kapital	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Minoritets- interesser	Sum egen- kapital
Egenkapital per 01.01.2013	5 569	83	69	299	24	6 044
IB korrigering: Korrigering tidligere års feil i felles- kontrollert virksomhet				-6		-6
Korrigert egenkapital per 01.01.2013	5 569	83	69	293	24	6 038
Resultat for regnskapsåret	499			205	-10	694
Estimatavik etter skatt på pensjonsordning	-49			-14		-63
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat i TS/FKV				1		1
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			56			56
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS/FKV				4		4
Korrigering direkte mot egenkapitalen DS/TS/FKV				2		2
Endring i eierandeler konsernselskaper				4		4
Utdelt gaver av resultat 2012	-6					-6
Utdelt fra gavefond 2013		-12				-12
Egenkapital per 31.12.2013	6 013	71	125	495	14	6 718
Egenkapital per 01.01.2014	6 013	71	125	495	14	6 718
Resultat for regnskapsåret	676			364		1 040
Estimatavik etter skatt på pensjonsordning	-37			-24		-61
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat i TS/FKV				10		10
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			-16	2		-14
Korrigering direkte mot egenkapitalen DS/TS/FKV				-4		-4
Endring i eierandeler konsernselskaper				-15	-14	-29
Utdelt gaver av resultat 2013	-6					-6
Utdelt fra gavefond 2014		-29				-29
Egenkapital per 31.12.2014	6 645	42	110	827	0	7 624

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
2013	2014	(mill kroner)	2014	2013
12 681	11 012	Årets avdrag på nedbetalingslån mv til kunder	12 905	14 492
		Endring i forskuddsleie leasing	19	28
-10 612	-10 394	Nydiskonterte nedbetalingslån mv i året til kunder	-12 979	-13 130
-23	-118	Endring i saldo på valutalån	-118	-23
-3 174	-2 883	Endring i saldo på kreditter	-2 883	-3 173
1 567	1 541	Rente- og provisjonsinnbetalinger på utlån	1 848	1 829
25	5	Inngått på tidligere års konstaterte tap på utlån	9	27
1		Netto kontantstrøm fra eiendeler holdt for salg	1	
465	-837	Kontantstrøm fra utlånsvirksomheten (A)	-1 198	50
1 246	715	Endring i saldo på innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	714	1 260
710	279	Endring i saldo på innskudd fra kunder med avtalt løpetid	279	710
-821	-766	Renteutbetalinger til kunder	-763	-817
1 135	228	Kontantstrøm fra innskuddsvirksomheten (B)	231	1 153
153	914	Netto kontantstrøm fra verdipapirer som holdes på kort sikt	914	153
66	122	Kontantstrøm knyttet til kursgevinster/-tap på verdipapirer som holdes på kort sikt	122	66
103	97	Renteinnbetalinger på obligasjoner og sertifikater	97	103
322	1 134	Kontantstrøm fra verdipapirinvesteringer (C)	1 134	322
-755	-592	Endring i fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	33	-403
93	116	Renteinnbetalinger fra innskudd i kredittinstitusjoner	116	93
-662	-476	Kontantstrøm fra innskudd i kredittinstitusjoner (D)	149	-310
551	619	Andre inntekter	821	721
-644	-696	Betalbare driftskostnader	-979	-897
-113	-146	Betaling av skatter	-159	-116
-17	-35	Gaver	-35	-17
-135	68	Netto kontantstrøm fra endring i andre eiendeler	-37	28
-203	248	Netto kontantstrøm fra endring i periodiseringer	147	-315
-112	14	Netto kontantstrøm fra endring i annen gjeld	-121	-72
-673	72	Resterende kontantstrøm fra løpende drift (E)	-361	-668
587	121	KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN (A+B+C+D+E=F)	-46	547
-200	17	Endring i innskudd fra kredittinstitusjoner	33	-203
2 497	2 053	Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirer	2 053	2 498
-1 173	-1 388	Utbetalt ved innfrielse av verdipapirer	-1 388	-1 173
-454	-262	Tilbakekjøp av egne verdipapirer	-262	-454
-219	-225	Renteutbetalinger på finansiering	-225	-219
451	195	Kontantstrøm fra finansiering (G)	211	449
-70	-77	Investert i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-83	-77
11	1	Salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler til salgspris	1	11
-882	-222	Kjøp av langsiktige verdipapirer	-222	-882
178	280	Salg av langsiktige verdipapirer	280	178
145	147	Utbytte på aksjer som holdes på lang sikt	85	115
-618	130	Kontantstrøm fra investeringer (H)	61	-655
3	-27	Likviditetseffekt av kjøp og salg av datterselskaper (I)	-43	-3
-85	-235	Utbetalt ved emisjon i datterselskap (L)		
338	184	ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (F+G+H+I+L)	184	338
261	599	Likviditetsbeholdning 01.01	599	261
599	783	Likviditetsbeholdning 31.12.	783	599
		Likviditetsbeholdningen 31.12. består av:		
572	748	Konter og fordringer på sentralbanker	748	572
27	35	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	35	27
599	783	Sum likviditetsbeholdning 31.12.	783	599

Noter

Satser på tilgjengelighet. Direktør for privatmarkedet Kari Elise Gisnås (midten) og regionbanksjefer for privatmarkedet Snorre Sveløkken, Eva Kristin Myhre, Jan Sævig, June S. Vinje og Geir Schjølberg, samt banksjef Private Banking Pål Marthinsen og banksjef kundesenter privat Hege Langerud Bruset.

Innholdsfortegnelse noter

NOTE		SIDE
Note 1	Generell informasjon	37
Note 2	Regnskapsprinsipper	37
Note 3	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	43
Note 4	Segmentinformasjon	45
Note 5	Kapitaldekning og kapitalstyring	46
Note 6	Finansiell risikostyring	47
KREDITTRISIKO		
Note 7	Kredittinstitusjoner – fordringer og gjeld	49
Note 8	Utlån til og fordringer på kunder	50
Note 9	Overføring av finansielle eiendeler	53
Note 10	Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån	54
Note 11	Tap på utlån og garantier	55
Note 12	Kreditteksponering for hver interne risikoring	56
Note 13	Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser	56
Note 14	Finansielle instrumenter og motregning	57
Note 15	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler	58
MARKEDSRISIKO		
Note 16	Markedsrisiko knyttet til renterisiko	60
Note 17	Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering	61
LIKVIDITETSRISIKO		
Note 18	Likviditetsrisiko	61
Note 19	Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser	62
RESULTATREGNSKAPET		
Note 20	Netto renteinntekter	64
Note 21	Netto provisjons- og andre driftsinntekter	65
Note 22	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	66
Note 23	Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte	66
Note 24	Pensjoner	69
Note 25	Andre driftskostnader	72
Note 26	Skatt	73
BALANSE		
Note 27	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	74
Note 28	Klassifikasjon av finansielle instrumenter	76
Note 29	Opplysninger om virkelig verdi	78
Note 30	Sertifikater og obligasjoner	79
Note 31	Finansielle derivater	79
Note 32	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	80
Note 33	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	81
Note 34	Eiendom, anlegg og utstyr	82
Note 35	Andre eiendeler	83
Note 36	Innskudd fra og gjeld til kunder	83
Note 37	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	84
Note 38	Annen gjeld og forpliktelse	85
ØVRIGE OPPLYSNINGER		
Note 39	Investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	86
Note 40	Oppkjøp av virksomheter/virksomhetssammenslutning	89
Note 41	Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper	90
Note 42	Utbytte fra datterselskaper	90

Landbruk. Bedriftene i Innlandet forventer økt omsetning, lønnsomhet og etterspørsel i 2015. Bøndene er minst optimistiske, men det gjelder ikke Ole Anders Krogrud fra Gaupen i Ringsaker. KILDE: Sparebanken Hedmarks Konjunkturbarometer 2014.

Note 1 Generell informasjon

Konsernet Sparebanken Hedmark består av morbank Sparebanken Hedmark samt de heleide datterselskapene; EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Finans Østlandet AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS og Vato AS.

SpareBank 1 Gruppen AS eies med 11 prosent av banken. Øvrige eiere er SpareBank 1 SR-bank, SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 SMN og Samarbeidende Sparebanker AS, hver med 19,5 prosent, samt LO med 9,6 prosent og Bank 1 Oslo Akershus AS med 1,4 prosent. Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i egen avtale mellom eierne. Konsernet klassifiserer sin eiendel i SpareBank 1 Gruppen AS som en investering i en felleskontrollert virksomhet. Banken eier 50 prosent av aksjene i Torggata 22 AS og Oslo Eiendom AS. Selskapene regnskapsføres også som felleskontrollert virksomhet. Det samme gjør SpareBank 1 Utvikling DA hvor banken eier 11,3 prosent. De andre eierne i det sistnevnte selskapet er banker i SpareBank 1-Alliansen.

Bank 1 Oslo Akershus AS eies av Sparebanken Hedmark med 40,5 prosent. Selskapet er definert som et tilknyttet selskap. Det samme er kredittforetakene SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS som eies med henholdsvis 9,50 og 3,84 prosent samt SpareBank 1 Kredittkort AS som eies med 8,0 prosent og KOMM-IN AS som eies med 23,1 prosent. Flere allianseselskaper er definert som tilknyttede selskaper till tross for at eierandelen er mindre enn 20 prosent. Bakgrunnen for dette er at eierstrukturen og det strategiske samarbeidet mellom eierbankene i SpareBank 1 Gruppen AS gir Sparebanken Hedmark betydelig innflytelse i disse selskapene.

Sparebanken Hedmark er hjemmehørende i Norge med hovedkontor på Hamar. Banken har total 26 kontorer fordelt på tre fylker. Kontornettet befinner seg hovedsakelig i Hedmark, men banken har også to kontorer i Oppland og ett kontor i Akershus. Alle datterselskapene har hovedkontor i Hedmark fylke.

Konsernets kjernevirksomhet er innskudd, utlån og betalingsformidling, salg av andre finansielle produkter og tjenester samt leasing, eiendomsmegling og regnskapsføring.

Konsernregnskapet er endelig godkjent av representantskapet 26. mars 2015. Representantskapet er bankens øverste organ.

Endringer i konsernsammensetningen

2014

I første kvartal solgte Sparebanken Hedmark sine aksjer i SpareBank 1 Verdipapirservise AS (8,90 prosent) og SpareBank 1 Kundesenter AS (9,70 prosent) til Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA. Selskapene eies fortsatt indirekte av Sparebanken Hedmark gjennom Alliansesamarbeidet (11,30 prosent).

Sparebanken Hedmark økte sin eierandel i SpareBank 1 Markets AS fra 14,70 prosent til 16,64 prosent i andre kvartal. I tredje kvartal ble eierandelen i SpareBank 1 Markets AS økt til 16,80 prosent. Det har pågått en restruktureringsprosess i selskapet det siste året.

I fjerde kvartal kjøpte Sparebanken Hedmark eierandelen til SpareBank 1 SMN Regnskap AS på 40 prosent i SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS. Sparebanken Hedmark eier nå 100 prosent av aksjene i selskapet. Tidligere hadde banken majoritetsandel i regnskapshuset med 60 prosent eierandel. Endring av eierandel medfører ikke endring av regnskapsmessig behandling og selskapet konsolideres i konsernregnskapet som før.

2013

Sparebanken Hedmark solgte 01.01.2013 sin aksjepost i Consis Credit AS til Conecto AS. Conecto AS er et heleid selskap i SpareBank 1 Gruppen AS og eies derfor indirekte med 11 prosent av Sparebanken Hedmark fortsatt.

Sparebanken Hedmark økte sin eierandel fra 12 prosent til 40,5 prosent i Bank 1 Oslo Akershus AS ved erverv av aksjer fra de øvrige eierne i banken. Transaksjonen ble gjennomført med virkning fra 02.01.2013

Sparebanken Hedmark overtok i tredje kvartal 14,7 prosent av aksjene i SpareBank 1 Markets AS. Banken eide tidligere indirekte 12 prosent av SpareBank 1 Markets AS gjennom sitt eierskap i SpareBank 1 Gruppen AS.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte regnskapet

Selskaps- og konsernregnskapet for Sparebanken Hedmark er satt opp i overensstemmelse med de internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er vedtatt av EU at skal benyttes per 31.12.2014. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste tolkningskomité (SIC). Sparebanken Hedmark tok i bruk IFRS fra 01.01.2007 og det skjedde med tilbakevirkende kraft. Sparebanken Hedmark har ikke benyttet muligheten til å ta i bruk nye standarder eller endringer i standarder som er obligatorisk fra 01.01.2015 eller senere.

Følgende nye standarder er hensynstatt i årsregnskapet 2014 for Sparebanken Hedmark.

IFRS 10 Konsolidering

Standarden omhandler definisjon av datterselskap, og legger i større grad vekt på faktisk kontroll enn tidligere. Kontroll foreligger kun når investor har makt over relevante aktiviteter hos investeringsobjektet, risiko for variabel avkastning, og i tillegg evne til å bruke makten til å påvirke avkastningen. I tilfeller med brudd på lånevilkår vil banken vurdere om den har oppnådd reell makt i henhold til IFRS 10. Standarden er implementert fra 1. januar 2014.

IFRS 11 Felleskontrollert virksomhet

IFRS 11 fjerner muligheten til å kunne benytte proporsjonal konsolidering for felleskontrollerte foretak. Banken har vurdert effekten av ny standard og kommet til at den ikke vil ha vesentlig betydning for konsernets rapportering. Standarden er implementert fra 1. januar 2014.

IFRS 12 Opplysninger om investeringer i andre selskaper

Standarden utvider kravet til noteinformasjon i neste årsregnskap for investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollerte selskaper og strukturerte foretak. Standarden er implementert fra 1. januar 2014.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta i alle enhetene i konsernet. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Tidspunkt for innregning av finansielle instrumenter

Et alminnelig kjøp eller salg av finansielle instrumenter innregnes og fraregnes på avtaletidspunktet

Datterselskaper

I morbankens regnskap blir eierandelene i datterselskap vurdert etter kostmetoden. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger inntektsføres det året det vedtas av generalforsamlingen. Definisjon av datterselskap omhandles i IFRS 10 Konsernregnskap. Det er graden av faktisk kontroll som avgjør om et selskap skal klassifiseres som et datterselskap. Kontroll foreligger kun når investor har makt over relevante aktiviteter hos investeringsobjektet, risiko for variabel avkastning, og i tillegg evne til å bruke makten til å påvirke avkastningen. I tilfeller med brudd på lånevilkår vil banken vurdere om den har oppnådd reell makt i henhold til IFRS 10.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Ved overtagelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler. Banken har ikke anvendt IFRS 3 retrospektivt på virksomhets-sammenslutninger som er gjennomført før 01.01.2006.

Alle transaksjoner innad i konsernet blir eliminert ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som egen post.

Tilknyttet foretak

Definisjon av tilknyttet selskap er regulert i IAS 28. Tilknyttet foretak innebærer at banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over selskapet. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer, med mindre det klart kan godtgjøres at dette ikke er tilfellet. Behandling som tilknyttede foretak oppstår fra det tidspunkt betydelig innflytelse etableres og til det opphører. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endringen i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter kostmetoden i morbanken og egenkapitalmetoden i konsernet.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet innebærer at partene som inngår i enheten utøver felles kontroll over aktiviteter basert på kontraktmessige avtaler. Avtalene krever enstemmighet mellom partene ved strategiske, finansielle og driftsmessige beslutninger. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter kostmetoden i morbanken og etter egenkapitalmetoden i konsernet.

Utlån til og fordringer på kunder

Etter at banken tok i bruk IFRS fra 01.01.2007 måles utlån til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Vurdering av utlån etter IAS 39 følger dermed de samme prinsippene som etter utlånsforskriften av 21. desember 2004, jfr. Finanstilsynets rundskriv nr 10/2005.

Fastrenteutlån og lån med rentegaranti bokføres til virkelig verdi over resultatet etter Fair Value Option (FVO) i IAS 39. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi resultatføres som netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser. Fastrenteutlån og lån med rentegaranti presenteres i balansen inklusiv påløpte renter.

Sparebanken Hedmark har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom banken og kredittforetaket, forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kunde-kontaktene. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene. Det vises til beskrivelse i note 9.

Vurdering av verdifall på utlån

På hver balansedag vurderer banken om det for utlån målt til amortisert kost eksisterer objektive bevis på at verdien på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert. Verditap på en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er pådratt dersom, og bare dersom, det eksisterer objektive bevis på verdifall som kan medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs bokføring (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på at verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler er redusert omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser;

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntagers situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer

- de aktive markedene for den finansielle eiendelen opphører på grunn av finansielle problemer, eller
- observerbare data indikerer at det er målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler siden første gangs bokføring, selv om reduksjonen enda ikke fullt ut identifiseres til en individuell finansiell eiendel i gruppen inkludert;
 - ugunstig utvikling i betalingsstatus for låntakere i gruppen eller
 - nasjonale eller lokale økonomiske betingelser som korrelerer med mislighold av eiendelene i gruppen

Banken vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på verdifall for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. For finansielle eiendeler som ikke er individuelt signifikante, vurderes de objektive bevisene på verdifall individuelt eller kollektivt. Dersom banken vurderer at det ikke eksisterer objektive bevis på verdifall for en individuell vurdert finansiell eiendel, signifikant eller ikke, inkluderes eiendelen i en gruppe av finansielle eiendeler med samme kredittrisikokarakteristikk. Gruppen vurderes så samlet for eventuell verdi-reduksjon. Eiendeler som vurderes individuelt med hensyn til verdireduksjon, og hvor et verditap identifiseres eller fortsatt er identifisert, tas ikke med i en samlet vurdering av verdireduksjon.

Dersom det er objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer (eksklusiv fremtidige kredittap som ikke er pådratt) diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en avsetningskonto og tapet bokføres over resultatregnskapet.

Fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av finansielle eiendeler som samlet er vurdert med hensyn på verdireduksjon, estimeres med utgangspunkt i de kontraktmessige kontantstrømmer for gruppen samt historiske tap for eiendeler med lignende kredittrisiko. Historiske tap justeres for eksisterende observerbare data for å kunne ta hensyn til effekter av eksisterende forhold som ikke var tilstede på tidspunktet for de historiske tapene.

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Misligholdt engasjement kan være nedskrevet for forventet påført tap dersom kundens økonomiske situasjon tilsier sannsynlighet for fremtidig tap. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som øvrige tapsutsatte.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte tapsavsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene samt over- eller underdeknin i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

Eiendeler holdt for salg

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Overtatte eiendeler som forventes realisert klassifiseres som anleggsmidler holdt for salg. I samsvar med IFRS 5 vurderes disse eiendelene på overtakelsestidspunktet til virkelig verdi minus salgsutgifter. Forskjellen mellom denne verdien og verdien av låneengasjementet justeres over resultatet. Overtatte eiendeler som ikke kan forventes realisert aktiveres som anleggsmiddel i bankens balanse.

Leieavtaler

Finansielle leieavtaler er ført under hovedposten utlån i balansen og regnskapsføres etter prinsipp om amortisert kost. Alle faste inntekter innenfor leieavtalens forventede løpetid inngår i beregningen av avtalens effektive rente. Konsernnet har ikke kontrakter av typen «salg og tilbakeleie» av eiendom, anlegg og utstyr.

Goodwill og andre immaterielle eiendeler

Goodwill fremkommer som differanse mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at anskaffelseskost er fordelt på identifiserbare materielle og immaterielle eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Negativ goodwill inntektsføres umiddelbart. Negativ goodwill knyttet til investeringen i TS/FKV ført etter egenkapitalmetoden inntektsføres umiddelbart sammen med resultatandelen fra selskapet. Andre immaterielle eiendeler avskrives lineært over beregnet levetid for den immaterielle eiendelen.

Eiendom, anlegg og utstyr

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er bokført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Tomter er bokført til anskaffelseskost fratrukket nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer alle direkte henførbare kostnader for å få eiendelen til å virke som tiltenkt. Anleggsmidler, fratrukket eventuell restverdi, avskrives lineært over antatt levetid.

Ved fastsetting av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg anses å være av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men som grupper. Levetid på ulike klasser av eiendom, anlegg og utstyr er:

Bygg og innredninger: 10–100 år
Driftsløsøre: 3–25 år

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Tomt, bygning eller deler av bygning som innehas av konsernnet for å oppnå leieinntekter og/eller verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer. For bygninger hvor konsernnet benytter deler til egen virksomhet, er den del som leies ut behandlet som investeringseiendom dersom utleiedelen er seksjonerbar. Konsernnet har valgt å regnskapsføre investeringseiendommene etter kostmetoden. Virkelig verdi på investeringseiendommene er fastsatt ved takst, eller verdivurdering av autorisert eiendomsmeidler.

Pensjoner

Konsernet Sparebanken Hedmark har etablert ulike pensjonsordninger for sine ansatte. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon.

YTELSESBASERT ORDNING

I den ytelsesbasert pensjonsordning er arbeidsgiver forpliktet til å yte fremtidig pensjon av nærmere angitt størrelse. Utgangspunktet for beregning av pensjonskostnader er lineær fordeling av pensjonsopptjening mot sannsynlig akkumulert forpliktelse ved pensjonerings-tidspunktet. Kostnaden beregnes ut fra årets påløpte pensjonsrettigheter, fratrukket avkastning på midlene. Pensjonsforpliktelsene beregnes som nåverdien av estimerte fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Ved beregning av pensjonsforpliktelsene benyttes aktuariemessige og økonomiske forutsetninger om blant annet levealder, lønnsvekst og uttakstilbøyelighet. Som diskonteringsrente benyttes rente på foretaksobligasjoner på balansedagen, eventuelt korrigert for relevant løpetid for forpliktelsen.

Fra 01.01.2013 har konsernet anvendt IAS 19R Ytelser til ansatte. Dette har ikke medført endring i beregning av bankens pensjonsforpliktelse. Siden innføring av IFRS i 2007 har estimatavviket blitt ført i oppstillingen over andre inntekter og kostnader. Beregning av pensjonskostnaden blir noe påvirket av implementering av revidert standard. Tidligere ble avkastning på pensjonsmidlene beregnet ved bruk av en langsiktig forventet avkastning. Som følge av anvendelse av IAS 19R beregnes nå periodens netto rentekostnad ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte avkastningen, regnskapsføres forløpende mot oppstilling over andre inntekter og kostnader.

Endringer i pensjonsplaner resultatføres ved planendringstidspunktet. Pensjonskostnaden er basert på forutsetninger fastsatt ved periodens begynnelse og klassifiseres som en personalkostnad i regnskapet. Det avsettes arbeidsgiveravgift på pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser.

Pensjonsordningen administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 62 år. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste medlemmene en pensjon på ca 70 prosent av sluttlønn ved arbeid til 67 år opptil 12G. Ytelsesordningen er lukket for nye medlemmer.

INNSKUDDSBASERT ORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler årlig til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte.

Konsernet har tilbudt innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte siden 01.07.2008.

AVTALEFESTET FØRTIDSPENSJON

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 01.01.2011.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314 prosent av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G til og med det kalenderåret arbeidstaker fyller 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning. På det nåværende tidspunkt foreligger det ikke et slikt grunnlag, og den nye AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsordning. Regnskapsføring av ny AFP-ordning som ytelsesordning vil først skje når pålitelig måling og allokering kan foretas. Ny ordning skal finansieres ved at staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

Funding

Verdipapirgjeld samt fastrenteinnskudd og termininnskudd vurderes til virkelig verdi over resultatet etter Fair Value Option (FVO) i IAS 39. Endringer i virkelig verdi samt realisert gevinst og tap føres som netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser. Annen gjeld innregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente. Gjelden presenteres inklusiv påløpte renter (dirty price). Ansvarlig lån har prioritet etter all annen gjeld og klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til virkelig verdi på samme måte som verdipapirgjeld.

Sertifikater og obligasjoner

Tilsvarende som for verdipapirgjelden vurderes kjøpte sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet etter FVO i IAS 39. Endringer i virkelig verdi samt realisert gevinst og tap innregnes i resultatlinjen "Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser". Rentepapirene presenteres inklusiv påløpte renter (dirty price).

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser er klassifisert i henhold til IAS 39 som enten finansielle eiendeler holdt for omsetning eller finansielle eiendeler tilgjengelig for salg.

Egenkapitalinteresser klassifisert som tilgjengelig for salg måles til virkelig verdi basert på noterte priser eller ved bruk av ulike verdsettingsmetoder. Urealisert gevinst og tap på egenkapitalinteresser tilgjengelig for salg innregnes i utvidet resultat etter IAS 1. Realisert gevinst og tap, utbytte samt nedskrivninger innregnes i resultatlinjen «Netto resultat fra andre eiendeler og forpliktelser».

Derivater

Derivater omfatter terminkontrakter, swapper og opsjoner samt kombinasjoner av disse. I tillegg er en garantiforpliktelse overfor Eksportfinans ASA definert som et finansielt derivat. Samtlige instrumenter er omsatt utenfor børser og er såkalte «over-the counter» (OTC) derivater. Det betyr at kontraktene skreddersys med hensyn til underliggende objekt, volum, pris og løpetid.

Finansielle derivater er klassifisert til virkelig verdi over resultatet i henhold til IAS 39. Gevinst eller tap som oppstår ved endring i derivatets virkelige verdi innregnes i resultatlinjen «Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser». Kontrakter med urealiserte gevinster blir i balansen presentert som en eiendel og kontrakter med urealiserte tap som en forpliktelse. Balanseverdiene inkluderer påløpte renter (dirty price).

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Effektiv rente er den renten som medfører at nåverdien av forventet kontantstrøm over forventet levetid for en finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse, blir lik bokført verdi av den respektive finansielle eiendelen eller forpliktelsen. Ved beregningen av effektiv rente estimerer man kontantstrømmeffekten som ligger i avtalen, men uten å ta hensyn til fremtidige kredittap. Beregningen tar således hensyn til blant annet gebyrer, transaksjonskostnader, overkurs og underkurs. Renteinntekter og -kostnader knyttet til renteinstrumenter som føres til virkelig verdi er inkludert i den presenterte markedsverdien (dirty price).

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir levert/mottatt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens eller konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

Transaksjoner og pengeposter i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter i valuta på balansedagen resultatføres.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktig resultat som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Segmentrapportering

Sparebanken Hedmark har som målsetning å være totalleverandør av finansielle tjenester, dels ved tjenester som banken selv leverer, dels ved å distribuere produkter og tjenester på vegne av samarbeidspartnere samt at banken har et antall datterselskaper som leverer ulike finansielle tjenester. Innenfor konsernet drives det derfor ulike typer virksomhet. Primært er segmentrapporteringen i konsernet inndelt i følgende områder: Personmarked, bedriftsmarked, finansiering, eiendomsmedling, regnskapsføring og øvrig virksomhet.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre det. Hendelser frem til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning tilstede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Utstedte, ikke ikrafttrådte standarder

Standard/tolkning	Tema (sentrale endringer)	Godkjent av EU	EUs ikrafttredelsesdato (IASBs ikrafttredelsesdato)
Ny IFRS 9	Erstatter klassifikasjons- og målereglene i IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling for finansielle eiendeler og forpliktelser. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler som inneholder vanlige lånevilkår regnskapsføres til amortisert kost, med mindre en velger å føre dem til virkelig verdi, mens andre finansielle eiendeler skal regnskapsføres til virkelig verdi. Klassifikasjons- og målereglene for finansielle forpliktelser er identiske med de som vi i dag har i IAS 39, med unntak for forpliktelser utpekt til virkelig verdi med verdiendring over resultatet (virkelig verdi-opsjon). For slike instrumenter vil endring i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko føres mot totalresultatet (OCI), men all annen endring vil føres i ordinært resultat. IFRS 9 inneholder i tillegg også fraregnings-prinsipper fra IFRS 39. Endringen antas å medføre konsekvenser i bankens regnskap, men tatt i betraktning at mange forhold knyttet til standarden er uavklart, er det for tidlig å tallfeste dette.	Nei	01.01.18
Ny IFRS 15	Ny standard for inntektsføring der hovedregel er at inntektsføring først kan skje når selskapet overfører kontrollen over en vare til kunden. Effekt av denne standarden ansees som ubetydelig for bankens regnskap.	Forventet Q2 2015	01.01.17
IFRIC 21 Avgifter	IFRIC 21 klargjør hvordan avgifter til offentlige myndigheter som ikke er skatt etter IAS 12 Inntektsskatt eller representerer bot/pålegg, skal regnskapsføres. Dette betyr bla at dersom forpliktelsen utløses av en «milepæl» eller en bestemt grense, så skal avgiften innregnes fra dette tidspunktet. I bankens regnskap vil dette bla innebære at formuesskatt skal innregnes i sin helhet først i årsregnskapet og ikke i delårsregnskapene.	Ja	01.01.15
Endring i IAS 16 og IAS 38	Klargjør at avskrivningsmetode som er basert på inntektsprofil ikke kan anvendes for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Effekt av denne endringen vil ikke påvirke bankens regnskap.	Forventet Q1 2015	01.01.16
Endringer i IAS 28 og IFRS 10	Klargjør at gevinsteliminering etter IAS 28 for andel som fortsatt er eid kun skal gjelde for eiendeler som ikke er virksomhet. For virksomhet skal gevinst beregnes som om 100 prosent var solgt. Effekt av denne endringen ansees som ubetydelig for bankens regnskap.	Forventet Q3 2015	01.01.16
Endringer i IAS 27	Foreslår mulighet for bruk av egenkapitalmetoden for datterselskaper, TS og FKV. Antar ingen eller ubetydelig effekt i bankens regnskap.	Forventet Q3 2015	01.01.16
Endring i IFRS 11	Presisering av at oppkjøpsmetoden skal anvendes analogt ved kjøp av andel i FKV som i seg selv utgjør en virksomhet. Antar ingen eller ubetydelig effekt i bankens regnskap.	Forventet Q1 2015	01.01.16

Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

LEDELSENS VURDERINGER VED VALG AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Sparebanken Hedmark foretok en rekke prinsippvalg ved overgang til IFRS 01.01.2007. Dette vedrører i hovedsak følgende hovedområder i regnskapet:

Finansielle eiendeler og forpliktelser

Derivater samt finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert som holdt for omsetning (HFO) innregnes og måles til virkelig verdi over resultatet i samsvar med IAS 39. I tillegg er følgende finansielle eiendeler og forpliktelser utpekt til virkelig verdi over resultatet etter Fair Value Option (FVO) i IAS 39, paragraf 9: Obligasjoner og sertifikater, fastrentelån og lån med rentegaranti til kunder, verdipapirgjeld, fastrente-innskudd til kunder samt termininnskudd. FVO anvendes i den hensikt å oppnå en konsistent måling av eiendeler og forpliktelser som vurderes samlet. Måling til virkelig verdi reduserer dessuten det regnskapsmessige misforholdet som ellers ville oppstått dersom eiendeler og forpliktelser ble innregnet på annet grunnlag enn tilhørende derivater. Egenkapitalinstrumenter er klassifisert som tilgjengelig for salg (TFS). Endringer i virkelig verdi for eiendeler klassifisert som TFS innregnes over utvidet resultat. Ved en vesentlig eller lengre nedgang i den virkelige verdien av en TFS-eiendel, fjernes det kumulative tapet som er innregnet over utvidet resultat og innregnes i resultatet. Hva som skal forstås med vesentlig eller langvarig verdifall er et spørsmål om skjønn. Sparebanken Hedmark følger retningslinjer fra IFRIC, anbefalinger fra revisjonsmiljøene og bransjenorm for å vurdere dette spørsmålet. Vurderingen foretas på instrumentnivå og er operasjonalisert til å gjelde et verdifall som verdsetter eiendelen til under 80 prosent av kostpris på balansedagen eller at en markedspris lavere enn kostpris vedvarer mer enn tolv måneder. Ytterligere verdifall på tidligere nedskrevne TFS-eiendeler, kostnadsføres fortløpende ved senere regnskapsavleggelse.

Virkelig verdi presenteres konsekvent inklusiv påløpte renter (dirty price).

Pensjoner

Ved overgangen til IFRS har Sparebanken Hedmark valgt å føre estimatavvik, som tidligere ikke var resultatført, over utvidet resultat. Overgangen fra bruk av korridor til føring av estimatavvik over utvidet resultat er valgt med basis i et ønske om at balansen ved hvert årsoppgjør skal vise Sparebanken Hedmark sine pensjonsforpliktelser gitt de parametre som er valgt for beregning av pensjonsforpliktelse. Fra regnskapsåret 2013 må alle som følger IAS 19R føre estimatavviket over utvidet resultat.

Anleggsmidler

Anleggsmidler er vurdert til kost og avskrives over eiendelens antatte levetid. Ved overgang til IFRS ble det foretatt en dekomponering av bygningsmassen og en vurdering av avskrivningstid på den enkelte komponent. Denne dekomponeringen og vurdering av avskrivningstid viste at tidligere avskrivninger etter NGAAP har vært høyere enn regelverket under IFRS ville gitt. Forskjell i avskrivninger ble tilbakeført ved overgangen til IFRS 01.01.2007. Det ble ikke foretatt noen oppskrivning eller vurdering til virkelig verdi ved overgang til IFRS 01.01.2007. Det er foretatt en gjennomgang av eiendomsmassen for å vurdere eventuelt behov for nedskrivninger.

KRITISKE ESTIMATER

Tap på utlån

Banken gjennomgår både personmarkedsporteføljen og bedriftsmarkedsporteføljen for identifisering av kredittrisiko og behovet for tapsavsetninger. Vesentlige og spesielt utsatte engasjementer gjennomgås på kvartalsbasis. Både bedriftsmarkeds- og personmarkedsporteføljen er gjenstand for vurdering ved mislighold eldre enn 46 dager som grunnlag for oversendelse til inkasso med tilhørende vurdering av grunnlaget for individuell nedskrivning for tap.

Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS fraregnes balansen. Tapsrisikoen for overførte lån er beregnet til den årlige provisjonen for behandling av overførte lån.

Individuell nedskrivning for tap på enkeltengasjementer foretas når objektive hendelser utløser et verdifall for banken. Individuell nedskrivning utgjør forskjellen mellom engasjementets bokførte verdi og nåverdien av neddiskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs beregning av individuell nedskrivning. Dette innebærer at engasjementet gis høyeste risikoklasse. Samme metode brukes uavhengig av om lånet er bokført til amortisert kost eller virkelig verdi (fastrentelån). Estimering av verdifall kan være komplisert da prediksjonen av fremtidige hendelser i stor grad er forbundet med usikkerhet. Det legges vekt på konkret tiltaksorientering i verdiestimering som grunnlag for realisasjon av pantesikkerheter. Det foretas periodisk oppdatering av kontantstrømmen ordinært en gang årlig.

Gruppenedskrivning omfatter bankens vurdering av grunnlaget for verdifall på grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper. Her inngår også utlån vurdert for individuell nedskrivning, men hvor objektive bevis for verdifall ikke er påvist. Følgelig vurderes alle utlån med unntak for de som har vært gjenstand for individuell nedskrivning. Modellen for beregning av gruppevis nedskrivning baserer seg på bankens risikoklassifiseringssystem.

Finansielle eiendeler og forpliktelser vurdert til virkelig verdi

For finansielle instrumenter som omsettes i et regulert marked benyttes kurs på balansedagen. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes basert på verdianslag fra Reuters prissettingstjeneste, indikerte priser fra meglerhus eller andre eksterne kilder samt anerkjente teoretiske beregningsteknikker basert på observerte rente- og kursforhold på balansedagen. Banken vurderer og velger metoder og forutsetninger som i størst mulig grad reflekterer tilgjengelig informasjon og markedsforholdene på balansedagen. Under følger en mer spesifikk angivelse av verdsettelsesmetoder for de enkelte finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi.

AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINTERESSER

Børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis måles til bidkurs på balansedagen. For ikke-børsnoterte selskaper benyttes et verdsettelseshieraki som følger: 1) nylig omsetningskurs, 2) eksternt kjent verddivurdering, 3) verddivurdering mottatt fra selskapet, 4) egen verddivurdering, 5) kostpris.

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER (UTLÅN)

For obligasjoner og sertifikater som verdivurderes av Reuters prissettingstjeneste, benyttes deres indikerte bidkurs på balansedagen. Andre rentebærende verdipapirer verdsettes mot rentekurven (ask) justert for indikative omsetningsspreader fra anerkjente meglerhus.

VERDIPAPIRGJELD

Utstedte sertifikater og obligasjoner verdsettes mot rentekurven (bid) justert for indikert omsetningsspread fra DNB Markets for Sparebanken Hedmarks verdipapirgjeld.

DERIVATER

Banken har ingen derivater omsatt i et regulert marked. For ikke-standardiserte derivatkontrakter (OTC) utledes en teoretisk pris basert på en markedsmessig tilnærming hensyntatt avtalte kontantstrømmer og observerbar markedsinformasjon på balansedagen. Eiernes garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA verdsettes til virkelig verdi ved utgangen av hver måned ved økonomiavdelingen i Eksportfinans, som er utpekt «valuation agent» i avtalen. Grunnlaget for verdsettelsen er virkelig verdi på verdipapirporteføljen i Eksportfinans som garantien dekker.

ANDRE FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI (FASTRENTEINNSKUDD, TERMININNSKUDD, FASTRENTELÅN, LÅN MED RENTEGARANTI)

Virkelig verdi beregnes som verdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med markedsrente justert for en relevant omsetningsspread på balansetidspunktet. For fastrenteinnskudd og -utlån settes omsetningsspread lik differansen mellom pris gitt av bankens prislister på balansedagen og relevant swaprente. For termininnskudd og lån med rentegaranti er omsetningsspreads skjønsmessig vurdert.

Immaterielle eiendeler

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Det vil alltid være usikkerhet knyttet til kontantstrømestimer, og i noen tilfeller vil også metodene for tilordning av kontantstrømmer til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater derav; avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i folketrygdens grunnbeløp og den generelle utviklingen i antall uføretrygdete og levealder er av stor betydning. Estimaterendringer som følge av endringer i nevnte parametre vil bli løpende bokført mot bankens og datterselskapenes utvidede resultat. Tabellen under viser effekten på netto pensjonsforpliktelse ved endring i noen av forutsetningene (gitt de øvrige parametrene uendret).

Påvirkning på netto pensjonsforpliktelser

	Endring i forutsetning	Økning i forutsetning	Reduksjon i forutsetning
Diskonteringsrente	0,50 %	- 7,00 %	8,00 %
Lønnsvekst	0,50 %	3,00 %	- 3,00 %
Forventet løpetid	1 år	5,00 %	4,60 %

Sensitivitetsanalysen tar utgangspunkt i at ett parameter alene endres og de resterende forutsetninger holdes uendret. Det er altså ikke tatt hensyn til at noen av parameterne er korrelerte. Dette er et lite sannsynlig scenario. Normal praksis er at flere parametre endres samtidig. Beregningen i sensitivitetsanalysen er utført etter samme beregning av brutto pensjonsforpliktelse i balansen.

Goodwill

Konsernet gjennomfører tester for å vurdere mulig verdifall på goodwill årlig eller ved indikasjoner på verdifall. Gjennvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er basert på historisk inntjening og forventninger om fremtidige forhold og inkluderer antagelser om og estimater om usikre forhold. Utfallet av nedskrivningstestene avhenger av anslag på avkastningskrav. Avkastningskravene er skjønsmessig fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon på balansedagen.

Note 4 Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder:

- Personmarked bank, bedriftsmarked bank, eiendom, finansiering, regnskapstjenester samt ufordelt virksomhet.
- Eiendomsmegling, leasing/løsørefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.
- Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.

2014	Divisjon PM	Divisjon BM	SpareBank 1 Finans Østlandet	Eiendoms- Megler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regnskaps- huset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Total
Resultatregnskap							
Netto renteinntekter	420	368	210		-3	48	1 043
– av dette utgjør interne poster			-84		-3	87	
Netto provisjons- og andre inntekter	390	74	-20	79	126	14	663
– av dette utgjør interne poster			-1			1	
Netto avkastning på finansielle investeringer						573	573
Driftskostnader*	247	100	75	67	118	374	981
Resultatbidrag før tap per segment	563	342	115	12	5	261	1 298
Tap på utlån og garantier	15	37	14				66
Resultatbidrag per segment før skatt	548	305	101	12	5	261	1 232
Skatt			28	4	1	159	192
Resultatbidrag per segment etter skatt	548	305	73	8	4	102	1 040
Balanse							
Brutto utlån til kunder	20 037	14 474	4 827			598	39 936
– av dette utgjør interne poster					39	-39	
Individuell nedskrivning utlån	-35	-85	-9				-129
Gruppenedskrivning utlån	-33	-68	-15				-116
Andre eiendeler	118	1	60	26	108	9 930	10 242
Sum eiendeler per segment	20 087	14 321	4 863	26	108	10 528	49 934
Innskudd fra og gjeld til kunder	19 727	10 897				446	31 070
– av dette utgjør interne poster			-2	-4	-9	15	
Annen gjeld og egenkapital	360	3 424	4 863	26	108	10 083	18 864
Sum egenkapital og gjeld per segment	20 087	14 321	4 863	26	108	10 528	49 934
2013							
Resultatregnskap							
Netto renteinntekter	421	332	180		-2	77	1 008
– av dette utgjør interne poster			-85	4	-2	87	
Netto provisjons- og andre inntekter	329	65	-19	67	102	15	559
– av dette utgjør interne poster			-1			1	
Netto avkastning på finansielle investeringer						263	263
Driftskostnader*	244	103	70	63	104	332	916
Resultatbidrag før tap per segment	506	294	91	4	-4	22	913
Tap på utlån og garantier	18	43	11				72
Resultatbidrag per segment før skatt	488	251	80	4	-4	22	841
Skatt			22	1		124	147
Resultatbidrag per segment etter skatt	488	251	58	3	-4	-102	694
Balanse							
Brutto utlån til kunder	18 804	13 490	4 381			505	37 180
– av dette utgjør interne poster					30	-31	
Individuell nedskrivning utlån	-43	-88	-7				-138
Gruppenedskrivning utlån	-27	-66	-13				-106
Andre eiendeler	138	3	-16	30	90	10 216	10 461
Sum eiendeler per segment	18 872	13 338	4 345	30	90	10 722	47 397
Innskudd fra og gjeld til kunder	18 502	11 327				268	30 097
– av dette utgjør interne poster		7		-7	-6	6	
Annen gjeld og egenkapital	370	2 011	4 345	30	90	10 453	17 299
Sum egenkapital og gjeld per segment	18 872	13 338	4 345	30	90	10 722	47 397

*) Driftskostnader i divisjon PM og BM består av direkte henførbare personal- og administrasjonskostnader.

Note 5 Kapitaldekning og kapitalstyring

Morbank			Konsern	
Basel II 2013	Basel III 2014		Basel III 2014	Basel II 2013
6 013	6 645	Grunnfondskapital	6 645	6 013
71	42	Gavefond	42	71
125	109	Fond for urealiserte gevinster	110	125
		Annen egenkapital	827	495
		Minoritetsinteresser		14
6 209	6 796	Sum balanseført egenkapital	7 624	6 718
		Kjernekapital		
		Minoritetsinteresser som ikke kan medregnes i kjernekapital		
-188	-110	Utsatt skatt (Basel II), goodwill og andre immaterielle eiendeler	-197	-248
-125	-109	Fond for urealiserte gevinster tilgjengelig for salg (Basel II/overgangsregel)	-110	-125
-210	-230	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-271	-113
-543		Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (Basel II)		-68
		Kapitaldekningsreserve (Basel II)		-1 142
	-109	Fradrag for ikke-vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner		
		Fradrag for vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner	-1 602	
		Urealisert verdiendring som følge av redusert/økt verdi av gjeld		
	-7	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-10	
	-229	Overskytende fradrag i annen kjernekapital som gjøres i ren kjernekapital		
5 144	6 003	Sum ren kjernekapital	5 434	5 022
		Annen kjernekapital		
		Hybridkapital	162	61
	-229	Fradrag for ikke-vesentlige investeringer i annen kjernekapital i andre finansinstitusjoner		
		Fradrag for vesentlige investeringer i annen kjernekapital i andre finansinstitusjoner	-2	
		Overskytende fradrag i tilleggskapital som gjøres i annen kjernekapital		
	229	Overskytende fradrag i annen kjernekapital som gjøres i ren kjernekapital		
0	0	Sum annen kjernekapital	160	61
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
56	39	36% (45 % Basel II) av urealisert gevinst på aksjer klassifisert som TFS	40	56
500	500	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	783	703
-14		Fradrag i forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger (Basel II)		-112
-543		Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (Basel II)		-68
		Fradrag i kapitaldekningsreserve (Basel II)		-579
	-297	Fradrag for ikke-vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner		
		Fradrag for vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner	-144	
		Overskytende fradrag i tilleggskapital som gjøres i annen kjernekapital		
0	242	Sum tilleggskapital	679	0
5 143	6 245	Netto ansvarlig kapital	6 273	5 083
	4 323	Engasjement med foretak SMB	4 791	
5 871	6 953	Engasjement med spesialiserte foretak	9 019	8 079
5 498	675	Engasjement med øvrige foretak	855	6 253
431	682	Engasjement med massemarked SMB	723	446
2 613	5 683	Engasjement med massemarked personer	7 738	3 529
691	591	Engasjement med øvrig massemarked	669	765
1 666		Egenkapitalposisjoner		1 492
16 770	18 907	Beregningsgrunnlag IRB-vektet	23 795	20 564
6 133	6 513	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	9 534	8 902
		Markedsrisiko		488
	292	CVA	338	
1 932	1 923	Operasjonell risiko	3 038	2 870
-1 085		Fradrag (Basel II)		-1 853
23 751	27 635	Totalt beregningsgrunnlag	36 705	30 971
1 900	2 211	Kapitalkrav (8 %)	2 936	2 478

Morbank			Konsern	
Basel II 2013	Basel III 2014		Basel III 2014	Basel II 2013
		Bufferkrav		
594	691	Bevaringsbuffer (2,5%)	918	774
713	829	Systemrisikobuffer (3 %)	1 101	929
1 306	1 520	Sum bufferkrav til ren kjernekapital (5,5 %)	2 019	1 703
2 769	3 239	Tilgjengelig ren kjernekapital (utover kapitalkrav 10 %)	1 764	1 925
		Kapitaldekning		
21,7 %	21,7 %	Ren kjernekapitaldekning	14,8 %	16,2 %
21,7 %	21,7 %	Kjernekapitaldekning	15,2 %	16,4 %
21,7 %	22,6 %	Kapitaldekning	17,1 %	16,4 %

Kapitalstyring

Sparebanken Hedmark skal ha en kapitalstyring som sikrer;

- en effektiv kapitalanskaffelse og -anvendelse i forhold til konsernets strategiske målbilde og vedtatte forretningsstrategi
- konkurransedyktig avkastning
- tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil
- konkurransedyktige vilkår og langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets til enhver tid definerte markedsområde
- at ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

På grunnlag av det strategiske målbildet utarbeides det årlig en kapitalplan for de påfølgende tre år for å sikre en langsiktig og målrettet kapitalstyring. Kapitalplanen skal ta hensyn til fremskrivning av konsernets finansielle utvikling for de neste tre årene. Disse fremskrivningene skal ta hensyn til forventet utvikling i perioden samt en situasjon med alvorlige økonomiske tilbakeslag over minimum tre år.

Med grunnlag i fremskrivningene av det samlede kapitalbehovet gjør ledelsen og styret en samlet vurdering av om kapitalbehovet er tilstrekkelig og tilpasset Sparebanken Hedmarks nåværende og fremtidige risikoprofil samt strategiske målbilde.

Sparebanken Hedmark (morbank og konsern) har et dynamisk mål til ren kjernekapital som er 1 prosent over det til enhver tid gjeldende norske myndighetskravet for D-SIFI-banker, dog minst 13 prosent ren kjernekapital. Samlet totalkapitalmål er satt til samme nivå som for systemviktige banker.

For ytterligere opplysninger om Sparebanken Hedmarks styring av kapital og risiko henvises til Basel III - Pilar III i eget dokument på bankens hjemmeside.

Note 6 Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

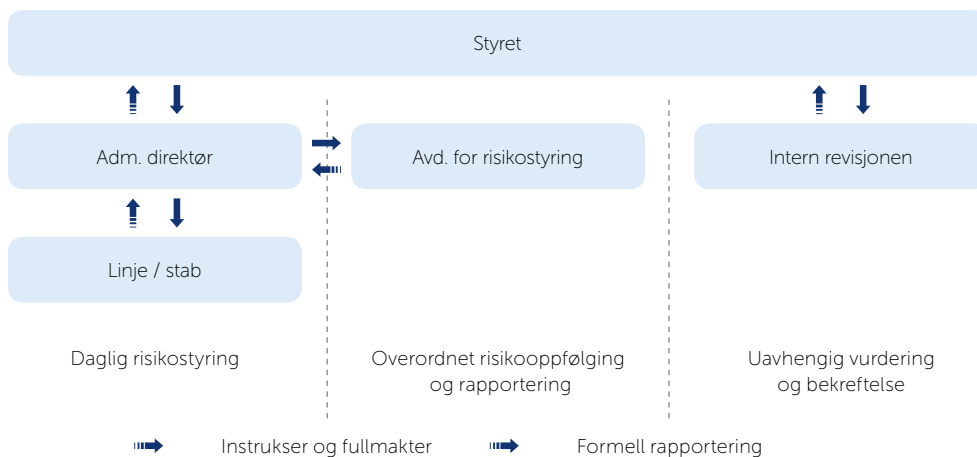
Risikostyringen i Sparebanken Hedmark skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En tydelig bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe god kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer Sparebanken Hedmark på:

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av konsernets ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av konsernets strategier. Konsernet legger vekt på en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll:

Styrets revisjonsutvalg forbereder saker vedrørende økonomi, finans og risikostyring før behandling i styret. Revisjonsutvalget har ikke besluttsende myndighet.

Sparebanken Hedmark skal ha en moderat til lav risikoprofil. Risikoprofilen skal sikre konsernet tilgang på langsiktig funding til attraktive priser. Størrelsen på og sammensetningen av konsernet sin risikojusterte kapital skal samsvare med en slik ambisjon.

Styret er ansvarlig for å påse at Sparebanken Hedmark har en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettinger, herunder overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen. Administrerende direktør har ansvaret for risikostyringen. Dette betyr at administrerende direktør er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner og -systemer, og at risikoeksponeringen overvåkes. Forretningsområdene og divisjonene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde, og skal påse at risikostyring og -eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt av styret eller administrerende direktør.

Kredittstyringsavdelingen er ansvarlig for å påse at beslutningsgrunnlag og beslutningsprosess i tilknytning til søknader om kreditt er i overensstemmelse med bankens styringsdokumenter og rutiner. Avdelingen har ansvaret for bankens rammeverk for kredittområdet. Risikostyringsavdelingen er uavhengig og rapporterer direkte til administrerende direktør. Avdelingen har ansvaret for utviklingen av effektive risikostyringsystemer, herunder bankens risikomodeller. I tillegg er avdelingen ansvarlig for overordnet risikoovervåking og periodisk risikorapportering til styret og ledelsen.

Internrevisjonen rapporterer til styret og er primært styrets, men også administrasjonens redskap for overvåking av risikostyringsprosessens effektivitet og hensiktsmessighet. Internrevisjonens anbefalinger til forbedringer blir løpende gjennomgått og vurdert implementert.

Risiko i Sparebanken Hedmark tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital. Sparebanken Hedmark benytter SpareBank 1 alliansens modeller for beregning av kreditt risiko. Modellene tar utgangspunkt i statistiske beregninger og baserer seg på at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap. Beregning av risikojustert kapital for øvrige risikotyper baserer seg i større grad på kvalitative metoder. Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kreditt risiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Kreditt risiko

Den største finansielle risikoeksponeringen i Sparebanken Hedmark er kreditt risiko i utlånsporteføljen. Kreditt risiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor Sparebanken Hedmark. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kreditt policy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilningsreglementet delegeres kreditt fullmakt til administrerende direktør innenfor visse rammer. Administrerende direktør kan videre delegerer fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

Sparebanken Hedmark bruker statistiske modeller som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kreditt porteføljen. Banken etterstreber å prise kreditt risiko og har etablert prismatriser basert på risikoklassifiseringssystemet.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kreditt risiko. Styret gjennomgår årlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for eksponering mot rentebærende papirer.

For ytterligere informasjon vises til note 7–15.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter, aksje-/verdipapirkurser og valutakurser. Markedsrisiko oppstår i hovedsak som følge av aktiviteter som understøtter den øvrige driften i konsernet - som innlån, forvaltning av likviditet og rente- og valutahandel. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer. Disse fastsettes av styret årlig gjennom revisjon av finansstrategien. Sparebanken Hedmark sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen.

Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter				
620	641	NOK	639	618
8	1	EUR	1	8
6	25	Andre	25	6
634	667	Sum	665	632
2,2 %	2,0 %	Gjennomsnittlig rente	2,0 %	2,2 %

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Fordringer og gjeld mot kredittinstitusjoner er klassifisert som utlån og fordringer iht IAS 39 og er vurdert til amortisert kost.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

Note 8 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank		Konsern	
2013	2014	2014	2013
Utlån fordelt på fordringstype			
		2 114	1 863
8 110	10 868	10 868	8 110
1 318	1 450	1 450	1 318
23 301	22 738	25 406	25 773
92	88	98	116
32 822	35 144	39 936	37 180
Utlån og fordringer på kunder			
224	221	245	244
32 598	34 923	39 691	36 936
Utlån fordelt på markeder			
19 397	20 496	22 797	21 406
13 421	14 642	16 958	15 628
4	6	181	146
32 822	35 144	39 936	37 180
Utlån og fordringer på kunder			
224	221	245	244
32 598	34 923	39 691	36 936
<i>Av nedbetalingslån utgjør lån utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO):</i>			
1 963	1 782	1 782	1 963
1 955	1 745	1 745	1 955
3	1	1	3
3	1	1	3

Morbank		Konsern	
2013	2014	2014	2013
Totalt engasjement fordelt på risikogrupper			
24 394	25 639	28 277	26 592
10 861	11 243	13 421	12 645
2 195	2 429	2 754	2 496
547	486	487	548
37 997	39 797	44 939	42 281
Sum totalt engasjement fordelt på risikogrupper			

Med totalt engasjement menes kundenes engasjement inkludert garantirammer og ubenyttede bevilgninger.

Det er i tillegg gitt lånetilsagn i morbank på 131 millioner kroner i Divisjon PM og 329 millioner kroner i Divisjon BM per 31.12.2014.

I konsernet er det gitt lånetilsagn på 211 millioner kroner i privatmarkedet og 353 millioner kroner i bedriftsmarkedet.

Disse er ikke diskontert og er derfor ikke inkludert i totalt engasjement.

Morbank			Konsern	
2013	2014	Brutto utlån fordelt på risikogrupper	2014	2013
21 175	22 082	Lav risiko	24 565	23 364
9 157	10 496	Middels risiko	12 500	11 026
1 974	2 103	Høy risiko	2 408	2 274
516	463	Mislighold	463	516
32 822	35 144	Sum brutto utlån fordelt på risikogrupper	39 936	37 180

Morbank			Konsern	
2013	2014	Individuelle nedskrivninger fordelt på risikogrupper	2014	2013
131	120	Misligholdt (intern definisjon)	129	138

I bankens interne risikoklassifiseringssystem klassifiseres alle engasjementer med individuelle nedskrivninger som misligholdt uavhengig av ekstern definisjon på mislighold (jmf note 2). De fordeles ikke på ulike risikogrupper slik som øvrige engasjement. Fordeling på risikogrupper er basert på at banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen basert på objektive historiske data. Kundene rescores månedlig i bankens porteføljesystem.

Morbank			Konsern	
2013	2014	Forventet årlig gj.snittlig netto tap fordelt på risikogrupper	2014	2013
10	9	Lav risiko	9	10
48	44	Middels risiko	46	50
53	48	Høy risiko	61	64
31	33	Mislighold	33	31
142	134	Sum forventet årlig gj.snittlig netto tap fordelt på risikogrupper	149	155

Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er det beløpet som statistisk forventes å tape på utlånsporteføljen i løpet av en 12 måneders periode. Forventet tap er beregnet med bakgrunn i historiske data. I en oppgangskonjunktur vil faktiske årlige tap være lavere enn det gjennomsnittlige forventede tap. I en nedgangskonjunktur vil de faktiske tapene på samme måte kunne bli høyere.

Morbank			Konsern	
2013	2014	Totalt engasjement fordelt på sektor og næring	2014	2013
21 612	22 088	Lønnstakere o.l	24 389	23 630
137	156	Offentlig forvaltning	331	279
3 614	3 835	Primærnæringer	4 072	3 784
308	291	Trebearbeidende industri	307	322
596	769	Annen industri	1 035	739
1 540	1 369	Bygg og anlegg	1 876	1 936
207	220	Kraft- og vannforsyning	361	319
1 097	1 115	Varehandel	1 404	1 361
171	180	Hotell- og restaurantdrift	211	179
6 327	7 405	Eiendomsdrift	7 505	6 366
2 100	2 064	Forretningsmessig tjenesteyting	2 466	2 550
264	284	Transport og kommunikasjon	953	792
24	21	Øvrig næring	29	24
37 997	39 797	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	44 939	42 281

Morbank			Konsern	
2013	2014	Brutto utlån fordelt på sektor og næring	2014	2013
19 397	20 496	Lønnstakere o.l	22 797	21 406
4	6	Offentlig forvaltning	181	146
3 198	3 357	Primærnæringer	3 557	3 367
250	246	Trebearbeidende industri	262	264
437	509	Annen industri	739	451
931	874	Bygg og anlegg	1 317	1 326
187	190	Kraft- og vannforsyning	299	298
755	743	Varehandel	1 010	1 018
153	161	Hotell- og restaurantdrift	172	161
5 837	6 988	Eiendomsdrift	7 033	5 876
1 457	1 342	Forretningsmessig tjenesteyting	1 659	2 124
193	211	Transport og kommunikasjon	880	719
24	21	Øvrig næring	30	24
32 822	35 144	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	39 936	37 180

Morbank			Konsern	
2013	2014	Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	2014	2013
46	39	Lønnstakere o.l	44	47
3	2	Primærnæringer	2	3
1	1	Trebearbeidende industri	1	1
7	6	Annen industri	7	8
10	9	Bygg og anlegg	9	12
	1	Kraft- og vannforsyning	1	
20	21	Varehandel	21	20
1	1	Hotell- og restaurantdrift	1	1
26	16	Eiendomsdrift	16	26
17	24	Forretningsmessig tjenesteyting	25	17
		Transport og kommunikasjon	1	3
131	120	Sum individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	129	138

Morbank			Konsern	
2013	2014	Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	2014	2013
50	42	Lønnstakere o.l	49	57
9	11	Primærnæringer	12	10
3	4	Trebearbeidende industri	5	3
		Annen industri	1	
14	8	Bygg og anlegg	10	15
1		Kraft- og vannforsyning		1
8	8	Varehandel	9	9
2	2	Hotell- og restaurantdrift	2	2
38	43	Eiendomsdrift	43	38
13	14	Forretningsmessig tjenesteyting	14	14
4	2	Transport og kommunikasjon	4	6
142	134	Sum forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	149	155

Morbank			Konsern	
2013	2014	Brutto utlån fordelt på geografiske områder	2014	2013
23 745	24 715	Hedmark	26 201	25 470
2 081	2 670	Oppland	3 346	2 606
2 207	2 497	Akershus	3 386	2 931
4 599	5 087	Landet for øvrig	6 828	5 983
98	86	Utlandet	86	98
92	89	Opptjente renter, ufordelt	89	92
32 822	35 144	Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	39 936	37 180

Morbank			Konsern	
2013	2014	Utlån til ansatte	2014	2013
527	597	Utlån til ansatte	734	774
274	273	Herav lån i SpareBank 1 Boligkreditt AS	338	332

Nedbetalingslån til ansatte gis med inntil 30 års nedbetalingstid og månedlige terminer. Rentesats for nedbetalingslån og Flexilån til ansatte tilsvarer 75 prosent av laveste ordinære rentesats for privatmarkedslån og Flexilån. Totalt lånebeløp innenfor disse betingelsene kan per 31.12.2014 ikke overstige 2,5 millioner kroner for den enkelte ansatte.

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler (kun konsern)	2014	2013
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler		
- Inntil 1 år	433	254
- Mellom 1 og 5 år	1 516	1 371
- Over 5 år	166	238
Sum brutto fordringer	2 114	1 863
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	6	40
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	2 108	1 808
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:		
- Inntil 1 år	432	199
- Mellom 1 og 5 år	1 511	1 371
- Over 5 år	165	238
Sum netto fordringer	2 108	1 808

Note 9 Overføring av finansielle eiendeler

Sparebanken Hedmark har avtaler om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Det innebærer full fraregning. Mottatt vederlag for lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Hvis kredittforetakene får tap på overtatte lån har de motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene. Kredittforetakene kan foreta videre salg av utlån som er kjøpt av banken, samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av bankene som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 9,5 prosent per 31.12.2014 (8,4 prosent per 31.12.2013). SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og Sparebanken Hedmark har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte utlånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i selskapet.

Det er i 2014 solgt boliglån til en netto verdi av 0,8 mrd kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Totalt er det fraregnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS for 15,4 mrd kroner ved utgangen av regnskapsåret. Gjenværende involvering er som følger

	Bokført verdi eiendel	Virkelig verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse	Virkelig verdi forpliktelse	Maksimal eksponering for tap
Gjenværende involvering	0	0	0	0	221 MNOK

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av neste 12 måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

SpareBank 1 Boligkreditt AS holder etter sine interne retningslinjer likviditet for de neste tolv måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derved kun dersom foretaket ikke lenger har likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS har banken også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minimum 9 prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette. Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt AS.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS er eid av banker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 3,84 prosent per 31.12.2014 (2,93 prosent per 31.12.2013). SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver utlån med pant i næringsseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringsseiendom innenfor 60 prosent av takst. Solgte

lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og å motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Sparebanken Hedmark forestår forvaltningen av de solgte utlånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i selskapet.

Det er i 2014 ikke solgt næringslån til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Totalt er det fraregnet lån til SpareBank 1 Næringskreditt AS for 0,6 mrd kroner ved utgangen av regnskapsåret. Gjenværende involvering er som følger

	Bokført verdi eiendel	Virkelig verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse	Virkelig verdi forpliktelse	Maksimal eksponering for tap
Gjenværende involvering	0	0	0	0	7 MNOK

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditets fasilitet til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe OMF for det tilfellet at SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra framtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Næringskreditt AS holder etter sin interne policy likviditet for de neste 12 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom SpareBank 1 Næringskreditt AS ikke lenger har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her i henhold til kapitaldekning eller store engasjementer.

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Næringskreditt AS har banken også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Næringskreditt AS til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minimum 9 prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette. Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Note 10 Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelse i betalingsformidlingen.

Morbank					
2014	Inntil 30 dager	31–60 dager	61–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
– Personmarked	4	2	1	8	15
– Bedriftsmarked	2	2		17	21
Sum	6	4	1	25	36
Konsern					
2014	Inntil 30 dager	31–60 dager	61–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
– Personmarked	8	3	2	11	24
– Bedriftsmarked	9	8		23	40
Sum	17	11	2	34	64
Morbank					
2013	Inntil 30 dager	31–60 dager	61–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
– Personmarked	5	2	1	9	17
– Bedriftsmarked	3	2	1	17	23
Sum	8	4	2	26	40
Konsern					
2013	Inntil 30 dager	31–60 dager	61–90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder					
– Personmarked	9	3	2	11	25
– Bedriftsmarked	8	2	2	19	31
Sum	17	5	4	30	56

Note 11 Tap på utlån og garantier

Morbank						Konsern					
2013			2014			2014			2013		
PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
3	7	10	-7		-7	-2	-4	-5	2	3	5
3	-8	-5	6	2	8	8	2	10	3	-7	-4
5	24	29	12	23	35	17	28	46	9	35	44
26	25	51	8	13	21	10	15	25	27	26	53
-19	-5	-24	-4	-1	-5	-8	-2	-9	-20	-6	-26
18	43	61	15	37	52	26	40	66	21	51	72
Sum tap på utlån og garantier											

Morbank						Konsern					
2013			2014			2014			2013		
PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Individuelle nedskrivninger											
42	96	138	43	100	143	44	105	149	44	106	150
5	24	29	12	23	35	17	28	45	9	35	44
4	15	19	4	19	23	17	24	41	5	16	21
	13	13	2	15	17	3	16	19		14	14
10	30	40	6	26	32	29	32	61	14	36	50
43	100	143	35	99	134	41	101	143	44	105	149
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 31.12. *											

* Garantiafsetninger er inkludert i balansenlinje «Annen gjeld og balanseført forpliktelse», og per 31.12.2014 utgjør dette 14 mill. kroner
Tilsvarende tall for 2013 er 12 mill. kr.

Morbank						Konsern					
2013			2014			2014			2013		
PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
24	74	98	27	66	93	31	75	106	27	82	109
3	-8	-5	6	2	8	8	2	10	4	-7	-3
27	66	93	33	68	101	39	77	116	31	75	106

2013	2014	Tap fordelt på sektor og næring	2014	2013
19	11	Lønnstakere o.l	15	21
		Offentlig forvaltning	1	1
-1		Primærnæringer		-1
1		Trebearbeidende industri		1
10	8	Annen industri	8	10
7	1	Bygg og anlegg	3	9
	1	Kraft- og vannforsyning	1	
3	9	Varehandel	9	3
-3		Hotell- og restaurantdrift		-3
28	-1	Eiendomsdrift	-1	28
2	15	Forretningsmessig tjenesteyting	15	2
		Transport og kommunikasjon	4	4
-5	8	Gruppenedskrivning	10	-3
61	52	Tap på utlån til kunder	66	72

Morbank						Konsern				
2010	2011	2012	2013	2014	Misligholdte (over 90 dager) og tapsutsatte engasjement	2014	2013	2012	2011	2010
344	368	382	257	263	Misligholdte engasjement	339	340	459	424	390
434	418	270	271	205	Øvrige tapsutsatte engasjement	209	271	270	420	441
778	786	652	528	468	Totalt misligholdte og tapsutsatte engasjement	548	611	729	844	831
221	216	138	143	134	Individuelle nedskrivninger	143	149	150	228	236
557	570	514	385	334	Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	405	462	579	616	595
41	43	29	28	25	Inntektsførte renter på nedskrevne lån	25	28	29	43	41

Med engasjement menes kundens totale engasjement inkludert garantirammer og ubenyttede kreditter.

Sparebanken Hedmark hadde kredittkort i egen balanse frem til 2014 og historikk inkluderer derfor også mislighold og tapsavsetninger på disse.

Note 12 Kreditteksponering for hver interne risikoring

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. Utover misligholdssannsynlighet benytter banken vurdert verdi av sikkerheter (sikkerhetsklasser) som et element i gruppering av kunder. Misligholdssannsynlighet og sikkerhetsklasse danner grunnlag for å gruppere kundene i de forskjellige risikogrupper.

Morbank	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement
	2014	2014	2013	2013
Lav risiko	4,2 %	25 639	8,1 %	24 394
Middels risiko	11,8 %	11 243	16,2 %	10 861
Høy risiko	10,5 %	2 429	14,0 %	2 195
Misligholdt og nedskrevet	21,9 %	486	11,0 %	547
Totalt	6,9 %	39 797	8,8 %	37 997

Konsern	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement
	2014	2014	2013	2013
Lav risiko	5,3 %	28 122	8,5 %	26 583
Middels risiko	11,8 %	13 595	14,7 %	12 654
Høy risiko	12,3 %	2 734	12,5 %	2 495
Misligholdt og nedskrevet	21,9 %	487	11,0 %	548
Totalt	7,9 %	44 939	10,6 %	42 281

Gjennomsnittlig usikret eksponering er estimert på basis av gjennomsnittlig sikkerhetsdekning i hver sikkerhetsklasse. Sparebanken Hedmarks policy er at det som hovedprinsipp skal legges til grunn en forsiktig verddivurdering av sikkerheter. Bankens kredittkortportefølje som er usikret, denne inngår i tabellen.

Note 13 Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
Eiendeler				
449	642	Fordringer på sentralbanker	642	449
4 254	4 856	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	675	699
32 822	35 144	Brutto utlån til og fordringer på kunder	39 936	37 180
-131	-120	- Individuelle nedskrivninger	-129	-138
-93	-101	- Nedskrivninger på grupper av utlån	-116	-106
32 598	34 923	Netto utlån til og fordringer på kunder	39 691	36 936
4 927	4 017	Sertifikater og obligasjoner	4 017	4 927
363	531	Finansielle derivater	531	363
42 591	44 969	Sum kreditteksponering, balanseposter	45 557	43 374
Forpliktelser				
993	1 062	Betingede forpliktelser (stilte garantier)	942	873
4 615	4 074	Ubenyttede kreditter	4 061	4 321
480	459	Lånetilsagn	459	604
6 088	5 595	Sum kreditteksponering, utenom balanseposter	5 462	5 798
48 678	50 564	Sum total kredittrisikoeksponering	51 019	49 172

Morbank		Kreditrisikoeksponering knyttet til finansielle eiendeler fordelt på geografiske områder	Konsern	
2013	2014		2014	2013
Bankaktiviteter				
31 839	32 983	Hedmark	29 943	29 611
2 439	3 059	Oppland	3 777	2 981
2 587	2 861	Akershus	3 804	3 334
6 514	7 113	Landet for øvrig	8 960	7 942
142	133	Utlandet	133	142
-224	-221	Tapsavsetninger ufordelt	-245	-244
92	88	Opptjente renter ufordelt	98	116
43 389	46 016	Totalt bankaktiviteter	46 470	43 882
Aktiviteter finansielle instrumenter				
4 696	3 898	Norge	3 898	4 696
546	597	Europa	597	546
48	53	USA	53	48
5 289	4 548	Totalt aktiviteter finansielle instrumenter	4 548	5 289
48 678	50 564	Totalt fordelt på geografiske områder	51 019	49 172

Note 14 Finansielle instrumenter og motregning

I henhold til IFRS 7.13 A-F skal det opplyses om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring, jf. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

Sparebanken Hedmark har to sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår banken standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. I tillegg har banken inngått tilleggsavtale om kontant sikkerhetsstillelse (CSA) mot to institusjonelle motpart.

Eiendelene og forpliktelsene nedenfor kan motregnes.

Beløp som ikke er nettopresentert i balansen

31.12.14	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelse)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelse) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	Netto
Derivater som eiendeler	531	0	531	-57	0	474
Derivater som forpliktelser	-330	0	-330	57	112	-161

31.12.13	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelse)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelse) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	Netto
Derivater som eiendeler	363	0	363	-74	0	289
Derivater som forpliktelser	-182	0	-182	74	9	-99

Tall for morbank og konsern er like.

Note 15 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Morbank	Verken misligholdt eller nedskrevet				Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
	Noter	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko		
2014						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	4 856				4 856
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner						
Privatmarked	8	14 876	3 051	616	210	18 753
Bedriftsmarked	8	5 637	7 117	1 427	252	14 433
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning						
Privatmarked	8	1 413	279	51	1	1 744
Bedriftsmarked	8	157	48	9		214
Sum brutto utlån		26 939	10 495	2 103	463	40 000
Finansielle investeringer						
Sertifikater og obligasjoner	30	3 999	8	10		4 017
Sum finansielle investeringer		3 999	8	10		4 017
Totalt utlansrelaterte eiendeler		30 937	10 503	2 113	463	44 016

Konsern	Verken misligholdt eller nedskrevet				Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
	Noter	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko		
2014						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	675				675
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost						
Privatmarked	8	15 671	4 519	616	246	21 052
Bedriftsmarked	8	7 331	7 756	1 565	273	16 925
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning						
Privatmarked	8	1 413	279	51	1	1 744
Bedriftsmarked	8	157	48	9		214
Sum brutto utlån		25 247	12 602	2 241	520	40 610
Finansielle investeringer						
Sertifikater og obligasjoner	30	3 999	8	10		4 017
Sum finansielle investeringer		3 999	8	10		4 017
Totalt utlansrelaterte eiendeler		29 246	12 610	2 251	520	44 627

Morbank	Verken misligholdt eller nedskrevet				Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
	Noter	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko		
2013						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	4 254				4 254
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost						
Privatmarked	8	14 017	2 842	632	222	17 713
Bedriftsmarked	8	5 599	5 984	1 280	291	13 154
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning						
Privatmarked	8	1 357	275	49	3	1 684
Bedriftsmarked	8	202	57	12		271
Sum brutto utlån		25 429	9 157	1 974	516	37 076
Finansielle investeringer						
Sertifikater og obligasjoner	30	4 888	32	7		4 927
Sum finansielle investeringer		4 888	32	7		4 927
Totalt utlånsrelaterte eiendeler		30 317	9 189	1 981	516	42 003

Konsern	Verken misligholdt eller nedskrevet				Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
	Noter	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko		
2013						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	699				699
Brutto utlån til og fordringer på kunder målt til amortisert kost						
Privatmarked	8	14 747	4 367	637	248	19 999
Bedriftsmarked	8	7 056	6 330	1 489	351	15 226
Brutto utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning						
Privatmarked	8	1 357	275	49	3	1 684
Bedriftsmarked	8	202	57	12		271
Sum brutto utlån		24 061	11 028	2 188	602	37 879
Finansielle investeringer						
Sertifikater og obligasjoner	30	4 888	32	7		4 927
Sum finansielle investeringer		4 888	32	7		4 927
Totalt utlånsrelaterte eiendeler		28 949	11 060	2 195	602	42 806

Fordelingen av finansielle investeringer i ulike risikogrupper er foretatt basert på rating fra Standard Poor's, Moody's, Fitch eller et anerkjent norsk meglerhus etter konverteringstabellen vist under. For noen utstedelser foreligger det hverken offisiell rating fra ratingbyråene eller skyggerating fra meglerhus. I 2014 beløper disse seg til 210 mill kroner og består av sertifikater og obligasjoner i norske kommuner og fylkeskommuner (202 mill kroner) samt et ansvarlig lån til SpareBank 1 Kredittkort AS (8 mill kroner). Utstedelsene til norske kommuner og fylkeskommuner er skjønnsmessig fordelt til kategorien lav risiko, mens det ansvarlige lånet er plassert under middels risiko.

Kredittkvalitet	Ratingklasser (presentert i S&P's format)					
Lav risiko		AAA		AA	A	BBB
Middels risiko		BB				
Høy risiko		B		CCC	CC	C

Note 16 Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelse har ulike gjenstående rentebindingstid.

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen med hensyn til basisrisiko og rentekurverisiko. Renterisikoen styres mot ønsket nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater.

Basisrisiko er den verdiendring på konsernets eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor og er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng. Det er her ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs. effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente.

Konsernets renterisiko er i all hovedsak knyttet til forskyvninger i rentekurven for norske kroner (NOK).

Alle beløp er like for morbank og konsern.

Basisrisikoen	Renterisiko, 1 % endring	
	2014	2013
Sertifikater og obligasjoner	-16	-30
Fastrenteutlån til kunder	-32	-39
Fastrenteinnskudd til kunder		
Sertifikatlån		1
Obligasjonslån	126	142
Annen fastrentefinansiering og -plassering	1	1
Derivater	-90	-92
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt og egenkapital	-11	-18

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Selv om beregningene ovenfor viser at banken vil tape på en renteoppgang, er det ikke likegyldig hvordan renteoppgangen skjer. Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisikoen	Renterisiko, 1 % endring	
	2014	2013
0–1 mnd	1	1
1–3 mndr	4	2
3–6 mndr	-2	
6–12 mndr		-1
1–3 år	-12	-11
3–5 år	9	4
5–10 år	-11	-14
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt og egenkapital	-11	-18

Note 17 Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Valutarisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg et tap som følge av endringer i valutakursene i disfavør bankens posisjoner. Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta.

Aktiviteter knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte retningslinjer, rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal valutaeksponering, målt i kroner. Det er utarbeidet rammer for nettoposisjoner i hver enkelt valuta, samt rammer for samlet netto valutaeksponering og samlet absolutt sum av nettoposisjoner per valuta:

- Samlet absolutt sum av nettoposisjoner per valuta skal ikke overstige 75 mill kroner overnight.
- Samlet absolutt sum av nettoposisjoner per valuta skal ikke overstige 100 mill kroner intra dag.

Valutarisikoen kvantifiseres og overvåkes kontinuerlig. Konsernet har både gjennom året og ved årets slutt en begrenset valutarisiko. Per 31. desember var nettoposisjonene i de viktigste valutasortene, basert på virkelig verdi av de underliggende aktiva, som følger:

Alle beløp er like for morbank og konsern.

Netto valutaeksponering NOK	2014	2013
USD	5	3
GBP	3	1
EUR	2	7
SEK	2	4
PLN	1	1
JPY	1	
DKK	-1	2
CHF		4
Andre		
Sum	14	22
Effekt på resultatet etter skatt og egenkapital ved 3 prosent netto kursendring	0	0
Effekt på resultatet etter skatt og egenkapital ved 10 prosent netto kursendring	1	2

Note 18 Likviditetsrisiko

Morbank

2014	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-35	-20	-8	-104	-613	-780
Innskudd fra og gjeld til kunder	-31 036					-31 036
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-74	-1 217	-7 051	-987	-9 329
Ansvarlig lånekapital		-4	-12	-539		-556
Derivater knyttet til forpliktelser		19	49	124	31	223
Forpliktelser ved periodeskatt			-146			-146
Andre forpliktelser		-77	-123	-19	-362	-581
Sum kontantstrøm forpliktelser	-31 071	-156	-1 457	-7 590	-1 930	-42 205

Konsern

2014	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-35	-20	-6	-104	-613	-778
Innskudd fra og gjeld til kunder	-31 021		-49			-31 070
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-74	-1 217	-7 051	-987	-9 329
Ansvarlig lånekapital		-4	-12	-539		-556
Derivater knyttet til forpliktelser		19	49	124	31	223
Forpliktelser ved periodeskatt			-150			-150
Andre forpliktelser		-61	-175	-19	-384	-639
Sum kontantstrøm forpliktelser	-31 056	-140	-1 560	-7 590	-1 952	-42 299

Morbank

2013	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner		-22	-9	-109	-630	-770
Innskudd fra og gjeld til kunder	-28 780		-1 330			-30 110
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-1 160	-496	-5 660	-1 728	-9 044
Ansvarlig lånekapital		-4	-13	-559		-575
Derivater knyttet til forpliktelser		21	56	166	47	291
Forpliktelser ved periodeskatt			-131			-131
Andre forpliktelser		-57	-123	-20	-303	-503
Sum kontantstrøm forpliktelser	-28 780	-1 222	-2 045	-6 181	-2 614	-40 842

Konsern

2013	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
KONTANTSTRØMMER KNYTTET TIL FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner		-22	-9	-109	-630	-770
Innskudd fra og gjeld til kunder	-28 767		-1 330			-30 097
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		-1 160	-496	-5 660	-1 728	-9 044
Ansvarlig lånekapital		-4	-13	-559		-575
Derivater knyttet til forpliktelser		21	56	166	47	291
Forpliktelser ved periodeskatt			-144			-144
Andre forpliktelser		-61	-323	-20	-319	-723
Sum kontantstrøm forpliktelser	-28 767	-1 226	-2 258	-6 181	-2 630	-41 062

Note 19 Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Morbank

2014	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	748					748
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4 216	2	80	558		4 856
Brutto utlån til og fordringer på kunder	14 705	335	1 124	4 587	14 393	35 144
– Individuelle nedskrivninger	-58	-7	-14	-12	-29	-120
– Nedskrivninger på grupper av utlån				-101		-101
Netto utlån til og fordringer på kunder	14 647	328	1 110	4 474	14 364	34 923
Sertifikater og obligasjoner		307	445	2 732	533	4 017
Finansielle derivater		23	41	224	244	531
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser					239	239
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					2 323	2 323
Investering i datterselskaper					668	668
Eiendom, anlegg og utstyr				65	249	314
Goodwill og andre immaterielle eiendeler			8	30	72	110
Eiendel ved utsatt skatt				72		72
Andre eiendeler		16	55	116	73	260
Sum eiendeler	19 611	675	1 739	8 271	18 766	49 061
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	33	1	18		615	667
Innskudd fra og gjeld til kunder	31 036		49			31 085
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			1 045	6 881	1 025	8 951
Finansielle derivater		66	7	102	155	330
Forpliktelser ved periodeskatt			146			146
Annen gjeld og balanseført forpliktelse		77	123	19	362	581
Ansvarlig lånekapital				505		505
Sum gjeld	31 069	144	1 389	7 506	2 156	42 265

Konsern

2014	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	748					748
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	35	2	80	558		675
Brutto utlån til og fordringer på kunder	14 705	541	1 666	7 597	15 427	39 936
- Individuelle nedskrivninger	-58	-7	-14	-21	-29	-129
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-116		-116
Netto utlån til og fordringer på kunder	14 647	534	1 652	7 460	15 398	39 691
Sertifikater og obligasjoner		307	445	2 732	533	4 017
Finansielle derivater		23	41	224	244	531
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser					239	239
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					3 073	3 073
Eiendom, anlegg og utstyr				80	256	336
Goodwill og andre immaterielle eiendeler			9	33	143	185
Eiendel ved utsatt skatt				33		33
Andre eiendeler		16	201	116	73	406
Sum eiendeler	15 430	882	2 428	11 235	19 959	49 933
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	33	1	16		615	665
Innskudd fra og gjeld til kunder	31 021		49			31 070
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			1 045	6 881	1 025	8 951
Finansielle derivater		66	7	102	155	330
Forpliktelser ved periodeskatt			150			150
Annen gjeld og balanseført forpliktelse		61	175	19	384	639
Ansvarlig lånekapital				505		505
Sum gjeld	31 054	128	1 442	7 506	2 179	42 309

Morbank

2013	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	572					572
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 927		227	100		4 254
Brutto utlån til og fordringer på kunder	12 413	349	482	4 483	15 095	32 822
- Individuelle nedskrivninger	-58	-1	-8	-29	-35	-131
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-93		-93
Netto utlån til og fordringer på kunder	12 355	348	474	4 361	15 060	32 598
Sertifikater og obligasjoner		921	439	2 761	806	4 927
Finansielle derivater		83	18	182	79	363
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser					357	357
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					2 140	2 140
Investering i datterselskaper					407	407
Eiendom, anlegg og utstyr				67	199	266
Goodwill og andre immaterielle eiendeler			8	33	76	117
Eiendel ved utsatt skatt				70		70
Andre eiendeler		175	365	16	43	599
Sum eiendeler	16 854	1 527	1 531	7 591	19 166	46 669
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	17	1	2	65	549	634
Innskudd fra og gjeld til kunder	28 779	1 330				30 110
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		1 141	304	5 321	1 632	8 398
Finansielle derivater		11	11	90	69	182
Forpliktelser ved periodeskatt			131			131
Annen gjeld og balanseført forpliktelse		57	123	20	303	503
Ansvarlig lånekapital				503		503
Sum gjeld	28 796	2 541	571	5 999	2 553	40 460

Konsern

2013	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	572					572
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	372		227	100		699
Brutto utlån til og fordringer på kunder	12 413	399	1 002	7 079	16 287	37 180
- Individuelle nedskrivninger	-58	-1	-8	-36	-35	-138
- Nedskrivninger på grupper av utlån				-106		-106
Netto utlån til og fordringer på kunder	12 355	398	994	6 937	16 252	36 936
Sertifikater og obligasjoner		921	439	2 761	806	4 927
Finansielle derivater		83	18	182	79	363
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser					357	357
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					2 565	2 565
Eiendeler holdt for salg			1			1
Eiendom, anlegg og utstyr				82	206	288
Goodwill og andre immaterielle eiendeler			8	33	136	177
Eiendel ved utsatt skatt				58		58
Andre eiendeler	13	79	304	16	43	455
Sum eiendeler	13 312	1 481	1 991	10 170	20 443	47 397
Gjeld						
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	17	1		65	549	632
Innskudd fra og gjeld til kunder	28 766	1331				30 097
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		1 141	304	5 321	1 632	8 398
Finansielle derivater		11	11	90	69	182
Forpliktelse ved periodeskatt			144			144
Annen gjeld og balanseført forpliktelse		61	323	20	319	723
Ansvarlig lånekapital				503		503
Sum gjeld	28 783	2 546	781	5 999	2 569	40 678

Note 20 Netto renteinntekter

Morbank		Konsern	
2013	2014	2014	2013
Renteinntekter			
131	154	70	46
1 640	1 611	1 902	1 902
109	104	104	109
28	25	25	28
1 908	1 894	2 101	2 085
Rentekostnader			
37	36	36	37
807	764	759	806
203	220	220	203
10	18	18	10
21	21	21	21
		5	
1 078	1 059	1 058	1 077
830	835	1 043	1 008

Note 21 Netto provisjons- og andre driftsinntekter

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
		Provisjonsinntekter		
15	14	Garantiprovisjon	13	14
7	6	Verdipapiromsetning	6	7
111	164	Betalingsformidling	163	110
66	75	Liv- og forsikringsprodukter	75	66
207	228	Provisjon fra lån overført til kredittforetak	228	207
10	11	Andre provisjonsinntekter	11	11
416	497	Sum provisjonsinntekter	496	415
		Provisjonskostnader		
20	23	Betalingsformidling	23	20
7	8	Andre provisjonskostnader	27	25
27	31	Sum provisjonskostnader	50	45
		Andre driftsinntekter		
5	5	Driftsinntekter fast eiendom	2	4
		Eiendomsomsetning		67
		Inntekt fra regnskapstjenester		102
1	1	Leieinntekter	1	1
		Inntekt lønnskjøring	5	
10		Gevinst anleggsmidler		10
3	11	Andre driftsinntekter	209	5
19	16	Sum andre driftsinntekter	217	189
409	482	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	663	560

Note 22 Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank		Konsern	
2013	2014	2014	2013
Verdiendring på renteinstrumenter			
-12	21	21	-12
-9	-181	-181	-9
-34	28	28	-34
1	0	0	1
Verdiendring på derivater/sikring			
16	-5	-5	16
-62	129	129	-62
3	5	5	3
0	1	1	0
-95	-2	-2	-95
Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet			
21	13	13	21
-3	158	158	-3
3	0	0	3
21	171	171	21
Sum netto inntekter fra egenkapitalinstrumenter tilgjengelig for salg			
189	117	394	326
Inntekter fra eierinteresser			
11	10	10	11
Netto inntekter fra valutahandel			
126	296	573	263
Sum netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser			

Note 23 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Morbank		Konsern	
2013	2014	2014	2013
244	261	397	358
37	40	58	54
43	47	54	49
18	26	34	25
342	374	543	486
Sum personalkostnader			
485	482	715	693
464	459	673	656
486	478	707	687

Ytelser til konsernledelsen (hele 1000)

2014	Lønn og andre kort-siktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Garantier
Tittel/navn						
Administrerende direktør Richard Heiberg *)	2 823	160	1 430		2 700	
Direktør Bedriftsmarked Vegard Sæten *)	1 320	27	63		1 184	
Direktør Nils Arne Nordheim - tom 30.04.2014	851	9			1 992	
Direktør Personmarked Kari E. Gisnås	1 369	23	234	85	1 999	
Direktør Økonomi og Finans Tore Anstein Dobloug	1 308	30	200			
Direktør Organisasjon og HR Eldar Kjendlie	1 263	23	123			
Driftsdirektør Dag-Arne Hoberg	1 263	27	281	50	2 036	
Direktør Risikostyring Vidar Nordheim	1 102	30	135	55	1 724	
Banksjef Tor Morten Nygård	1 077	30	206		3 349	
Informasjonsdirektør Siv Stenseth	1 108	23	196		3 355	
Adm dir EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS Magnus Aasen	1 023	24	135		1 949	
Adm dir SpareBank 1 Finans Østlandet AS Hans Olav Wedvik	1 235	24	161		15 936	
Adm dir SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS Ove Jahnsen *)	1 187	6	65			

*) Ledere som har innskuddspensjon. Øvrige ledere har ytelsespensjon.

2013	Lønn og andre kort-siktige ytelser	Andre godtgjørelser	Opptjente pensjonsrettigheter siste år	Styre-honorar i døtre og lignende	Lån	Garantier
Tittel/navn						
Administrerende direktør Richard Heiberg *)	2 717	130	1 516		4 200	
Direktør Bedriftsmarked Vegard Sæten – fra 01.10.2013 *)	392	5	16			
Direktør Nils Arne Nordheim	2 031	24	255	95	2 231	
Direktør Personmarked Kari E. Gisnås	1 317	22	238	85	1 999	
Direktør Økonomi og Finans Tore Anstein Dobloug	1 253	43	203			
Direktør Organisasjon og HR Eldar Kjendlie	1 213	22	125	55	1 041	
Driftsdirektør Dag-Arne Hoberg	1 214	18	285	50	2 296	
Direktør Risikostyring Vidar Nordheim	1 053	26	137		1 858	
Banksjef Tor Morten Nygård	1 038	23	209		3 442	
Informasjonsdirektør Siv Stenseth	1 043	19	199		4 141	
Adm dir EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS Magnus Aasen	1 007	29	137		652	
Adm dir SpareBank 1 Finans Østlandet AS Hans Olav Wedvik	1 170	24	164		13 735	
Adm dir Consis AS Ove Jahnsen *)	1 205	6	69			

*) Ledere som har innskuddspensjon. Øvrige ledere har ytelsespensjon.

Av sum utlån til konsernledelsen er 9 mill kroner overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2014 (9 mill kroner i 2013).

Ytelser til styret og kontrollkomiteen (hele 1000)

2014	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Tittel/navn				
Styret:				
Styreleder Siri J. Strømmevold	260	4	2 041	
Nestleder Bjørnar Håkensmoen	177			
Styremedlem Aud Christensen	144			
Styremedlem Nina Cecilie Lier	165		2 292	
Styremedlem Erik Garaas	175			
Styremedlem Morten Herud	146			
Styremedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)	723	31	4 422	
Varamedlem Sverre Bjørnstad				
Varamedlem Alexander S. Lund	7			
Varamedlem Ola Reidar Gulli (ansatt, inkl i lønn)	572	25	1 779	
Kontrollkomite:				
Leder Vidar Brobakken	136			
Nestleder Mikael Løken	62			
Bodil Helene Andersen	47			
Ingunn Gråbergsveen	53			
Jan Erik Myrvold	69			
Gro Svarstad t.o.m 27.04.2014	16			
Valborg Berthelsen t.o.m 27.04.2014	16			
Varamedlem Marit Johnsrud			2 970	
Varamedlem Anne Kristin Sandnes				
Varamedlem Svein Nymoene			2 307	
Varamedlem Anne Grete Melbye				
Varamedlem Gry Torgals			1 218	

2013 Tittel/navn	Honorar	Andre godtgjørelser	Lån	Garantier
Styret:				
Styreleder Siri J. Strømmevold	257		2 219	
Nestleder Bjørnar Håkensmoen	186			
Styremedlem Aud Christensen	140			
Styremedlem Nina Cecilie Lier	177			
Styremedlem Erik Garaas	107			
Styremedlem Morten Herud	103			
Styremedlem Espen B. Larsen (ansatt, inkl i lønn)	129		4 434	
Varamedlem Sverre Bjørnstad				
Varamedlem Alexander S. Lund	15			
Varamedlem Ola Reidar Gulli (ansatt, inkl i lønn)	74		2 015	
Kontrollkomite:				
Leder Vidar Brobakken	131			
Nestleder Mikael Løken	66			
Gro Svarstad	61			
Jan Erik Myrvold	61			
Valborg Berthelsen	66			
Varamedlem Marit Johnsrud				
Varamedlem Anne Grete Melbye				
Varamedlem Gry Torgals			1 269	
Varamedlem Bodil Helene Andersen			891	
Varamedlem Gunn S. Hvamstad			1 064	

Av sum utlån til styret og kontrollkomite er 2 mill kroner overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2014 (3 mill kroner i 2013)

Ytelser til representantskapet (1000 kr)	2014	2013
Representantskapets leder Jonny Holen, 2013	6	24
Representantskapets leder Pål Jan Stokke, 2014		
Øvrige medlemmer	2–50	2–46

Alle overnevnte ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte, bortsett fra lån og garantier, er arbeidsgiveravgiftspliktige.

Godtgjøringsordning i henhold til «Forskrift om godtgjøringsordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltnings-selskap for verdipapirfond»

Sparebanken Hedmark's godtgjørelse til ledende ansatte er i henhold til de regler og retningslinjer som er fastsatt gjennom «Forskrift om godtgjøringsordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond».

Ledende ansatte m.v som faller inn under forskriftens definisjon mottar godtgjørelse i form av fast lønn. De er medlemmer i bankens ordinære pensjonsordninger. Administrerende direktør har en avtale om mulig førtidspensjonering fra 62 år. Dersom selskapet beslutter fratredelse, utbetaler selskapet en årlig førtidspensjon som utgjør 70 prosent av gjeldende fastlønn ved fratredelse. Dersom administrerende direktør ønsker å fratre i perioden fra 62 til 67 år, utbetaler selskapet en årlig førtidspensjon som utgjør 60 prosent av gjeldende fastlønn ved fratredelse. Førtidspensjon under utbetaling, inklusive tidligere reguleringstillegg, skal oppjusteres hvert år 1.mai med den prosentvise økningen i G. Fra 67 til 77 år er det i tillegg til selskapets ordinære innskuddspensjonsordning med maksimal opptjening for inntekter inntil 12 G avtalt en driftspensjon tilsvarende 5,47 ganger folketrygdens Grunnbeløp (G). Det er ikke etablert ordninger med variable lønns-elementer eller andre særskilte administrative ordninger for denne gruppen medarbeidere.

Det er ingen form for bonusordninger i foretaket, herunder heller ingen forpliktelser om vurdering av bonus overfor administrerende direktør eller styreleder.

Det er ingen incentivordninger i foretaket eller forpliktelser knyttet til aksjeverdibasert godtgjørelse til fordel for ansatte eller tillitsvalgte.

Lønnsvilkårene vurderes gjennom årlige prosesser på slutten av året, og eventuelle endringer gis normalt med virkning fra 1.januar påfølgende år. Vurderingene skjer med utgangspunkt i bankens lønnspolitikk og beskrevne prosesser. Administrerende direktørs vurderinger og forslag til rammer og forutsetninger for endringer for medlemmer i bankens ledergruppe - presenteres for Kompensasjonsutvalget før administrerende direktørs beslutning. Kompensasjonsutvalget får også en orientering om de vurderinger som gjøres omkring lønnsvilkår for administrerende direktør i bankens datterselskaper.

Administrerende direktørs vilkår fastsettes av styret etter innstilling fra kompensasjonsutvalget.

Note 24 Pensjoner

Ytelsesbasert ordning

Pensjonsordningen administreres ved egen pensjonskasse. Pensjonsytelsen beregnes med utgangspunkt i opptjeningsalder på 67 år, men det er anledning til å ta ut pensjon fra fylte 62 år. I ordningen inngår også uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste medlemmene en pensjon på ca 70 prosent av sluttlønn opptil 12G. Ytelsesordningen er lukket for nye medlemmer.

Innskuddsbasert ordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte forpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Konsernet har tilbudt innskuddsbasert pensjonsordning for sine ansatte siden 01.07.2008.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 01.01.2011.

Avtalefestet førtidspensjon ny ordning

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger opp til 7,1G. I tråd med anbefalinger fra Regnskapsstiftelsen er det ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt de nødvendige beregningene.

I tillegg har konsernet pensjonsforpliktelser overfor førtidspensjonister og enkelte arbeidstakere med lønn over 12G.

For nærmere omtale av konsernets pensjonsordninger se note 2 om regnskapsprinsipper samt note 23 personalkostnader.

Innskuddsbasert pensjon fra 01.07.2008

Lønn mellom 1 og 6 G	5 %
Lønn mellom 6 og 12 G	8 %

Lønn inkluderer faste tillegg, men omfatter ikke overtid, trekkpliktige naturalytelser og utgiftsgodtgjørelser for øvrig.

Lukket pensjonsordning omfatter	Morbank	Konsern
Ansatte	290	322
Pensjonister	269	275

Til grunn for beregning av kostnader og forpliktelser for lukket pensjonsordning ligger følgende forutsetninger:

Økonomiske forutsetninger 31.12	01.01.15	01.01.14	01.01.13
Diskonteringsrente	2,30 %	4,00 %	3,90 %
Forventet avkastning på midlene	2,30 %	4,00 %	3,90 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	2,50 %	3,75 %	3,50 %
Forventet G-regulering	2,50 %	3,50 %	3,25 %
Forventet pensjonsregulering	2,50 %	3,50 %	3,25 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %	14,10 %
Forventet frivillig avgang	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Forventet AFP-uttak fra 62 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Benyttet uførhetstabell	IR02	IR02	IR02
Benyttet dødelighetstabell	K2013 BE	K2013 BE	Forsterket K2005

De tidspunktene som er angitt ovenfor angir fra hvilket tidspunkt forpliktelsen beregnes med endrede forutsetninger. Dette innebærer eksempelvis at pensjonsforpliktelsen per 31.12.2014 er neddiskontert med de forutsetninger som gjelder 01.01.2015, mens årskostnaden for 2014 er basert på de forutsetninger som gjaldt ved årets begynnelse. NRS gjorde i 2012 en fornyet vurdering av markedet for foretaksobligasjoner som følge av innspill fra markedsaktører med hensyn til fremveksten av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Disse aktørene hadde kommet til at markedet for OMF er tilstrekkelig dypt og prisingen pålitelig. NRS kan etter dette ikke avvise at markedets renten på OMF kan anvendes ved beregning av diskonteringsrenten. På bakgrunn av dette valgte Sparebanken Hedmark å ta i bruk OMF-renten som diskonteringsrente per 31.12.2012.

Pensjonskostnad

SIKRET ORDNING

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
19	21	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	26	22
25	29	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	30	26
-17	-18	Avkastning på pensjonsmidler	-18	-17
1		Administrasjonskostnader		1
4	3	Periodisert arbeidsgiveravgift	3	4
32	35	Netto pensjonskostnad	41	36

Faktisk avkastning på pensjonsmidler:

3,6%	3,2%	3,2%	3,6%
------	-------------	-------------	------

USIKRET ORDNING

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
2	2	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2	2
1	1	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	1	1
4	5	Resultatført innskuddspensjon	5	5
3	4	Resultatført effekt av ny AFP-ordning	4	3
1	1	Arbeidsgiveravgift	1	1
11	13	Netto pensjonskostnad	13	12

SUM SIKRET OG USIKRET ORDNING

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
21	23	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	28	24
26	30	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	31	27
-17	-18	Avkastning på pensjonsmidler	-18	-17
1		Administrasjonskostnader		1
4	5	Resultatført innskuddspensjon	6	5
3	4	Resultatført effekt av ny AFP-ordning	4	3
5	4	Arbeidsgiveravgift	4	5
43	47	Netto pensjonskostnad	54	49

Pensjonsforpliktelse

SIKRET ORDNING

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
705	791	Brutto forpliktelse 01.01.	825	731
20	20	Årets pensjonsopptjening	25	23
25	28	Renter på pensjonsforpliktelse	30	26
-17	-20	Utbetalte pensjoner	-20	-17
-5	-3	Arbeidsgiveravgift av innbetalt premie	-3	-5
63	54	Estimatavvik ført mot egenkapitalen	56	67
791	869	Brutto forpliktelse 31.12	912	825
524	558	Verdi av pensjonsmidlene 01.01	578	541
40	24	Innbetalt til ordningen	28	44
-5	-2	Aga av innbetalt til ordningen	-2	-5
19	18	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	18	19
		Administrasjonskostnader	0	
-17	-20	Utbetalte pensjoner	-20	-17
-3	5	Estimatavvik ført mot egenkapitalen	4	-4
558	583	Verdi av pensjonsmidlene 31.12	605	578
26	33	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 01.01	35	29
-5	-3	Arbeidsgiveravgift på innbetalt pensjonspremie	-3	-6
8	6	Arbeidsgiveravgift på estimatavvik	6	8
4	4	Arbeidsgiveravgift på årets pensjonskostnad	4	4
33	40	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 31.12	42	35
207	266	Netto pensjonsforpliktelse sikret ordning 01.01	282	219
266	326	Netto pensjonsforpliktelse sikret ordning 31.12	349	282

Premieoverføringer i 2015 anslås til 43 millioner kroner for banken og 47 millioner kroner for konsernet.

USIKRET ORDNING

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
36	32	Brutto forpliktelse 01.01	32	36
2	2	Årets pensjonsopptjening	2	2
1	1	Renter på pensjonsforpliktelse	1	1
-8	-6	Utbetalte pensjoner	-6	-8
1	2	Estimatavvik ført mot egenkapitalen	2	1
32	30	Brutto forpliktelse 31.12	30	32
5	5	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 01.01	5	5
-1	-1	Arbeidsgiveravgift på pensjonsutbetalinger	-1	-1
		Arbeidsgiveravgift på estimatavvik		
		Arbeidsgiveravgift på årets pensjonskostnad		
5	5	Arbeidsgiveravgiftsforpliktelse 31.12	5	5
41	37	Netto pensjonsforpliktelse usikret ordning 01.01	37	41
37	35	Netto pensjonsforpliktelse usikret ordning 31.12	35	37

SUM SIKRET OG USIKRET ORDNING

Morbank			Konsern	
2013	2014	Sammendrag forpliktelse	2014	2013
248	303	Netto pensjonsforpliktelse 01.01	319	261
303	362	Netto pensjonsforpliktelse 31.12	384	319

AKTUARIELLE GEVINSTER OG TAP (ESTIMATENDRINGER)

Morbank			Konsern	
2013	2014	Sammendrag forpliktelse	2014	2013
-67	-51	Periodens aktuarielle gevinster og tap før skatt innregnet over utvidet resultat	-87	-68
144	194	Kumulative aktuarielle gevinster og tap før skatt innregnet over utvidet resultat	225	138

Note 26 Skatt

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
622	835	Resultat før skattekostnad	1 232	841
-192	-262	+/- permanente forskjeller *	-519	-328
	-40	+/- konsernbidrag	-40	
104	54	+/- endring i midlertidige forskjeller	-60	70
-67	-51	+/- endring i midlertidige forskjeller ført direkte mot egenkapitalen	-53	-73
467	536	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	560	511
131	146	Herav betalbar skatt 27 % (28 %)	150	143
1	-1	Kildeskatt	28	1
-24		+/- endring i utsatt skatt	0	-14
-2	-1	For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år	(1)	-2
18	15	+/- endring som ikke føres over resultatregnskapet	15	18
124	159	Årets skattekostnad	192	146
		Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 27 % av resultat før skatt		
174	225	27 % av resultat før skatt	332	235
-52	-67	27 % av permanente forskjeller *	-140	-92
1	1	Kildeskatt	1	1
-2		For mye/lite avsatt betalbar skatt tidligere år		-2
	-1	For mye/lite avsatt utsatt skatt tidligere år	-1	1
3		Redusert skattesats på utsatt skattefordel fra 28 % til 27 %		2
124	159	Resultatført periodeskatt	192	146
20 %	19 %	Effektiv skattesats i %	16 %	17 %
		Sammensetning av balanseført utsatt skatt		
-98	-131	Utsatt skattefordel som reverserer om mer enn 12 mnd	-138	-113
-2	-2	Utsatt skattefordel som reverserer om mindre enn 12 mnd	-15	-2
-100	-132	Sum utsatt skattefordel	-153	-115
29	60	Utsatt skatt som reverserer om mer enn 12 mnd	121	55
		Utsatt skatt som reverserer om mindre enn 12 mnd		2
29	60	Utsatt skatt	121	57
-70	-72	Netto eiendel ved utsatt skatt/utsatt skattefordel	-33	-58
		Spesifikasjon over midlertidige forskjeller		
16	12	Gevinst-/tapkonto	12	16
-303	-362	Netto pensjonsforpliktelse	-384	-320
40	99	Driftsmidler	324	191
	40	Avgitt konsernbidrag	40	
	-71	Forskjeller knyttet til finansposter	-71	
-12	15	Andre midlertidige forskjeller	14	-58
		Fremførbart underskudd	-54	-45
-260	-267	Sum midlertidige forskjeller	-120	-215
27 %	27 %	Anvendt skattesats	27 %	27 %

* Inkluderer skattefritt utbytte, ikke fradragberettigede kostnader, netto skattefri gevinst ved realisasjon av aksjer innenfor EØS-området, samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede selskaper (resultatandel trekkes ut ettersom den allerede er skattlagt hos det enkelte selskap). er kostnadsført med 22 mill kroner (12 mill kr i 2013) og klassifisert som andre driftskostnader.

Formueskatt blir etter IFRS-regelverket klassifisert som en avgift og ikke som en skattekostnad. Formueskatten for 2014 er kostnadsført med 22 mill. kroner (12 mill. kroner i 2013) og klassifisert som andre driftskostnader.

Note 27 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Alle beløp er like for morbank og konsern

2014

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
– Derivater		529	3	531
– Obligasjoner og sertifikater		4 017		4 017
– Fastrentelån til kunder		1 793		1 793
– Lån med rentegaranti til kunder			1	1
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
– Egenkapitalinstrumenter	131		108	239
Sum eiendeler	131	6 339	112	6 581
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
– Derivater		330		330
– Verdipapirgjeld		8 951		8 951
– Tidsbegrenset ansvarlig lån		505		505
– Fastrenteinnskudd fra kunder		50		50
Sum forpliktelser	0	9 835	0	9 835

2013

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
– Derivater		360	3	363
– Obligasjoner og sertifikater		4 927		4 927
– Fastrentelån til kunder		1 976		1 976
– Lån med rentegaranti til kunder			3	3
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
– Egenkapitalinstrumenter	101		256	357
Sum eiendeler	101	7 262	261	7 624
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
– Derivater		182		182
– Verdipapirgjeld		8 398		8 398
– Tidsbegrenset ansvarlig lån		503		503
– Fastrenteinnskudd fra kunder		76		76
– Termininnskudd fra kunder			51	51
Sum forpliktelser	0	9 159	51	9 210

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedskurser på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige og disse prisene representerer faktiske og regelmessige markeds-transaksjoner på armlengdes avstand. For finansielle eiendeler benyttes kjøpskurs og for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Instrumenter inkludert i nivå 1 over omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) beregnes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der de er tilgjengelig og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer;

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen
- Virkelig verdi av obligasjoner og sertifikater (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve, herunder inkludert en indikert kredittspread på utsteder fra et anerkjent meglerhus eller Reuters prissettingstjeneste.
- Virkelig verdi av fastrenteinnskudd og -utlån er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar swaprentekurve med tillegg for et implisitt påslag beregnet som differanse mellom referanserenten og rente gitt av bankens prislister på balansedagen.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

2014	Lån med rentegaranti	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Sum
Inngående balanse	3	256	3	-51	210
Investeringer i perioden		16			16
Salg/innløsning i perioden	-2	-271	-5	51	-226
Gevinst eller tap ført i resultatet		157	5		163
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader		-51			-51
Utgående balanse	1	108	3	0	112
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen		-1	5		4
2013	Lån med rentegaranti	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Sum
Inngående balanse	4	251	11	-206	59
Investeringer i perioden		2		-51	-49
Salg/innløsning i perioden	-1	-29	-11	205	164
Gevinst eller tap ført i resultatet		-3	3	1	1
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader		35			35
Utgående balanse	3	256	3	-51	210
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen		-3	3		0

Gevinst eller tap fra instrumenter klassifisert i nivå 3 ført over resultatet er i sin helhet inkludert i resultatlinjen «netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser».

En realistisk endring av ikke observerbare faktorer knyttet til verdsettelsen av renteinstrumenter i nivå 3, vil kun påvirke resultatet uvesentlig. Ikke børsnoterte egenkapitalinstrumenter verdsettes i henhold til verdsettelseshierakiet i note 3. For disse instrumentene er det betydelig usikkerhet med hensyn til fastsettelsen av virkelig verdi. Det kan imidlertid vanskelig knyttes sensitivitetsbetraktninger til spesifikke verdsettelsesfaktorer. Alle egenkapitalinstrumenter i nivå 3 er for øvrig klassifisert som tilgjengelig for salg med verdiendringer ført mot oppstilling over andre inntekter og kostnader.

For fastrentelån til kunder har økte kredittpåslag i 2014 isolert sett redusert den virkelige verdien av bankens fordringer med anslagsvis 12 millioner kroner. Dette anslaget er differansen mellom bokført verdi på utlånene og beregnet virkelig verdi av avtalte kontantstrømmer på balansedagen diskontert med balansedagens rentekurve og gjeldende kredittpåslag ved årets begynnelse. For fastrenteinnskudd fra kunder er tilsvarende effekt uvesentlig.

Note 28 Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Morbank	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi			
2014					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				748	748
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				4 856	4 856
Brutto utlån til og fordringer på kunder		1 782		33 362	35 144
– Individuelle nedskrivninger				-120	-120
– Nedskrivninger på grupper av utlån				-101	-101
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	1 782	0	33 141	34 923
Sertifikater og obligasjoner		4 017			4 017
Finansielle derivater	531				531
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser			239		239
Sum eiendeler	531	5 799	239	38 744	45 313
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				667	667
Innskudd fra og gjeld til kunder		49		31 036	31 085
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		8 951			8 951
Finansielle derivater	330				330
Ansvarlig lånekapital		505			505
Sum gjeld	330	9 504	0	31 703	41 537

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi			
2014					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				748	748
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				675	675
Brutto utlån til og fordringer på kunder		1 782		38 154	39 936
– Individuelle nedskrivninger				-129	-129
– Nedskrivninger på grupper av utlån				-116	-116
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	1 782	0	37 909	39 691
Sertifikater og obligasjoner		4 017			4 017
Finansielle derivater	531				531
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser			239		239
Sum eiendeler	531	5 799	239	39 322	45 901
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				665	665
Innskudd fra og gjeld til kunder		49		31 021	31 070
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		8 951			8 951
Finansielle derivater	330				330
Ansvarlig lånekapital		505			505
Sum gjeld	330	9 504	0	31 686	41 520

Morbank	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi			
2013					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				572	572
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				4 254	4 254
Brutto utlån til og fordringer på kunder		1 978		30 844	32 822
– Individuelle nedskrivninger				-131	-131
– Nedskrivninger på grupper av utlån				-93	-93
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	1 978	0	30 620	32 598
Sertifikater og obligasjoner		4 927			4 927
Finansielle derivater	363				363
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser			357		357
Sum eiendeler	363	6 905	357	35 446	43 070
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				634	634
Innskudd fra og gjeld til kunder		127		29 983	30 110
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		8 398			8 398
Finansielle derivater	182				182
Ansvarlig lånekapital		503			503
Sum gjeld	182	9 028	0	30 617	39 827

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Totalt
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi			
2013					
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				572	572
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				699	699
Brutto utlån til og fordringer på kunder		1 978		35 202	37 180
– Individuelle nedskrivninger				-138	-138
– Nedskrivninger på grupper av utlån				-106	-106
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	1 978	0	34 958	36 936
Sertifikater og obligasjoner		4 927			4 927
Finansielle derivater	363				363
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser			357		357
Sum eiendeler	363	6 905	357	36 229	43 853
Gjeld					
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner				632	632
Innskudd fra og gjeld til kunder		127		29 970	30 097
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		8 398			8 398
Finansielle derivater	182				182
Ansvarlig lånekapital		503			503
Sum gjeld	182	9 028	0	30 603	39 812

Note 29 Opplysninger om virkelig verdi

	Bokført verdi 2014	Virkelig verd 2014i	Nivå i verdsettelses-hierarki	Bokført verdi 2013	Virkelig verd 2013	Nivå i verdsettelses-hierarki
Morbank						
EIENDELER						
Utlån til- og fordringer på kredittinstitusjoner	4 856	4 856	2	4 254	4 254	2
Netto utlån til- og fordringer på kunder:						
PM	20 428	20 428	3	19 324	19 324	3
BM	14 495	14 495	3	13 274	13 274	3
Verdipapirer	4 255	4 255	1,2,3	5 283	5 283	1,2,3
Derivater	531	531	2	363	363	2
Sum finansielle eiendeler	44 565	44 565		42 498	42 498	
FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	667	667	2	634	634	2
Innskudd fra- og gjeld til kunder	31 085	31 085	3	30 110	30 110	3
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8 951	8 951	2	8 398	8 398	2
Derivater	330	330	2	182	182	2
Ansvarlig lånekapital	505	505	2	503	503	2
Sum finansielle forpliktelser	41 537	41 537		39 827	39 827	
Konsern						
EIENDELER						
Utlån til- og fordringer på kredittinstitusjoner	675	675	2	699	699	2
Netto utlån til- og fordringer på kunder:						
PM	22 717	22 717	3	21 328	21 328	3
BM	16 975	16 975	3	15 608	15 608	3
Verdipapirer	4 256	4 256	1,2,3	5 283	5 283	1,2,3
Derivater	531	531	2	363	363	2
Sum finansielle eiendeler	45 154	45 154		43 281	43 281	
FORPLIKTELSE						
Gjeld til kredittinstitusjoner	665	665	2	632	632	2
Innskudd fra- og gjeld til kunder	31 070	31 070	3	30 097	30 097	3
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8 951	8 951	2	8 398	8 398	2
Derivater	330	330	2	182	182	2
Ansvarlig lånekapital	505	505	2	503	503	2
Sum finansielle forpliktelser	41 521	41 521		39 812	39 812	

GENERELT

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi

Finansielle instrumenter, med unntak av kundeutlån og kundeinnskudd med flytende rente samt gjeld til kredittinstitusjoner, vurderes til virkelig verdi. For nærmere beskrivelse henvises til note 2 og 3.

Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi regnskapsføres til amortisert kost. For nærmere beskrivelse se note 2. Amortisert kost innebærer verdsetting av balanseposter etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, eventuelt justert for nedskrivninger. Verdsetting til virkelig verdi vil alltid være beheftet med usikkerhet.

Vurdering av virkelig verdi av poster ført til amortisert kost

Ved vurdering av virkelig verdi av poster ført til amortisert kost, har vi delt postene inn i følgende: Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, utlån til kunder i personmarkedet og i bedriftsmarkedet, innskudd fra og gjeld til kunder og gjeld til kredittinstitusjoner.

Utlån til kunder og kredittinstitusjoner prises på ulike måter. Her følger en oversikt over ulike prismetoder fordelt på de ulike kategoriene:

- Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner prises med utgangspunkt i NIBOR.
- Utlån til kunder i personmarkedet prises med enten flytende- eller fast kunderente.
- Utlån til kunder i bedriftsmarkedet prises med enten flytende- eller fast kunderente, samt at en del lån prises med utgangspunkt i NIBOR.

Alle fastrentelån bokføres til virkelig verdi i bankens regnskap.

Etter bankens vurdering har lån til person- og bedriftsmarkedet med flytende rente en riktig markedspris på balansetidspunktet. Begrunnelsen for dette er at den flytende renten kontinuerlig vurderes og justeres i henhold til rentenivået i kapitalmarkedet. Samlet sett har denne porteføljen etter bankens vurdering en riktig markedspris. De øvrige NIBOR-lånene kan reforhandles kontinuerlig. Banken tilstreber at disse lånene har rett markedspris til enhver tid.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

For innskudd fra kunder og gjeld til kredittinstitusjoner estimeres virkelig verdi lik bokført verdi siden disse i all hovedsak har flyende rente. Basert på overnevnte vurderinger blir det ingen forskjell mellom bokført verdi og virkelig verdi i tabellen over.

Note 30 Certifikater og obligasjoner

Alle beløp er like for morbank og konsern.

Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor	2014	2013
Stat		
Pålydende verdi	150	150
Virkelig verdi	160	157
Annen offentlig utsteder		
Pålydende verdi	505	1 098
Virkelig verdi	527	1 111
Finansielle foretak		
Pålydende verdi	3 084	3 018
Virkelig verdi	3 161	3 098
Ikke-finansielle foretak		
Pålydende verdi	172	566
Virkelig verdi	169	560
Sum rentepapirer, pålydende verdi	3 911	4 832
Sum rentepapirer, virkelig verdi over resultatet	4 017	4 927

Virkelig verdi presenteres inklusive påløpte renter. Påløpte renter utgjør 27 mill kr i 2014 og 43 mill kr i 2013. Se note 15 for nærmere spesifisering av risiko knyttet til rentepapirer.

Note 31 Finansielle derivater

Alle beløp er like for morbank og konsern.

Til virkelig verdi over resultatet	2014		
	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	881	18	11
Valutabytteavtaler	1 386	14	57
Sum valutainstrumenter	2 267	32	67
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	8 763	486	263
Andre rentekontrakter	150	10	
Sum renteinstrumenter	8 913	497	263
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	66	3	0
Sum valuta- og renteinstrumenter			
Sum valutainstrumenter	2 267	32	67
Sum renteinstrumenter	8 913	497	263
Sum andre derivater	66	3	0
Sum	11 247	531	330

Til virkelig verdi over resultatet	2013		
	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	672	25	15
Valutabytteavtaler	1 369	14	4
Sum valutainstrumenter	2 041	38	19
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	9 468	310	163
Andre rentekontrakter	150	11	
Sum renteinstrumenter	9 618	322	163
Andre derivater			
Garantiforpliktelse mot Eksportfinans ASA	66	3	0
Sum valuta- og renteinstrumenter			
Sum valutainstrumenter	2 041	38	19
Sum renteinstrumenter	9 618	322	163
Sum andre derivater	66	3	0
Sum	11 725	363	182

Note 32 Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Alle beløp er like for morbank og konsern.

	2014	2013
Tilgjengelig for salg (TFS)	239	357
– Børsnoterte	131	101
– Unoterte	108	256
Sum aksjer og andeler	239	357

Børsnoterte selskaper	Klassifisering	Eierandel (%)	Beholdning (antall)	Ansk.kost (1000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1000 kr)
Visa Inc.	TFS	0,0 %	13 710	5 891	26 875
Sum børsnoterte aksjer				5 891	26 875
Totens Sparebank	TFS	23,5 %	1 440 530	94 782	103 718
Sum børsnoterte egenkapitalbevis				94 782	103 718
Sum børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis				100 673	130 593
Unoterte selskaper					
Eiendoms kreditt AS	TFS	1,1 %	32 510	3 446	3 836
Ekspor tfinans ASA	TFS	1,3 %	3 499	52 127	72 097
Norgesinvestor IV AS	TFS	1,7 %	79 000	7 308	7 347
Norgesinvestor Proto AS	TFS	16,9 %	150 000	15 000	14 906
Øvrige	TFS			19 299	10 070
Sum unoterte aksjer og andeler				97 180	108 256
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis				197 853	238 849

Note 33 Goodwill og andre immaterielle eiendeler

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
		Goodwill		
22	22	Anskaffelsekost 01.01	99	93
		Tilgang	16	6
22	22	Anskaffelsekost 31.12	115	99
		Akkumulerte nedskrivninger 01.01	20	
		Årets nedskrivninger		20
		Akkumulerte nedskrivninger 31.12	20	20
22	22	Balanseført goodwill 31.12	95	79

Morbank

Balanseført goodwill i morbanken oppstod ved overtakelse av Bank 1 Oslo Akershus AS, avdeling Hamar i 2006.

Ved overtakelse av portefølje fra Bank 1 Oslo Akershus AS i 2006 ble alle kundene som ble konvertert til Sparebanken Hedmark merket slik at de kunne identifiseres på et senere tidspunkt. Gjenværende kunder i porteføljen regnes derfor som laveste nivå for kontantgenererende enhet. Ved nedskrivningstest av denne porteføljen estimeres i prinsippet en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjening i porteføljens utlån og innskudd, kostnader samt inntekter knyttet til fonds- og forsikringsprodukter. Videre beregnes det et forventet tap for porteføljen. Kontantstrømmen beregnes over 20 år og neddiskonteres med risikofrirente + risikopremie for lignende virksomheter. Beregninger viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer, knyttet til overtatt portefølje fra Bank 1 Oslo Akershus AS, overstiger balanseført goodwill.

Konsern

Konsernets goodwill består, i tillegg til goodwill knyttet til overtakelse av Bank 1 Oslo Akershus AS, av en mindre post goodwill i EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, samt en større goodwillpost i datterselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS. Alle postene har oppstått i forbindelse med tidligere oppkjøp i selskap og senest i 2014 ved kjøp av Regnskap Lønn AS og Dataregnskap AS. Det er også en goodwillpost i konsernregnskapet knyttet til bankens overtakelse av SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS i april 2011. Gjenstående verdi av denne posten er 4 millioner kroner.

Goodwill i døtre, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er vurdert for nedskrivning per 31.12.2014. På bakgrunn av egenkapital og forventet fremtidig inntjening i selskapene er det ikke foretatt goodwillnedskrivning i konsernresultatet for 2014.

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
		Andre immaterielle eiendeler		
130	130	Anskaffelsekost 01.01	133	133
		Tilgang		
		Avgang		
130	130	Anskaffelsekost 31.12	133	133
26	35	Akkumulerte avskrivninger 01.01	35	27
		Avgang akkumulerte avskrivninger		
8	8	Årets avskrivninger	8	8
35	43	Akkumulerte avskrivninger 31.12	43	35
95	87	Andre immaterielle eiendeler 31.12	90	98

Andre immaterielle eiendeler består i hovedsak av 47 millioner kroner knyttet til kjøp av kundeportefølje i Bank 1 Oslo Akershus AS, avdeling Hamar i 2006, 21 millioner kroner knyttet til kjøp av kundeportefølje fra SpareBank 1 Ringerike Hadeland i oktober 2011, samt 18 millioner kroner knyttet til kjøp av kundeportefølje fra Bank 1 Oslo Akershus AS på Årnes i oktober 2012. Porteføljene avskrives over hhv 20 og 14 år.

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
117	109	Sum immaterielle eiendeler 31.12	185	177

Se note 3 for beskrivelse av verddivurderingsmodell for goodwill og immaterielle eiendeler.

Note 34 Eiendom, anlegg og utstyr

Morbank			Konsern			
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt		Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt
345	224	569	Anskaffelseskost 01.01.2013	409	267	676
22	24	46	Tilgang	22	31	53
17	20	37	Avgang	17	20	37
350	228	578	Anskaffelseskost 31.12.2013	414	278	692
148	171	319	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01.2013	203	201	404
9	15	24	Årets avskrivning	10	21	31
			Årets nedskrivning			
12	19	31	Årets avgang	12	19	31
145	167	312	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2013	201	203	404
205	61	266	Balansført verdi 31.12.2013	214	75	288
350	228	578	Anskaffelseskost 01.01.2014	414	278	692
62	20	81	Tilgang	62	25	86
8	28	36	Avgang	8	28	36
404	219	622	Anskaffelseskost 31.12.2014	468	274	742
145	167	312	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01.2014	201	203	404
10	16	26	Årets avskrivning	10	23	33
			Årets nedskrivning			
6	25	31	Årets avgang	6	25	31
149	157	307	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 31.12.2014	205	201	406
254	61	315	Balansført verdi 31.12.2014	263	73	336
		0	Bygninger tilgjengelig for salg			0

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Anskaffelseskost av avskrevne eiendeler

Anskaffelseskost av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2014 utgjør 158 mill kroner. I 2013 utgjorde dette 171 mill kroner.

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift.

Konsernet har ikke anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31.12.2014.

Investerings eiendommer (1000 kr)

Morbank					Konsern					
Verdi 01.01.14	Tilh./avg./avskr.	Verdi 31.12.14	Leieinnt.	Utleid per 31.12.14	Verdi 01.01.14	Tilh./avg./avskr.	Verdi 31.12.14	Leieinnt.	Utleid per 31.12.14	
6 827	-105	6 722	436	100 %	Brugata 7-Brumunddal	6 827	-105	6 722	223	66 %
6 827	-105	6 722	436		Totalt	6 827	-105	6 722	223	
		9 036			Virkelig verdi			9 036		
Morbank					Konsern					
Verdi 01.01.13	Tilh./avg./avskr.	Verdi 31.12.13	Leieinnt.	Utleid per 31.12.13	Verdi 01.01.13	Tilh./avg./avskr.	Verdi 31.12.13	Leieinnt.	Utleid per 31.12.13	
7 144	-317	6 827	410	100 %	Brugata 7 - Brumunddal	7 144	-317	6 827	174	66 %
7 144	-317	6 827	410		Totalt	7 144	-317	6 827	174	
		8 000			Virkelig verdi			8 000		

Virkelig verdi av investerings eiendommen er basert på takst foretatt av uavhengig takstmann.

Note 35 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
43	73	Kapitalinnskudd pensjonskasse	73	43
298	19	Opptjente ikke mottatte inntekter	19	298
32	23	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	15	32
226	144	Øvrige eiendeler	299	82
599	260	Andre eiendeler	406	455

Note 36 Innskudd fra og gjeld til kunder

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
28 777	31 035	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	31 021	28 767
1 330	49	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	49	1 330
3	1	Påløpte renter		
30 110	31 085	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	31 070	30 097

Av totale innskudd utgjør innskudd utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO):

74	49	Fastrenteinnskudd, bokført verdi	49	74
74	49	Fastrenteinnskudd, pålydende verdi	49	74
50		Termininnskudd, bokført verdi		50
50		Termininnskudd, pålydende verdi		50

2013	2014	Innskudd fordelt på sektor og næring	2014	2013
18 744	19 047	Lønnstakere o.l	19 047	18 744
3 966	3 666	Offentlig forvaltning	3 666	3 966
831	927	Primærnæringer	927	831
135	101	Trebearbeidende industri	101	135
410	514	Annen industri	514	410
616	671	Bygg og anlegg	671	616
108	118	Kraft- og vannforsyning	118	108
666	665	Varehandel	665	666
84	95	Hotell- og restaurantdrift	95	84
1 688	1 565	Eiendomsdrift	1 565	1 688
2 602	3 452	Forretningsmessig tjenesteyting	3 437	2 589
254	258	Transport og kommunikasjon	258	254
6	6	Øvrig virksomhet	6	6
30 110	31 085	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	31 070	30 097

2013	2014	Innskudd fordelt på geografiske områder	2014	2013
26 043	26 012	Hedmark	25 997	26 033
541	691	Oppland	691	541
954	1 259	Akershus	1 259	954
2 211	2 748	Landet for øvrig	2 748	2 211
358	375	Utland	375	358
3		Påløpte renter, ufordelt		
30 110	31 085	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	31 070	30 097

Note 37 Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank og konsern	2014	2013
Sertifikatgjeld		
– pålydende verdi		300
– virkelig verdi		304
Obligasjonsgjeld		
– pålydende verdi	8 410	7 718
– virkelig verdi	8 951	8 094
Tidsbegrenset ansvarlig lån		
– pålydende verdi	500	500
– virkelig verdi	505	503
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	8 910	8 518
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi	9 455	8 901
Gjennomsnittlig rente sertifikatgjeld	1,9 %	2,3 %
Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	2,8 %	2,8 %
Gjennomsnittlig rente tidsbegrenset ansvarlig lån	3,6 %	3,5 %

Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt	2014	2013
2014		1 388
2015	1 012	1 205
2016	1 468	1 745
2017	1 900	1 000
2018	2 480	1 580
2019	1 150	700
2020	300	300
2022	200	200
2023	400	400
Sum verdipapirgjeld, pålydende verdi	8 910	8 518

Morbank og konsern				Øvrige	
Endring i verdipapirgjeld	31.12.14	Emittert	Forfalt/ innløst	endringer	31.12.13
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-300		300
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	8 410	2 050	-1 250	-108	7 718
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	131			-33	164
Verdjusteringer	415			196	219
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	9 455	2 050	-1 550	54	8 901

Morbank og konsern				Øvrige	
Endring i verdipapirgjeld	31.12.13	Emittert	Forfalt/ innløst	endringer	31.12.12
Sertifikatgjeld, nominell verdi	300	300	-300		300
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	7 718	1 700	-1 350	22	7 346
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500	500			0
Opptjente renter	164			-19	183
Verdjusteringer	219			10	209
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	8 901	2 500	-1 650	13	8 038

Verdipapirgjelden presenteres netto egenbeholdning. Virkelig verdi inkluderer påløpte renter (dirty price). All verdipapirgjeld er tatt opp i norske kroner.

Redusert nivå på omsetningsspreader i 2014 har isolert sett økt den virkelige verdien av bankens verdipapirgjeld med anslagsvis 46 millioner kroner. Anslaget er en beregnet differanse mellom markedsverdien av verdipapirgjelden med balansedagens spreadkurve og estimert markedsverdi på samme beholdning med spreader indikert ved utgangen av 2013, eventuelt ved førstegangsinngjøring for gjeld som ble utstedt i 2014. Alle andre forhold er holdt like. Til sammenligning medførte reduserte omsetningsspreader i 2013 at virkelig verdi på verdipapirgjelden økte med anslagsvis 36 millioner kroner.

Per 31.12.2014 er det balanseført et akkumulert urealisert tap, inklusiv sikringsderivater, på 172 millioner kroner knyttet til vurderingen av bankens verdipapirgjeld til virkelig verdi.

Note 38 Annen gjeld og forpliktelse

Morbank			Konsern	
2013	2014	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	2014	2013
303	362	Pensjonsforpliktelser (note 24)	384	319
12	14	Garantiasetninger	14	12
8	9	Bankremisser	9	8
41	37	Leverandørgjeld	42	44
139	159	Annet	190	339
503	581	Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse	639	722
		Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)		
563	627	Betalingsgarantier	507	443
385	385	Kontraktsgarantier	385	385
5	5	Garantier for skatter	5	5
40	45	Annet garantiansvar	45	40
993	1 062	Sum stilte garantier	942	873
		Andre forpliktelser ikke balanseført		
4 615	4 074	Ubenyttede kreditter	4 061	4 321
480	459	Innvilgede lånetilsagn (ikke diskontert)	459	604
18		Andre forpliktelser		18
5 113	4 533	Sum andre forpliktelser	4 520	4 943
6 609	6 176	Totale forpliktelser	6 101	6 538

Verdipapir	Sum	Pantstillelser	Verdipapir	Sum
2 575	2 575	Pantstillelse 2014 *	2 575	2 575
		Tilhørende forpliktelse 2014		
2 681	2 681	Pantstillelse 2013 *	2 681	2 681
		Tilhørende forpliktelse 2013		

* Deponerte obligasjoner stilt som sikkerhet for låneadgang i Norges Bank.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

Sparebanken Hedmark inngikk i 2010, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt AS, en avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Hver eier hefter prinsipielt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken.

Pågående rettsvister

Konsernet er part i rettsvister med et økonomisk omfang som vurderes til ikke å ha vesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling. Det er foretatt tapsavsetninger i de saker hvor det er funnet grunnlag for dette.

Note 39 Investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Firma	Type virksomhet	Ansk.tidsp.	Forretningskontor ²⁾ og hovedkontor	Eierandel ¹⁾ i prosent
Investering i datterselskaper				
Aksjer eid av morbanken				
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	Eiendomsmegling	1988	Hamar, Norge	100,00 %
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	Finansieringsvirksomhet	1995	Hamar, Norge	100,00 %
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	Regnskap og bokføring	2011	Hamar, Norge	100,00 %
Vato AS	Utleie av fast eiendom	1981	Hamar, Norge	100,00 %
Investeringer i tilknyttede selskaper				
Bank 1 Oslo Akershus AS	Bankvirksomhet ellers	2010	Oslo, Norge	40,50 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	Kredittforetak	2007	Stavanger, Norge	9,50 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	Kredittforetak	2012	Stavanger, Norge	3,84 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	Annen kredittgivning	2012	Trondheim, Norge	7,99 %
SpareBank 1 Markets AS	Verdipapirforetak	2013	Oslo, Norge	16,80 %
KOMM-IN AS	Rådgivning	2013	Raufoss, Norge	23,10 %
Investeringer i felleskontrollert virksomhet				
Torggt 22 AS	Utleie av fast eiendom	2001	Hamar, Norge	50,00 %
SpareBank 1 Gruppen AS	Finansielt holdingselskap	2006	Tromsø, Norge	11,00 %
SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	Utvikle, drive frem og koordinere samarbeidet i SpareBank 1 Alliansen	2006	Oslo, Norge	11,30 %
Oslo Eiendom Holding AS	Utleie av fast eiendom	2013	Lena, Norge	50,00 %

¹⁾ Stemmeandel og eierandel er lik for alle selskaper

²⁾ Forretnings- og hovedkontor er det samme for alle selskaper bortsett fra SpareBank 1 Gruppen AS som har hovedsted for virksomheten i Oslo.

Aksjer i datterselskaper morbank

Investeringer er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet.

	Selskapets aksje-kapital	Antall aksjer	Eien-deler	Kort-siktig gjeld	Lang-siktig gjeld	Sum inntekter	Sum kostnader	Selskapets årsresultat	Bokført verdi 2014
2014									
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	600,0	600 000	4 938	71	4 192	190	75	73	600
Sum investering i kredittinstitusjoner			4 938	71	4 192	190	75	73	600
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	0,5	500	26	26		79	67	8	8
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	13,8	1 250 000	108	29	41	124	118	4	51
Vato AS	0,6	352	11	1		2	1	1	9
Sum investering i andre datterselskaper			145	56	41	205	186	13	68
Sum investeringer i konsernselskap morbank			5 083	127	4 233	395	261	86	668
2013									
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	370,0	370 000	4 345	350	3 564	161	70	58	370
Sum investering i kredittinstitusjoner			4 345	350	3 564	161	70	58	370
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	0,5	500	30	14	7	70	63	3	8
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	12,5	750 000	90	30	30	100	104	-4	20
Vato AS	0,6	352	11			2	1	1	9
Sum investering i andre datterselskaper			131	44	37	172	168	0	37
Sum investeringer i konsernselskap morbank			4 476	394	3 601	333	238	58	407

*) Eiendelene klassifiseres som anleggsmidler

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
1 299	2 140	Balansført verdi per 01.01.	2 565	1 558
841	183	Tilgang/avgang	264	868
		Nedskrivning		
		EK-endringer	-14	2
		Resultatandel	393	261
		Utbetalt utbytte	-135	-124
2 140	2 323	Balansført verdi per 31.12.	3 073	2 565

Inntekter fra investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
82	19	Utbytte SpareBank 1 Gruppen AS		
	27	Utbytte Bank 1 Oslo Akershus AS		
12	25	Utbytte SpareBank 1 Boligkreditt AS		
3	4	Utbytte konsernet EM 1 Hedmark Eiendom AS		
27	58	Utbytte SB 1 Finans Østlandet AS		
	2	Utbytte andre konsernselskaper		
		Res.andel SpareBank 1 Gruppen AS	202	132
		Res.andel Bank 1 Oslo Akershus AS	183	133
		Res.andel SpareBank 1 Boligkreditt AS	19	17
		Resultatandeler andre	-11	-2
-17	-17	Nedskrivning		-20
82	-1	Tap/gevinst ved salg eierandeler		66
189	117	Sum inntekt	394	326

Konsernets eierandeler i felleskontrollert virksomhet

2014	Sparebank 1 Gruppen AS	SpareBank 1 Bank-samarbeidet DA	Torggt 22 AS	Oslo Eiendom Holding AS	Sum felleskontrollert virksomhet
Eierandel i prosent	11,00 %	11,30 %	50,00 %	50,00 %	
Antall aksjer	215 204		8 000	15 000	
Omløpsmidler	4 337	2	1	2	
Anleggsmidler	1 758	96	20		
Sum eiendeler	6 095	98	21	2	
Kortsiktig gjeld	628	40	1		
Langsiktig gjeld	4 654	46	6		
Egenkapital	813	12	14	2	
Sum gjeld og egenkapital	6 095	98	21	2	
Driftsinntekter	1 389	76	2		
Driftskostnader	1 124	75	1		
Driftsresultat før skatt	265	1	1		
Skattekostnad	62				
Resultat for regnskapsåret	203	1	1		
Utvidet resultat	-5				
Bokført verdi i morbank	492	13	8	2	515
Bokført verdi i konsernet	883	13	14	2	912

2013	Sparebank 1 Gruppen AS	SpareBank 1 Bank- samarbeidet DA	Torggt 22 AS	Oslo Eiendom Holding AS	Sum felleskontrollert virksomhet
Eierandel i prosent	11,00 %	11,30 %	50,00 %	50,00 %	
Antall aksjer	215 204		8 000	15 000	
Omløpsmidler	3 930	5			
Anleggsmidler	1 653	58	20		
Sum eiendeler	5 583	63	20		
Kortsiktig gjeld	416	14	1		
Langsiktig gjeld	4 529	38	6		
Egenkapital	638	11	13		
Sum gjeld og egenkapital	5 583	63	20		
Driftsinntekter	1 374	78	2		
Driftskostnader	1 210	79	1		
Driftsresultat før skatt	164	-1	1		
Skattekostnad	43				
Resultat før regnskapsåret	121	-1	1		
Utvidet resultat	9				
Bokført verdi i morbank	492	13	8	2	515
Bokført verdi i konsernet	709	13	13	2	737

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper

2014	Bank 1 Oslo Akershus AS	SpareBank 1 Boligkreditt AS	SpareBank 1 Nærings- kreditt AS	SpareBank 1 Kredittkort AS	SpareBank 1 Markets AS	Øvrige tilknyt- tede selskaper	Sum tilknyttede selskaper
Eierandel i prosent	40,50 %	9,50 %	3,84 %	7,99 %	16,80 %		
Antall aksjer	1 854 126	5 237 544	560 000	204 922	110 033		
Omløpsmidler	13 875	21 621	697	381	74		
Anleggsmidler	533				21		
Sum eiendeler	14 407	21 621	697	381	95		
Kortsiktig gjeld	9 221	2 702	2	7	64		
Langsiktig gjeld	3 999	18 114	620	312			
Egenkapital	1 187	805	75	62	31		
Sum gjeld og egenkapital	14 407	21 621	697	381	95		
Driftsinntekter	503	30	7	17	18		
Driftskostnader	284	3		16	46		
Driftsresultat før skatt	219	27	7	1	-28		
Skattekostnad	36	7	2		-9		
Resultat før regnskapsåret	183	20	5	1	-19		
Utvidet resultat	-9						
Bokført verdi i morbank	857	786	70	64	24	7	1 808
Bokført verdi i konsernet	1 187	805	75	62	24	8	2 161

2013	Bank 1 Oslo Akershus AS	SpareBank 1 Boligkreditt AS	SpareBank 1 Nærings- kreditt AS	SpareBank 1 Kredittkort AS	SpareBank 1 Markets AS	Øvrige tilknyt- tede selskaper	Sum tilknyttede selskaper
Eierandel i prosent	40,50 %	8,37 %	2,93 %	7,99 %	14,70 %		
Antall aksjer	1 854 126	4 442 411	400 000	55 486	8 821		
Omløpsmidler	471	17 256	462	17	89		
Anleggsmidler	12 372				11		
Sum eiendeler	12 843	17 256	462	17	100		
Kortsiktig gjeld	8 100	1 234	1	1	73		
Langsiktig gjeld	3 707	15 329	410	1			
Egenkapital	1 036	693	51	15	27		
Sum gjeld og egenkapital	12 843	17 256	462	17	100		
Driftsinntekter	456	28	2	1	7		
Driftskostnader	247	4		3	9		
Driftsresultat før skatt	209	24	2	-2	-2		
Skattekostnad	76	7	1	-1	-1		
Resultat for regnskapsåret	133	17	1	-1	-1		
Utvidet resultat	-15						
Bokført verdi i morbank	857	667	50	17	22	12	1 625
Bokført verdi i konsernet	1 036	693	51	15	26	7	1 828

Betingede forpliktelser knyttet til investeringer i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede foretak er oppgitt i note 38

Note 40 Oppkjøp av virksomheter/ virksomhetssammenslutning

SPAREBANK 1 REGNSKAPSHUSET ØSTLANDET AS

Sparebanken Hedmark kjøpte 23.12.2014 tilbake 40 prosent av aksjene i økonomi- og regnskapskjeden SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS fra SpareBank 1 SMN Regnskap AS.

SpareBank 1-Alliansen har en markedsstrategi mot SMB-markedet som inkluderer økt satsing på rådgivningstjenester. Her er Regnskapshuset tiltenkt en sentral rolle. Oppkjøpet bidrar til at man regionalt kan stå friere til å utvikle samarbeidet mellom regnskapstjenesten og bedriftsmarkedet i Sparebanken Hedmark, og til å legge til rette for økt vekst for konsernet i østlandsområdet.

Overtagelsen har medført en korrigerende direkte mot egenkapitalen i Sparebanken Hedmark konsern på 11,4 mill. kr. i 4. kvartal 2014.

Sparebanken Hedmark har i forbindelse med oppkjøpet betalt følgende vederlag til virkelig verdi:

Oppkjøpsanalyse	
Vederlag 23.12.2014	28,5
Balanseførte beløp av identifiserbare eiendeler og forpliktelser som følge av oppkjøpet	
Immaterielle eiendeler	77,2
Varige driftsmidler	2,3
Omløpsmidler	19,3
Bankinnskudd, kontanter o.l.	9,3
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	-37,3
Pensjonsforpliktelse	-1,8
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	-1,2
Annen kortsiktig gjeld	-29,3
Sum identifiserbare nettoeiendeler	38,5
Av dette utgjør 40 %	15,4
Minoritetens andel av tidligere konserngoodwill utgjør:	1,7
Minoritetens andel utgjør da:	17,1
Korrigerende av egenkapital ved tilbakekjøp	11,4

SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS har i hele bankens eierperioden vært innregnet med 100 prosent i konsernregnskapet, og den tilbakekjøpte eierandelen på 40 prosent ble da vist i konsernets regnskap som minoritetens andel av resultat og egenkapital.

Note 41 Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående selskaper menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og datterselskaper. Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 8 og 23. For kjøp av aksjer vises til note 40.

Datterselskap

2014	Utlån	Obl. og ansv. lån	Innskudd	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provi- sjons- inntekter	Andre inn- tekter	Drifts- kostnader	Utstedte garantier og kausjons- ansvar
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	4 180		2	84		1	2		120
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS			4	4			2		
Øvrige datterselskaper	39		15	3					
Sum datterselskap	4 219	0	21	90	0	1	5	0	120

2013	Utlån	Obl. og ansv. lån	Innskudd	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provi- sjons- inntekter	Andre inn- tekter	Drifts- kostnader	Utstedte garantier og kausjons- ansvar
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	3 555		1	84		1	1		120
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS			7	3	4				
Øvrige datterselskaper	30		11	2					
Sum datterselskap	3 585	0	19	89	4	1	1	0	120

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

2014	Utlån	Obl. og ansv. lån	Innskudd	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provi- sjons- inntekter	Andre inn- tekter	Drifts- kostnader	Utstedte garantier og kausjons- ansvar
Bank 1 Oslo Akershus AS									
SpareBank 1 Boligkreditt AS		502		12		221			
SpareBank 1 Næringskreditt AS		150		4		7			
SpareBank 1 Gruppen AS	313			10		75			
SpareBank 1 Kredittkort AS	325	8		7		60			
Øvrige TS/FKV									
Sum TS/FKV	638	660	0	34	0	363	0	0	0

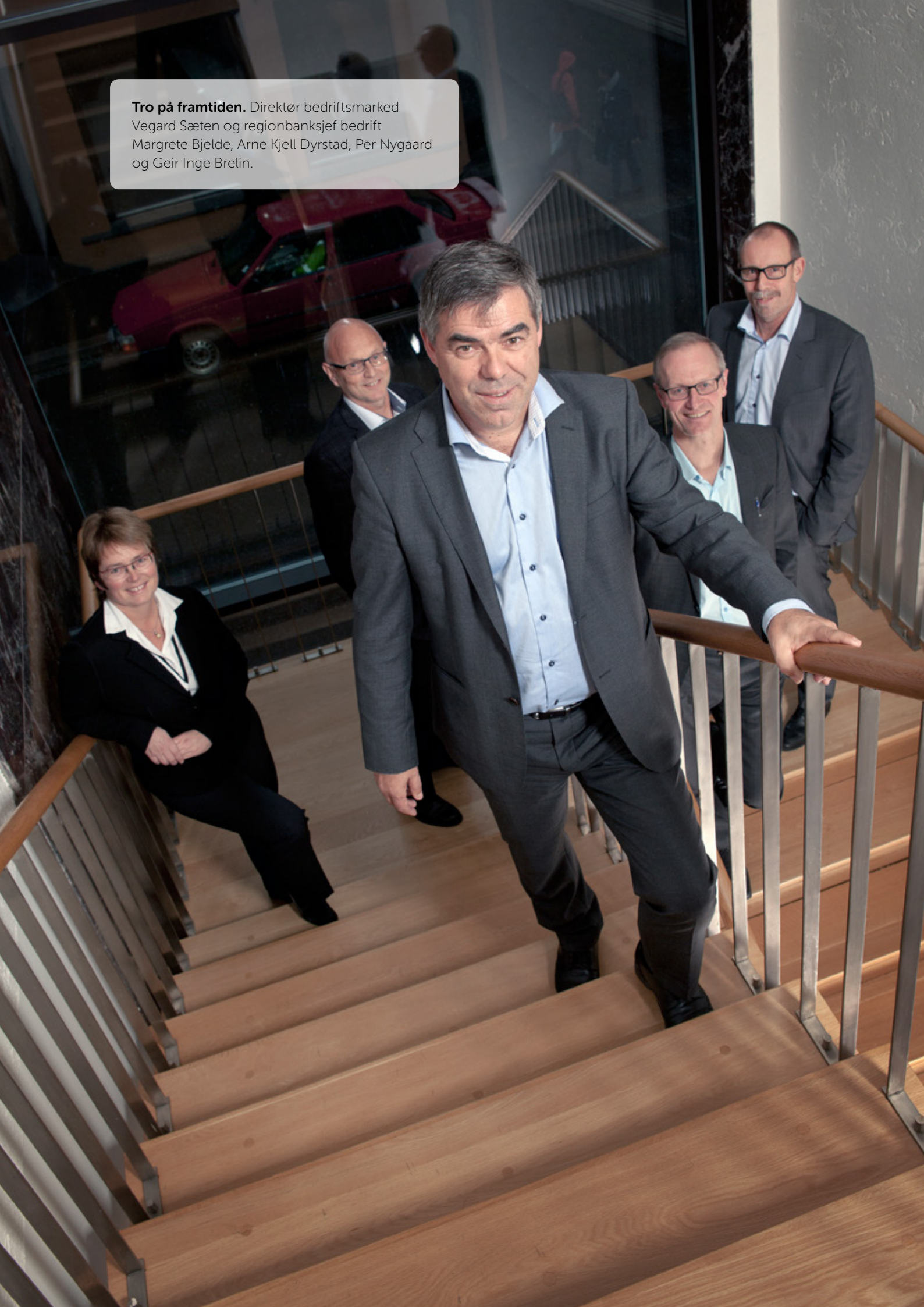
2013	Utlån	Obl. og ansv. lån	Innskudd	Rente- inntekter	Rente- kostnader	Provi- sjons- inntekter	Andre inn- tekter	Drifts- kostnader	Utstedte garantier og kausjons- ansvar
Bank 1 Oslo Akershus AS									
SpareBank 1 Boligkreditt AS		476		15		205			
SpareBank 1 Næringskreditt AS		150		1		2			
SpareBank 1 Gruppen AS	327			8		66			
Øvrige TS/FKV								79	
Sum TS/FKV	327	626	0	24	0	273	0	79	0

Alle lån til og innskudd fra nærstående selskaper er bokført i morbanken.

Note 42 Utbytte fra datterselskaper

Utbytte	2014	2013
Mottatt utbytte fra:		
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	4	3
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	58	27
Vato AS	1	1
Sum utbytte	63	31

Tro på framtiden. Direktør bedriftsmarked
Vegard Sæten og regionbanksjef bedrift
Margrete Bjelde, Arne Kjell Dyrstad, Per Nygaard
og Geir Inge Brelin.

ERKLÆRING FRA STYRET OG DAGLIG LEDER

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2014, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) og at opplysningene i årsrapporten gir et rettviseende bilde av morbankens og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet og gir en rettviseende oversikt over opplysningene nevnt i vphl. § 5-5.

Styret i Sparebanken Hedmark

Hamar, 5. mars 2015

Siri J. Strømmevold
Styremedlem

Bjørnar Håkensmoen

Erik Garaas

Espen Bjørklund Larsen

Nina C. Lier

Aud Christensen

Morten Herud

Richard Heiberg
Administrerende direktør

MELDING FOR 2014

TIL

REPRESENTANTSKAPET I SPAREBANKEN HEDMARK

Kontrollkomiteen har i henhold til lov om finansieringsvirksomhet, sparebankloven, og egen instruks og arbeidsplan ført tilsyn med bankens virksomhet i 2014.

Styrets protokoller med tilhørende dokumentasjoner er løpende gjennomgått sammen med administrasjonens bevillingsprotokoll og fullmaktsreglement.

Komiteen har i sitt arbeid lagt vekt på vurdering av større engasjementer, risikoforhold, planer og rammeverk. Komiteen har løpende hatt innsyn i overtreks- og restanselister for bankens medarbeidere, ansatte i datterselskaper og tillitsvalgte.

Komiteen har mottatt rapport fra bankens internrevisjon om utvalgte saksområder i bankens virksomhet i henhold til fastsatt arbeidsinstruks og plan for kontrollarbeidet. Internrevisor har i henhold til plan blitt innkalt til komiteens møter og har besvart komiteens spørsmål. Det er som tidligere år særlig vektlagt risikostyring, kredittforhold samt etterlevelse av lover og forskrifter.

Bankens ansatte i ledende stillinger har møtt i komiteen i henhold til plan og orientert om større forvaltnings spørsmål og enkeltsaker.

Direktør risikostyring har presentert risikoreportene og saker av vesentlig betydning.

Komiteen har hatt særlig fokus på tapsutsatte engasjementer og engasjementer med høy kredittrisiko. Komiteen har fått rapporter på slike engasjementer fra direktør bedriftsmarked og fra kreditstyringsavdelingen.

Komiteen har fokusert på bankens likviditetsstyring og finansstrategien. Komiteen har fulgt bankens prosess knyttet til egenkapitalbevis. Det er avholdt fellesmøte med bankens hovedstyre.

Ved gjennomgåelse av forslaget til årsregnskap for morbanken med styrets og revisors beretning har komiteen særskilt vurdert årsregnskapet i lys av regelverket med hensyn til tapsføring og nedskrivninger for tap. Eksternrevisor har møtt for komiteen og presentert revisjonsplanen. Det er ikke avdekket forhold av vesentlig betydning for bankens soliditet og drift som har gitt grunnlag for orientering til bankens representantskap eller Finanstilsynet.

Regnskapet er etter komiteens oppfatning presentert i samsvar med gjeldende regler og forskrifter og kan overfor representantskapet anbefales godkjent som bankens regnskap for år 2014.

Hamar, den 13. mars 2015

I kontrollkomiteen for Sparebanken Hedmark

Vidar Brobakken

Ingunn Gråbergsvæen

Bodil Andersen

Mikael Løken

Jan Erik Myrvold

Til forstanderskapet i Sparebanken Hedmark

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Hedmark som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Sparebanken Hedmark' finansielle stilling per 31. desember 2014 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Revisors beretning - 2014 - Sparebanken Hedmark, side 2

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 5. mars 2015
PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Magne Sem', written over a light blue horizontal line.

Magne Sem
Statsautorisert revisor

Datterselskaper

SpareBank 1 Finans Østlandet AS

Etterspørselen etter SpareBank 1 Finans Østlandet AS' produkter viste fortsatt god utvikling i 2014. Nysalget endte på 2 693 millioner kroner, en økning på 356 millioner kroner. Selskapet nådde i 2014 en historisk milepæl med et resultat før skatt på 101 millioner kroner.

Resultatet påvirkes av den gode veksten i både lån og leasing, samt stabil kostnadsutvikling. Selskapet fortsatte sin vekst i tråd med vedtatt strategi. Forvaltningskapitalen økte med 17 prosent og ble totalt 4 938 millioner kroner. Selskapets tap på kreditt har de siste årene vært tilfredsstillende lavt. Tapskostnadene for 2014 ble på 0,3 prosent av gjennomsnittlig brutto utlån. Styret er tilfreds med arbeidet som gjøres for tapshåndtering og tapsbegrensning. Selskapet har fortsatt ambisjoner om videre vekst og forventer positive effekter av sin økte tilstedeværelse på Østlandet. Virksomheten har de seneste årene utviklet seg til å bli en betydelig aktør innenfor selskapets satsningsområder på Østlandet. I dag er det 55 ansatte inkludert vikarer. Virksomheten opplever økt aktivitet innenfor både person- og bedriftsmarkedet.

Enkelte aktører innen transport og bygg har ikke tilfredsstillende lønnsomhet. Kombinert med lav tæringsevne kan situasjonen bli utfordrende for de enkelte aktørene.

Om SpareBank 1 Finans Østlandet AS

SpareBank 1 Finans Østlandet er et heleid datterselskap av Sparebanken Hedmark med hovedkontor i Hamar. Selskapet har også kontor i Akershus og Oppland og er en betydelig aktør innen leasing og salgspantfinansiering på Østlandet. Vår aktivitet rundt Oslofjorden er økende, blant annet som følge av vår tilknytning til SpareBank 1-alliansen.

For mer informasjon, se www.sb1fo.no.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS

2014 ble det beste året noensinne for EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS. Driftsresultatet ble på 11,4 millioner kroner, en forbedring på over 7 millioner fra året før.

Den store forbedringen av resultatet skyldes økt omsetning, drøyt 17 prosent vekst uten økt bemanning. Antall omsatte eiendommer økte fra 1 376 til 1 593. Selskapet har gjennom innføring av kontinuerlig forbedring effektivisert og økt kvaliteten på arbeidsprosessene. Flere kunder blir håndtert samtidig som kunden opplever bedre kvalitet. Dette har gjort selskapet mer lønnsomt og konkurransedyktig på samme tid.

Selskapet har styrket sin tilstedeværelse i fylket med etablering av kontor i Moelv. I 2014 har EiendomsMegler 1 hatt i gjennomsnitt 46 årsverk. Resultat etter skatt ble 8,4 millioner kroner. Selskapet forventer ytterligere vekst og har som mål å styrke sin posisjon som innlandsregionens største eiendomsmegler.

Om EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Hedmark og er fylkets største eiendomsmegler. Selskapet har egne kontorer i de største tettstedene i Hedmark, Hamar, Kongsvinger, Elverum, Trysil, Brumunddal, Stange, Moelv, Tynset samt Årnes i Akershus.

For mer informasjon, se www.eiendomsmeidler1.no/hedmark.

SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS

SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS viste god omsetnings- og resultatfremgang i 2014. Driftsinntektene økte fra 103 millioner kroner i 2013 til 127 millioner kroner i 2014. Resultatet etter skatt ble 4 millioner kroner, en forbedring på 10 millioner kroner fra året før.

Selskapet kjøpte tre kontorer i 2014 og er nå også til stede i Kongsvinger, Jessheim og Oslo. Selskapet har fortsatt ambisjoner om vekst og forventer god utvikling fremover.

Hovedmarkedsområder vil fortsatt være Hedmark, Oppland, Akershus og Oslo, og selskapet har ambisjoner om å forsterke sin posisjon i dette markedet.

Om SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS

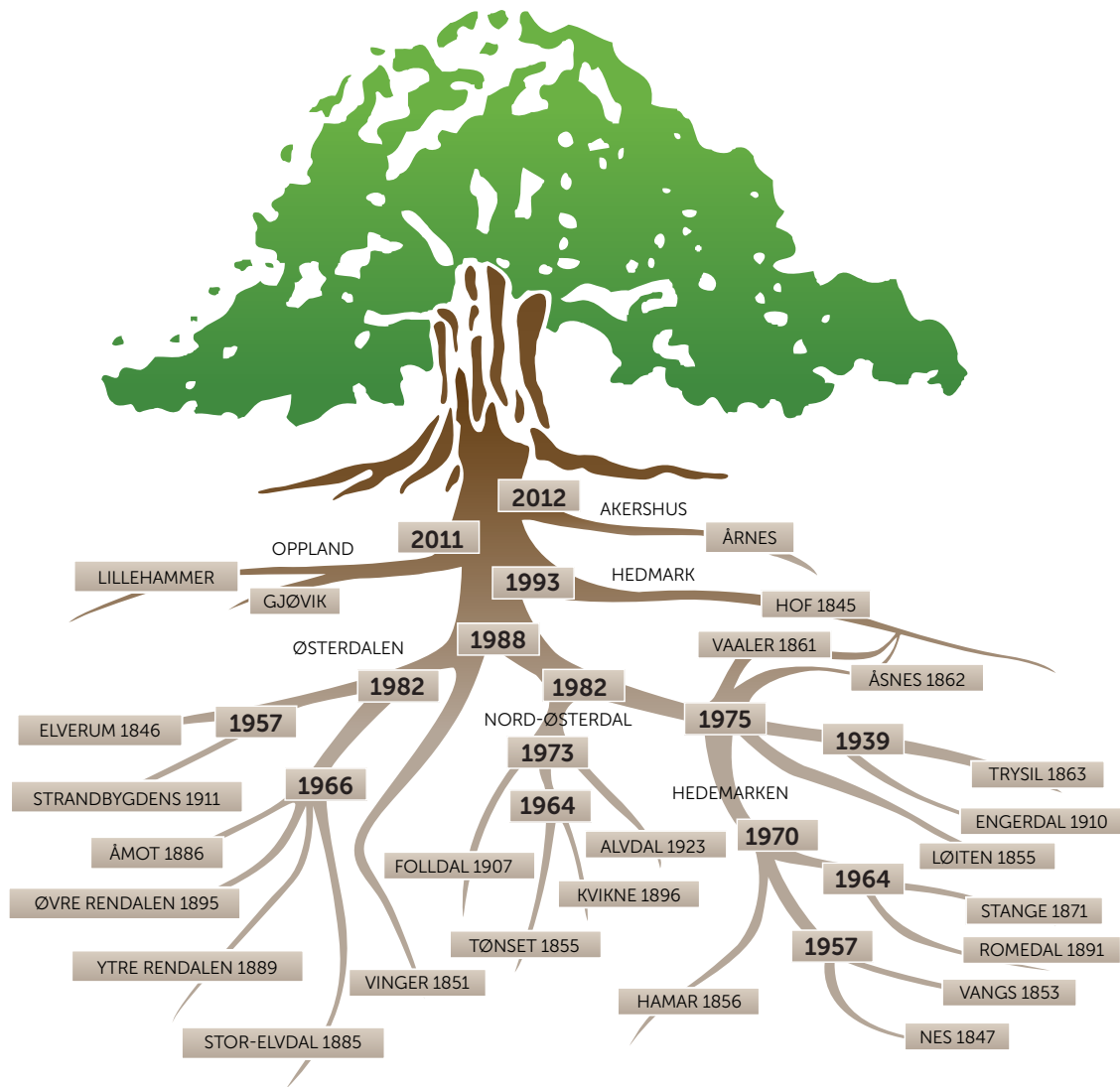
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS leverer tjenester innenfor regnskap, lønn og rådgivning. Selskapet er et heleid selskap av Sparebanken Hedmark og hadde ved årsskiftet 14 avdelinger lokalisert på Østlandet og i Rogaland. Selskapet betjener små og mellomstore bedrifter innen produksjon, handel og landbruk i Norge og sysselsatte 137 ansatte ved årets slutt.

For mer informasjon, se www.sb1r.no.

Høyeste utdanningsnivået i Innlandet. Da gründeren Trude Emaus flyttet til Lillehammer for å gå på ski, bidro hun også til å sikre byens status som høyest utdannet i Innlandet. I fjor startet siviløkonomen som gründerkonsulent. I 2013 etablerte hun regnskapsbyrå sammen med sønnen Markus. KILDE: Sparebanken Hedmarks Konjunkturbarometer 2014.

Med røtter i Hedmark

Telefon

02999

E-post

Kundesenter privat: kundesenter@sparebanken-hedmark.no

Kundesenter bedrift: bedrift@sparebanken-hedmark.no

Nettbank

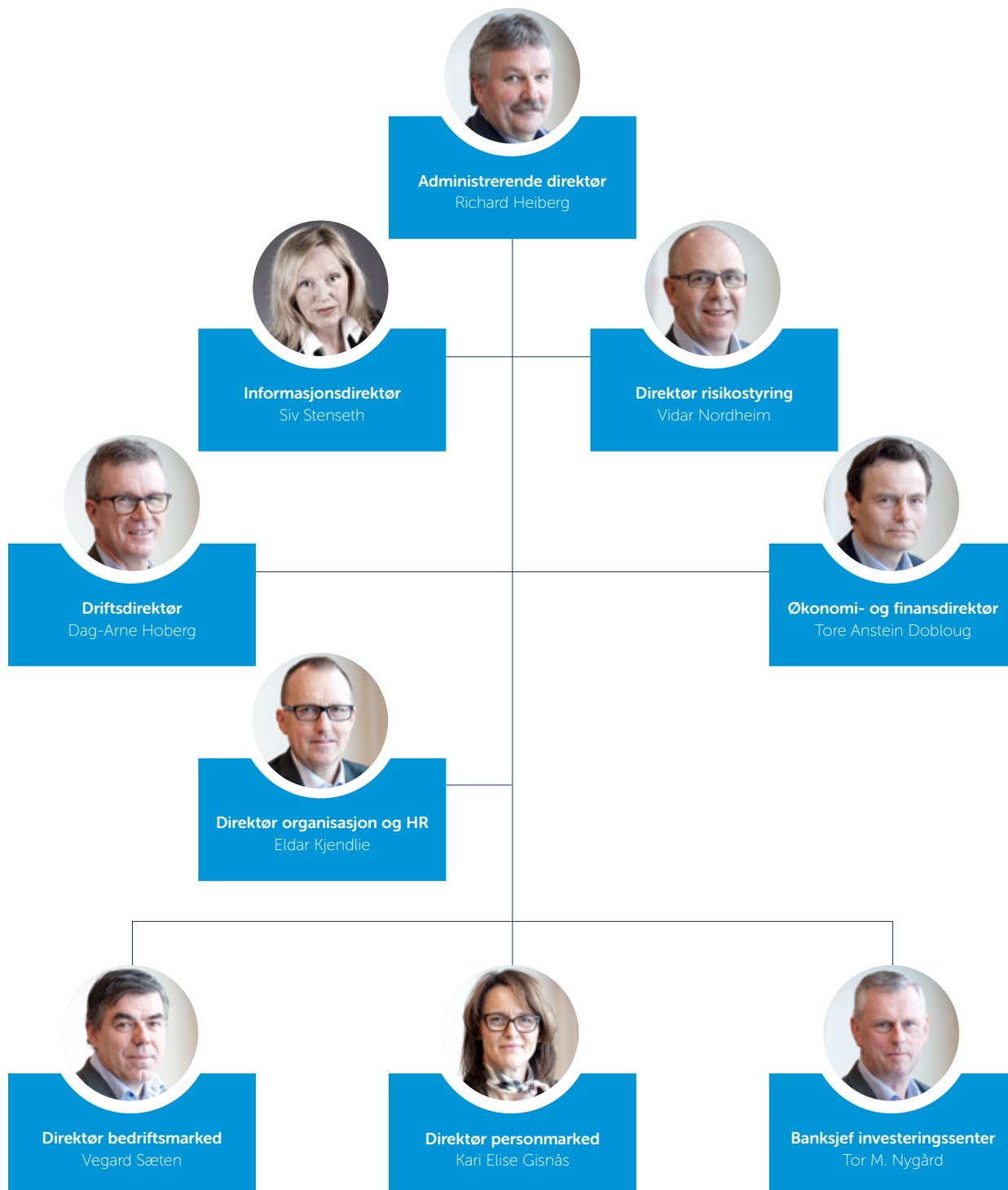
sparebanken-hedmark.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, Postboks 203, 2302 Hamar

Organisasjonsnummer 920 426 530

Konsernledelse 2014

Sammen om å skape

Sparebanken Hedmark er en bærebjelke i regionen.

Gjennom utlån til privatpersoner og næringsliv, samt forvaltning av kundenes innskuddsmidler, bidrar banken til at folk kan bygge, bo og arbeide her. Bankens visjon, *Sammen om å skape*, formidler at det er i samspill med kundene at bankens resultater blir til.